Budapest, 1902. Hetedik évfolyam. 264. szám. Péntek, szeptember 26.

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: József-körut 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. Kiadja: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az albán kérdés.

Budapest, szeptember 25.

A magyar imperializmus hitvallói egy idő óta erősen nyugtalankodnak Albánia sorsa miatt. Fáj nekik az a gondolat, hogy Törökország e részére annak idejében Olaszország fogja tenni kezét és ezzel Magyarország és Ausztria vitális érdekei felette érzékeny sérelmet fognak szenvedni s reánk nagy veszedelem fog ebből háramolni.

Vegyük szemügyre az eshetőségeket, amelyek előállhatnak az esetre, ha Törökország nem volna képes uralmát Albánia felett fenntartani; értve Albánia alatt az európai Törökország nyugati tartományait s ideszámítva Epiruszt is.

Mi magyarok azt óhajtjuk mindnyájan, hogy maradjon ama föld török birtok, de sajnos, a török kormány vagy nem akarja, vagy nem tudja ott a szükséges reformokat életbeléptetni, s meg kell barátkoznunk azzal a gondolattal is, hogy nem hosszu idő mulva akuttá válik az albán kérdés s szembe kell néznünk vele. Kié legyen Albánia, ha majd a töröké nem lesz? Ez az ugynevezett albánkérdés.

Egyik eshetőség az, hogy ebből egy önálló független állam alakul. Ez lenne reánk, magyarokra nézve a legkivánatosabb állapot, ha már tarthatatlan lenne ott a török uralom. Felette sajnos, hogy egy ilyen államalakulat létrejövetelére alig-alig van kilátás. Nincs ott egy államalkotásra képes néptörzs, sok különféle faju és vallásu zagyvalék-népség van ott; ha azok magukra hagyatnának, egyik faj gyilkolná, irtaná a másikat; az öldöklésnek vége-hossza nem lenne. Más részről azt is figyelembe kell venni, hogy Albániában meglehetősen nagy számu gör. kel. vallásu szláv lakosság van. Azt aligha lehet feltenni az orosz cárról, hogy eltürje azt, hogy a többségben levő arnauta törzsek az albániai orthodox szláv lakosságot kiirtsák a föld színéről. Már pedig ilyesmire volna kilátás, ha Albánia az albánoknak hagyatnék. Hatalmas tengert alkotnak a szláv népek; az albániai szláv lakosság nagy száma és az orosz befolyás alatt álló három délszláv állam szomszédsága is kizárná annak lehetőségét, hogy Albánia az arnauta törzsek uralma alá jusson. Sok keresztény van ott olyan is, amelyik nem szláv; az ottani népek érdeke s Európa nyugalma megkivánja, hogy civilizált s kellő erővel rendelkező keresztény országok vegyék birtokba ezt a földet, ha majdan a török katonaság onnan ki fog vonulni. A mitrovicai orosz konzulátus felállításának forszirozása világosan arra mutat, hogy az orosz cár azon vidék szerb lakosságát oltalmába akarja venni.

Egy másik eshetőség az volna, hogy a mi monarchiánk foglalná el Albániát. Vannak sokan, kik ilyes szándékkal gyanusitják monarchiánkat. A gyanu alaptalan. Nem igaz, hogy Bécsben vagy Budapesten az intéző körök valaha azzal a tervvel foglalkoztak volna, hogy Szaloniki városáig kellene előnyomulnunk. Örültség lenne az és pedig olyan, hogy már ez a körülmény kizárja az ilyes terv fennforgását s rosszakaratu vagy ostoba ráfogásnak tünteti fel az ilyes gyanu kifejezését. Vegyük a térképet kezünkbe s lássuk ezt a dolgot közelebbről. Albánia teljességgel nem esik kezünk ügyébe. A szárazföld felől a Szerbia és Montenegró közötti szük és hosszukás területen lehet azt megközelíteni, ahol a hadsereg utai egyes kisebb bandák által könnyen elronthatók s amely szük köz nagy sziklahegyek által teljesen el lévén foglalva, nem alkalmas arra, hogy egy Albánia meghóditására induló nagyobb hadsereg hadmüveleti alapja legyen. Ezen az uton legfeljebb Novi-Bazárig nyomulhatna haderőnk s eddig tarthatná pozicióját. A másik ut Montenegró megkerülésével az Adriai tenger keleti partján át vezetne. Ha a tengerre akarunk támaszkodni, ahhoz sokkal nagyobb tengeri haderő volna szükséges, mint amilyennel birunk; hisz arra se vagyunk képesek, hogy egy valamennyire nagyobb szárazföldi hadsereget tengeren valahová szállithassunk és ellenséges földön partra vethessünk.

Tegyük fel, hogy sikerülne hadseregünknek Albániát megszállani. Annak megtartása sokkal, de igen sokkal nagyobb költséget s legalább kétszer annyi katonát igényelne, mint Bosznia, Hercegovina és a Lim-vidék. Jelenleg birt megszállott tartományainkat könnyen és biztosan megfoghatjuk. Itt vannak a szomszédban; szárazföldön vethetünk oda csapatokat a legrövidebb idő alatt akármennyit s ha az egyik szomszéd, Szerbia, próbálná meg ott fölkelést szítani vagy támogatni, módunkban áll Szerbia fővárosát Belgrádot, valamint a Duna és Száva mentén levő városait és falvait romba lőni; Szerbia legértékesebb része a mi ágyuink torkában van; a másik szomszéddal, Montenegróval is könnyen elbánhatunk, mert tengerpartja a mi hatalmunkban van s olyan a fekvése, hogy módunkban áll kiéheztetni. A határunk Montenegró felől igen jól meg van esősitve.

Egészen másként állana a helyzet Albániában. Ennek egyik szomszédja Bulgária, amely országnak más oldalon nem árthatunk, amelyet másfelől meg nem közelithetünk, amely hatalommal ott a helyszinén kellene megküzdenünk, ahol a hadseregünk poziciója a legveszélyesebb lenne s élelmezési, valamint visszavonulási utja is az elvágatásnak lenne kitéve. Bulgária mindinkább orosz befolyás alá kerül; különben is ez a legerősebb a délszláv államok között; nem lenne kellemes dolog ezzel Albániában szomszédságba jutni. Magában Albániában is olyan harcias és erőszakos népek vannak, amelyeknek fékentartása különösen nehéz feladat. De különben is mi nem foglalhatunk el egy olyan országot, amelyet csak a tenger felől tarthatunk. Akárhogyan erőlködünk is, mi sohasem leszünk

TÁRCA

Csak egy leány...

Nem is vagyok költő talán.
Csak egy leány, kit kergetett az élet
S ki kábult fővel, szemlecsukva
Az álmok országába tévedt.
S amit ott sejtő lelke látott:
Öntudatlan lihegte dalba —
Es sohse vágyott dicsőségre
És sohse vágyott diadalra.

Nem is vagyok költő talán.
Csak egy leány, kinek lángolt a vére,
Kinek korán fakadt a vágya
S korán érett a szenvedélye.
Kit izzó, kéjes álmodások
Bűbája csalt szerelmi dalra.
És sohse vágyott dicsőségre
És sohse vágyott diadalra.

Nem is vagyok költő talán.
Lopott sugár a fejem glóriája,
Mert játszva tört ki a szivemből
A dalok csengő-bongó árja.
Magam sem tudtam, hogy mivégre —
Valaki volt, aki akarta.
Kicsókolta az ajkamon át,
Az ő forró szerelmes ajka...

Nem is vagyok költő talán...
Csak egy leány...

Erdős Renée.

A becsület vértanuja.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Gergely István.*

— Vajjon mit akarhat tőlem az öreg?

Az egész uton azon törte a fejét Imre. A liftben levette a kalapját, ösztönszerüleg megigazitotta fürtjeit a tükör előtt, ő is azok közé tartozott, akiknek mindig van igazitani valójuk magukon, mielőtt emberek elé lépnének, — majd rágyujtott vastag egyiptomi cigarettára. A nyugalmazott alezredes a szálloda harmadik emeletén lakott.

— Parancsolsz, alezredes ur? — szólt, sarkát összeütve Imre, bizalmas tisztelettel, miközben monoklija hangos csörrenéssel világos téli kabátjának óriási gyöngyház-gombjára esett.

Szigoru fájdalomtól sápadtan és vonagló ajkakkal mérte végig az öreg az ostobául csinos divatképet. Aztán kinyitotta a zöldposztós ajtót; vajjon a kettős szárnyak között nem hallgatózik-e valaki a szállodai személyzetből.

— Tessék leülni, — szólt zsarnoki megvetéssel a fiatal emberhez, aki könnyü zavarban vállat vontés mindenekelőtt a cigarettát dobta el.

— Uri módon fogunk leszámolni egymással, ifju ember, — sugta fojtott hangon a daliás, ötvenötéves ember, aki lefésült ősz hajával, simára borotvált rózsás arcával, fekete ruhájának elegáns egyszerüségében sokkal üdébb és ifjabb, mint a vele szemközt ülő kinosan csinos uracs. Szemében az a különös fauni tüz lobog, amelyet azoknál az idősebb férfiaknál tapasztalunk, akikre minden asszony ránéz és a kik nagy barátai az asztali örömöknek.

Mikor Imre meglepettségét látta, ismételte:

— Számolni valónk van, ifju ember!

Az ifju kegyetlenül gunyos hangsulyozással ezt válaszolta:

— En, kérem, ki szoktam fizetni számláimat...

A hetyke gorombaságot észre se vette az alezredes, hanem egy ideig elmerülve nézte, mint esik ránc nélkül való korrekt nadrágja apró lakkcipőjére. Végre valami különös szemérmes zavarral szólni kezdett:

— Nagyon nehéz erről a dologról beszélni. Legjobban arcul szeretném ütni, de a csattanása jobban fájna nekem, mint önnek. Piszkos, ronda dolog, — alig tudom hinni, — mintha álmodnám... Tudni fogja, hogy miről van szó, ha megmutatom, hogy ez a levél birtokomba került...

Imre elpirult. Szintén valami különös kinos szégyenkezés fogta el, nem is mert az öreg szeme közé nézni, mintha nem engedné meg a szemérem.

— Hogyan tudott erre a gyalázatos hitszegésre vetemedni? Lányom férjes asszony, akinek kötelessége a becsület, a hüség, az eskü és ősi nevének...

Lapunk mai száma tizennégy oldal.

elsőrendü tengeri hatalmasság; az nincs módunkban. Hogyan tarthatnánk mi egy jókora hadsereget Albániában, ha háboru esetén egy a mienknél erősebb hajóhad mindjárt elvághatná annak visszavonulási utját?

Az osztrák-magyar hadsereg szuronyai és ágyui Oroszország felé néznek, amely hatalommal igen jó viszonyban vagyunk ugyan, de azon hatalom már-már kissé aggasztó módon törekszik a Balkán-félsziget szlávjait befolyása alá hajtani s éppen Albániában is feltünö sok konzulátust akar felállitani. Ha netalán majdan elkövetkezik a leszámolás órája, szükségünk lesz nekünk akkor minél erősebb szárazföldi hadseregre Galiciában és Bukovinában; Isten őrizzen minket attól a gondolattól is, hogy Albániában tartsuk lekötve haderőnk jelentékeny részét! Elég gondot fog akkor adni katonai intéző köreinknek mostani megszállott tartományaink védelme.

Ha mi Albániát elfoglalni akarnók, bizonyára Montenegró is ellenezné azt és pedig a leghevesebben, mert ha Albánia a mienk, akkor Montenegrót teljesen körülzároltuk s akkor ez az országocska egészen a mi hatalmi körünkbe esett és exisztenciája is tőlünk függene. Köztudomásu, hogy Montenegró az orosz cár kedvence, ez látja el fegyverrel is és segélyezi folyton. Számolnunk kellene tehát azon eshetőséggel is, hogy előbb Oroszországgal kellene megverekednünk. Albánia meghódithatása végett intézö köreink annyival kevésbé kockáztatnák az orosz háborut, mert még az is nagyon kétes lenne, hogy Németország hajlandó lenne-e e végett Oroszországnak hadat üzenni? Ilyen vakmerő kaland végett aligha. A casus foederis nem állana be. Berlinben nem pártolnák e vállalkozásunkat.

Nyilvánvaló még az is, hogy Albánia elfoglalásával ellenségünkké tennénk a velünk szövetségben élő olasz nemzetet; már pedig egy orosz háboru esetén reánk nézve nem lehet közömbös, hogy Olaszország szövetségesünk-e, vagy pedig ellenségünk?

E körülmények meggondolásával mindenki ama meggyőződésre juthat, hogy nem lehet kétkedni kormányférfiaink számtalanszor ismételt állitásának őszinteségében, hogy eszünk ágában sincs és nem volt soha a Szalonikiig való előnyomulás. Otromba mese az. Legfeljebb a Szerbia és Montenegró közötti enclave-on fogunk előnyomulni Novi-Bazárig a végett, hogy Szerbia és Montenegró közé éket verjünk s e két szerb állam egyesülését megakadályozzuk. Erre nekünk az 1878. évi berlini szerződés megadta a jogot.

Még egy eshetőség képzelhető Albánia jövő sorsa tekintetében s ez az, hogy Albánia fölött a *szomszédok fognak osztozni*, e mellett szól a legnagyobb valószinüség; ennek gondolatával meg kell barátkoznunk. Albánia szomszédai: Montenegró, Szerbia, Bulgária, Görögország és a tenger felől Olaszország. Számitsuk a szomszédok közé monarchiánkat is, amennyiben a Lim vidékét elfoglalva tartjuk.

A habsburgi monarchia intéző köreinek évszázados politikája az, hogy biztosittassék a szláv tengerrel szemben e monarchia államainak megvédése s a szláv népek tulságos elhatalmasodása megakadályoztassék, vagyis helyesebben kifejezve: hogy közöttünk és a szláv országok között a hatalmi egyensuly fenntartassék. Vessünk egy pilantást hadseregünk elhelyezésére, várainkra és egyéb katonai épitkezéseinkre s rögtön látjuk, hogy katonai intéző köreink kiválóan a szláv szomszédok, Oroszország, Montenegró és Szerbia határait tartják szem előtt. Ezt a politikát szolgálta Bosznia, Hercegovina és a Lim-vidék megszállása is, valamint a montenegrói tengerpart feletti őrizet és felügyelet jogának megszerzése. Remek koncepciója volt ez a halhatatlan emlékü magyar államférfinak, gróf Andrássy Gyulának, s az eredmény fényesen igazolta őt.

Ez az évszázados hagyományos politikánk nyilván érvényesülni fog akkor is, ha majd Albánia felosztására kerül a sor.

E hagyományok nyomán intéző köreink oda fognak törekedni, hogy Albániából minél többet kapjanak a nem-szláv szomszédok vagyis Olaszország és Görögország s hogy Novi-Bazár környékén a mi hadseregünk kezet foghasson a szövetséges Olaszország előnyomuló hadseregével s ily módon Szerbia és Montenegró egyesülése végképp megakadályoztassék és azon vidéken a szlávság terjeszkedése elé végleges gát állittassék fel.

Sem mi, sem Olaszország semmi szin alatt meg nem engedhetjük, hogy az Adriai tenger partján bármelyik szláv ország hóditást tegyen. A délszláv országok Oroszország rendelkezése alá adják magukat annak reményében, hogy ez majd további hóditáshoz segiti őket; ha az adriai tengeren hadikikötőre tesznek szert, megnyitják azt az orosz flotta előtt. Orosz flotta az Adriai tengeren! Gondolni is borzasztó erre.

Nem az olasz veszélyes reánk nézve ott délen, hanem a szláv.

Az olasz nemzet a mi természetes szövetségesünk már annálfogva is, mert közös veszély fenyeget bennünket a szlávság részéről. Olaszok és délszlávok között kiegyenlithetlen érdekellentét és maradandó antagonizmus van. Olaszok és szlávok egymás ellen küzdenek Fiumében, Istriában és Dalmáciában; osztrák földön verekedés is fordul elő közöttük akárhányszor, a gyülölködés évről-évre emelkedőben. Az olasz államférfiak ismételt kijelentéseiből tudjuk, hogy életkérdésnek tartják nemzetükre nézve, hogy ne alakuljon egy nagy szláv birodalom a szomszédságukban. Olaszország már a szláv veszélyre való tekintettel sem válhatik ki a hármasszövetségből. Mellékes dolog az, hogy királyunk és az olasz király egymásnál látogatást nem tehetnek egy kényes kérdés miatt; még az is mellékes, hogy az olaszok szépséges királynéja montenegrói leány volt. Szeresse bár az imádásig az ifju olasz király nejét s legyen bár a legjobb rokonsági viszony az olasz királyi és montenegrói fejedelmi család közt: de azért az olasz és a délszláv sohasem fognak szövetkezni; e nemzetek érdekellentéte kiegyenlithetlen s még erősebb antagonizmusba fognak kerülni akkor, midőn Albánia birtoka felett fognak versengeni és küzdeni. Olaszország sohasem fogja megengedni velünk együtt, hogy Montenegró hadikikötőre és flottára tegyen szert. Reánk nézve a legcsekélyebb veszély vagy hátrány sem származik abból, ha Olaszország megveti a lábát az Adriai tenger másik partján.

Tegyük fel a legrosszabbat. Tegyük fel, hogy Olaszország kiválik a hármasszövetségből és átpártol az orosz-francia szövetséghez s igy ellenfelünk lesz. Béke idején nem zárhatja el az Adriai-tenger hetven kilométer széles kijáratát hajóink elől, ehhez nincs joga; ilyesmi el sem képzelhető, szabad a tenger béke idején. Háboru esetén pedig a mi hajóhadunk semmi körülmények közt nem megy ki a Földközi-tengerre, a mi hajóhadunk az osztrák-magyar tengerpart védelmére fog szoritkozni és pedig teljes erejével fog látni ezen feladata teljesitéséhez; a parancsnokság semmi szin alatt és semmi körülmények közt nem fogja kiküldeni flottánkat kalandok végett a Földközi-tengerre. Erre nagyon erős flotta kellene. Már pedig mi elsőrendü tengeri hatalmasság sohasem leszünk; arra nekünk költségünk nincs. Monarchiánk földrajzi fekvése és politikai helyzete vaskényszerüséggel arra bir bennünket, hogy mindig a szárazföldi hadseregre fektessük a fősulyt.

Dr. Móré Pál.

Itt hebegni kezdett és némi keresés után kijavitotta magát:

... Akinek kötelessége családi származásának méltóságát megőrizni!

Az alezredes ur leánya ugyanis Majerné, Majer Lipót, a milliomos gyáros felesége. A született főrangu hölgy különben ugy enyhitett a demokratikus név balesetén, hogy rákényszeritette urát, hogy versenyistállót tartson.

— Szeretjük egymást, — válaszolt szentimentális daccal Imre, aki gyönyörrel hallgatta, hogy hangjában mint reszket az érzelem. Üres, közönséges ember, akinek semmi mondanivalója nincsen saját magától, hanem szókincsét a hirlapokból és könnyü literaturából állitja össze. Ha csak kinyitja a száját, egy közhely esik ki belőle.

— Szeretjük egymást és jogunk van egymáshoz. Ilona a legistenibb asszony a világon!

Imre rajongó hangja meghatotta az apát, aki majomhiusággal volt büszke gyönyörü lányára, udvarolván neki apai galantériával. Hirtelen kiveszett belőle a gyülölet és harag, aminek jeléül az ifjut ismét tegezte:

— Vedd le a téli kabátodat, — igy.

— Köszönöm.

— Kérlek, ülj le. Nézzed, Ilona más ember felesége. Akármennyire is óvatosak vagytok, a dolog kisülhet, valami baleset, — aztán a botrány, a botrány! Tönkreteszed Ilonát, akiről azt mondod, hogy imádod. El nem veheted, mert magad is gazdag házasságra vagy utalva. Koldulni mehet, ha az ura elválik tőle...

Az alezredes felállott és Imre vállára tette kezét:

— Ilonával nem tudok erről a borzasztó dologról beszélni, — nem tudok, nem tudok, — szégyelem, restelem, — a jó Isten tudja miért, de nem tudok. Képtelen vagyok asszonnyal ilyesmiről beszélni, ami rá nézve kellemetlen. Aztán meg, mint apa, — teringettét, vén huszár vagyok, de lányom az első nő, aki előtt pirulok... Egy szó annyi, mint száz, — neked szólok. Ne találkozzatok többé! Akarom, parancsolom. Ne tedd tönkre ezt a szegény gyermeket! Megigéred?...

— Nem, — felelt szilárdan Imre, aki tuláradó örömmel érezte, hogy most tulajdonképpen igen érdekes helyzetnek a hőse. Ilyen esetekben a Nemzeti Szinházban a hős föl szokta tenni monokliját, — igy tett Imre is és furcsa erélylyel tartotta ki az öreg merev tekintetét.

— Akkor megöllek.... Vagy meghalok....

— Tessék...

— Valami fölött össze fogunk veszni, te elküldöd segédeidet... Becsület nélkül nincs élet, — legyek a becsület vértanuja!

— Ohó, Ilona apjával nem verekszem. De rendelkezésére állok Majer urnak.

Az alezredes szinte visszahőkölt. Még elgondolni is furcsa. Hiszen ha az a férj megtudna valamit a bünös történetből, lefogy bubánatában, de becsületét csupán ugy reperálja, hogy elkergeti az asszonyt.

— Te elvakult, gonosz, ostoba ember! Hát tönkre akarsz tenni mindnyájunkat? Ilonát kiszolgáltatni a gondoknak? Ez a szegény asszony, ki szive minden porcikájával szeret engem, meghalna gyötrelmében, ha apját nélkülözni látná! Nem ragaszkodom ahhoz a rongyos pár ezer forintnyi apanázshoz, amit vőmtől kapok, én tudnék nélkülözni, megélek a nyugdijamból...

— Amde nem két szeretővel, — gondolta Imre, de hangosan csak ezt kérdezte: — Es a mi boldogságunk?

— Nincs boldogság becsület nélkül. Verekszünk?

— Nem.

— Akkor mindent elmondok vőmnek.

— Tedd meg, ha tudod. Igy tán kiengesztelheted azt a nagy bünödet, hogy leányodat merő önzésből odaadtad egy nevetséges, kellemetlen uzsorásnak...

Kopogtatnak.

— Pszt, — hallgass.

Ilona jött és férje, a jó Majer Lipót. A teli formáju asszony pisze orrocskáját pirosra fujta a hideg decemberi szél és barna-piros arca a nagy szépséglencsével olyan volt, mint az egészséges alma.

— Imre van itt? — kacagott az asszony. Nem akartam elhinni lent a portásnak, hogy uri látogatásod van... Mit csinál a szép asszony, papa?

— Jó napot, pajtás, — üdvözölte az apa leányát. Amióta meghalt felesége, pajtásnak hivta Ilonát.

— Mit szólnak az időjáráshoz? — szólalt meg mélységes indignációval Majer Lipót. — Mit szólnak? Mit szólnak?

Imre most egyszerre elszántan visszavetette a fejét, föltette a monoklit és mint valami rossz szinész, kiállt a terem közepére.

— Együtt vagyunk. Végezzünk hát!

Az alezredes elsápadt, ijedten rámeredt a fiára, az asszonyra, végül Majer Lipótra, azután pedig hirtelen föltalálta magát és groteszk méltósággal igy szólt:

— Hallgass, Imre, én beszélek. Hol ebédelünk?

BELFÖLD

A miniszterelnök a királynál. *Széll* Kálmán miniszterelnököt ő felsége tegnap délután hosszabb magánkihallgatáson fogadta.

Wickenburg államtitkár üdvözlése. *Mezőtur*ról jelentik, hogy gróf *Wickenburg* Márk kereskedelemügyi államtitkárhoz a soproni kereskedelmi kongresszuson mondott beszéde alkalmából a Mezőturi Kereskedelmi Egyesület nevében *Kálmán* Sándor elnök és *Gettler* Ignác titkár aláírásával a következő táviratot intézték:

Fogadja Méltóságod a soproni kereskedelmi kongresszuson a kereskedők iránt tanusitott rokonszenvéért a Mezőturi Kereskedelmi Egyesület üdvözletét és háláját.

Ugyanakkor *Sándor* Pál országgyülési képviselőhöz ezt a táviratot intézték:

Fogadja Nagyságod a soproni kereskedelmi kongresszuson a kereskedők érdekét és tekintélyét védő önérzetes és bátor fellépéséért a Mezőturi Kereskedelmi Egyesület rokonszenvét és üdvözletét.

A kereskedelmi szerződések. *Római* táviratok szerint hivatalosan is megerősitik azt a hirt, hogy Németország, az osztrák-magyar monarkia, Olaszország és Svájc kötelezettséget vállalt a kereskedelmi szerződéseknek 1904-ig való meghosszabbitására. Az érdekelt kormányok azt is kijelentették, hogy a most érvényes szerződéseket nem fogják fölmondani. Hir szerint a kormányok vállalt kötelezettsége arra is kiterjed, hogy *évről-évre meghosszabbitják a kereskedelmi szerződéseket* mindaddig, mig az uj szerződéseket a berlini, bécsi, budapesti, berni és római parlamentek el nem fogadják. Ennek a megállapodásnak a kinyilatkoztatását az olaszok *Prinetti*től a parlamentnek már az első őszi ülésében várják, valószinü azonban, hogy *Bülow* kancellár a német vámtarifa-bizottságban már előbb is nyilatkozni fog erről a kérdésről.

A szászrégeni mandátum. *Szászrégen*ből táviratozzák: Több választópolgár azt a kérdést intézte gróf *Wickenburg* Márk kereskedelemügyi államtitkárhoz, vajjon hajlandó volna-e a kerületnek báró *Kemény* Ákosnak főispánná való kineveztetése folytán megürült mandátumát elfogadni. Az államtitkár azt a feleletet adta, hogy nincs abban a helyzetben, hogy az ottani mandátumot elfogadja. Irányadó körökben ugy vélekednek, hogy a választási küzdelemből győztesként gróf Teleki Domokos kerül ki.

Ki velök. *Kramer* Alvin urnak már künn a szekererudja, mert a magyarság ellen izgatott. Most nagykikindai elvtársára, a nála is hirhedettebb *Korn* Arturra került a sor. Miután a szegedi esküdtbiróság nemzetiségi izgatásért Korn urat elitélte, a nagykikindai főkapitány igen helyesen érdeklődni kezdett, hogy van-e Korn urnak Nagykikindán illetősége? Korn urnak kellemetlen volt ez az érdeklődés és hamarosan illetőségért folyamodott a városi tanácshoz. A tanács azonban nem tartotta kötelességének, hogy a magyarság nyilvánvaló ellenségének mentőkötelet nyujtson. Ellenkezőleg. Nem kért abból a megtiszteltetésből, hogy Korn urat a város fiai közt üdvözölhesse. Igy aztán a nagykikindai főkapitány kiutasitotta a város területéről s minthogy a tisztelt agitátor ur ezidőszerint Budapesten bujdokol, a kiutasitó végzést kifüggesztették a lakása ajtajára. Nagykikindára nem teszi be többé a lábát. Igy van jól. Most már csak sorra kell venni azokat az urakat, akik magyar földön a magyarság ellen izgatnak. Mindnek ki kell tenni a szürét. Kotródjanak, ha nem tetszik nekik ez a föld és ez a nép. A temesvári és a kikindai eset szolgáljon például, hogyan kell elbánni a Kramerekkel, Kornokkal és hasonszőrü sehonnaiakkal. Ki velök!

Korn Artur kiutasitását elrendelő határozatát a rendőrkapitányság hosszabb megokolással kiséri. Ez a megokolás rámutat arra, hogy Nagykikinda vidékén a német ajku lakosság állandóan békés egyetértésben élt a más ajku lakossággal és gyarapodott és jólétnek örvendett, Harminc éve van német sajtó Kikindán, de az a németséget hazafias előhaladásában nem zavarta. De e szép állapotnak vége lett, amikor *Korn* Artur vette át a *Gross Kikindaer Zeitung* szerkesztését. Korn Artur működésének első pillanatától fogva mind a mai napig cikkeivel a magyar állameszme ellen izgatott és a német ajku polgárokat hazafias érzelmeikben megingatni törekedett; lapjában és magánérintkezésében mindent, ami magyar, nevetségessé tenni és a németeket mindentől, ami magyar, elidegeniteni és különösen arra birni igyekezett, hogy gyermekeiket a magyar nyelvre ne tanittassák. Kihivó hangon irt cikkei és magaviselete a hazafias lakosság körében folytonosan fokozódó izgalmat és elkeseredést okoztak, melyek nem ritkán a város békéjét megzavaró tüntetésekben és botrányokban nyilvánultak meg. Korn Arthur a fent jelzett működésében immár többszörösen tul is lépte a büntető törvények korlátait. El is itéltetett többször, de azért tovább izgatott és ezáltal nemcsak a város lakosságának nyugalmát, hanem az állam érdekeit és a közrendet nagy mérvben veszélyeztette.

Debreczeniek a közös vámterület mellett. A *debreczeni gazdasági egylet* a debreczeni népgyülés bizottságához átiratot intézett, amelyben kijelenti, hogy ragaszkodik a pozsonyi kongresszus határozatához, mely szerint Ausztriával a közös vámterület fenntartása mellett méltányos kiegyezés köttessék és csak ha ez keresztül nem vihető, helyezkednék az önálló vámsorompó felállításának álláspontjára.

Megtámadott mandátumok. A *zirczi* petició dolgában ma a Kurián befejezték a pörbeszédeket. A Kuria határozatát október elsején délben hirdeti ki. A Kuriához ma két beadvány érkezett a *szepes-szombati* vizsgálat alatt álló mandátum érdekében. Az elsőben *Politzer* Jakab és társai visszavonták a peticiót, a másodikban pedig *Genersich* József és társai az ellenkérvényt. A szepes-szombati petició ezzel lekerült a napirendről.

A kiegyezés.

Budapest, szeptember 25.

A tegnapi tanácskozások délben megszakadtak s akkor a király kihallgatáson fogadta *Széll* Kálmán miniszterelnököt. A kihallgatás tárgya első sorban a folyó ügykerről való jelentéstétel volt. A dolog természetében rejlik azonban, hogy *Széll* Kálmán a jelenlegi tárgyalások állásáról szintén jelentést tett ő felségének. A tegnapi nap tárgyalásai ujólag felölelték az autonom tarifa vitás anyagának egy jelentékeny részét, azonfelül pedig a délutáni tárgyalásokon a függő gazdasági kérdések komplexumának egyéb részére, nevezetesen a megállapodás keretébe tartozó több egyenes adó kérdésére is kiterjedt a kormányférfiak tanácskozása. Ma délelőtt a magyar kormány Bécsben időző tagjai már kilenc órakor egybegyültek a magyar miniszterium tanácstermében. *Széll* Kálmán miniszterelnök, *Lukács* László pénzügyminiszter, *Darányi* Ignác földmivelésügyi miniszter és *Láng* Lajos kereskedelemügyi miniszter együttesen tanácskoztak mintegy két óra hosszat, a szakreferensek: *Andreánszky*, *Ottlik*, *Biró* miniszteri tanácsosok és a tegnap szintén Bécsbe érkezett *Dobokay* Lajos földmivelésügyi osztálytanácsos bevonásával. Tizenegy órakor érkeztek a magyar házba *Koerber* osztrák miniszterelnök, báró *Call* kereskedelemügyi miniszter, *Giovanelli* földmivelésügyi miniszter és *Böhm-Bawerk* pénzügyminiszter. Erre megkezdődött a két kormány tagjainak közös tanácskozása, mely délután félhárom óráig tartott.

A mai bécsi tanácskozásokról a *Budapesti Tudósító* a következőket jelenti:

Ma délelőtt 11 órakor folytatták a kiegyezés és az autonom vámtarifa dolgában a közös miniszteri értekezletet. A tanácskozások előreláthalag az egész napot igénybe veszik s nem bizonyos, vajjon nem fognak-e a holnapi napra is kiterjedni. A közös miniszteri értekezletet megelőzőleg a magyar miniszterek tanácskozást tartottak szakelőadóikkal.

A *Budapesti Tudósító* esti kiadása a következőket jelenti:

A közös miniszteri értekezlet ma délelőtt 11 órától délután 2 óráig tartott. Előbb, amint már emlitettük, ugy a magyar miniszterek, mint az osztrák miniszterek a szakelőadóikkal tartott értekezleten előkészitették az együttes értekezleten tárgyalandó kérdéseket. Délután ismét különkülön tanácskoztak a két állam miniszterei szakelőadóikkal, hogy előkészitsék a holnap délelőtt 10 órakor kezdődő együttes értekezletet. Ma ismét az autonom vámtarifa egyes tételeiről volt szó, amelyeknél az ezekkel összefüggő kiegyezési kérdéseket is tárgyalták. Hogy a magyar miniszterek mikor távoznak Bécsből, még nem bizonyos. — Az est folyamán *Széll* Kálmán miniszterelnök gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter látogatását fogadta.

A mai bécsi lapok a tegnapi tanácskozásokról meglehetősen szkeptikus hangon irnak:

A *Fremdenblatt* igy ir:

A tegnapi kiegyezési és vámtarifa-tárgyalások folyamán egyes kérdéseket illetőleg némi közeledés történt. Más pontok sorozatában azonban *ma sem sikerült az eddig fennálló elvi jelentőségü differenciákat eloszlatni.* Idevaló politikai körökben azért *kétségbe vonják*, hogy a kiegyezés és az autonom vámtarifa összes kérdéskomplexuma tekintetében a végleges megegyezés *a mostani tárgyalások folyamán el lenne érhető.*

A *Neues Wiener Tagblatt* ezeket irja:

Hány miniszterium vérzett el Badeni óta a kiegyezési háboruban! Százhatvankétszer jöttek a magyar miniszterek kiegyezési ügyekben 1896. január 3-ika óta Bécsbe és hatvanháromszor utaztak osztrák miniszterek Budapestre. Kicsinyes volna az utazások költségeit utánaszámitani, de az kárba veszett fáradság!

Ha minden nap hoz is némi közeledést, a szántóföld még aratásra nem érett, az aratás ideje még nem érkezett meg. Az elvi ellentétek száma még mindig igen nagy. A különböző kiegyezési mátériák mint egy lánc szemei függnek össze és mindaddig, mig csak egy lánc-szem is nem illeszthető be teljesen, az összes kérdések és az összes elintézések függőben maradnak. És időközben a politikai és parlamenti körülmények a befejezést sürgetik.

A *Neues Wiener Journal* Budapestről kapja a következő táviratot:

Egy magyar politikus az este Bécsből azt a távirati értesitést kapta, hogy a délelőtti kiegyezési tárgyalások folyamán egyes ipari vámok tekintetében *oly éles differenciák támadtak*, hogy *Széll* miniszterelnök nyomban a tanácskozás megszakitása után kihallgatásra jelentkezett ő felségénél és jelentést tett a fennforgó nehézségekről. A délutáni tanácskozás folyamán már *békésebb volt a hangulat*, de kevés a kilátás, hogy a tárgyalások már most a bécsi konferenciákkal véget érjenek. Éppenséggel nincs kizárva, hogy még az utolsó órában is *meglepő fordulat áll be.*

A kiegyezési tárgyalásokról a *Neues Wiener Tagblatt* egy bécsi táviratunk szerint holnapi számában a következőket fogja közölni: Minden jel arra mutat, hogy a tárgyalások most, a vége felé közeledvén, nem haladnak abban a gyors tempóban, amelyre mind a két részről számitottak. Annyi tény, hogy a legnehezebb kérdéseket függőben hagyták a tárgyalás befejezésének idejére, de azokat a nehézségeket, amelyek hetek, sőt hónapok óta lehetetlenné tették a megegyezést, most sem sikerült elháritani. A tárgyalás menete és rendje, amelyet tegnap követtek, arra vall, hogy ujabban sem tudták az akadályokat legyőzni. Az első délelőtti órákban a két kormány szakelőadóival külön-külön tanácskozott, hogy előkészitse a közös miniszteri konferencián előkerülő anyagot: délelőtt 11 órától 2-ig és délután a két kormány közösen tanácskozott, majd ismét különváltak a kormányok és szakelőadóikkal a holnapi közös konferencia anyagát készitették elő. Az autonom vámtarifa egyes tételeinek megvitatásakor az azokkal összefüggő gazdasági kérdéseket is felölelték, aminek az az előnye, hogy ha az autonom vámtarifával elkészülnek a kormányok, egyuttal tisztázták a gazdasági kiegyezés összes kérdéseit is.

Holnap fogják megállapitani, hogy mikor utaznak el a magyar miniszterek és mikor folytatják a tanácskozásokat.

Plósz Sándor Rigyiczán.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Rigyicza, szeptember 25.

Plósz Sándor igazságügyi miniszter ma reggel 8 óra 12 perckor választókerülete látogatására *Rigyiczára* érkezett *Benárd* Emil miniszteri titkár és dr. *Kovács* Jenő bácsmegyei tb. főügyész kiséretében. Fogadtatása rendkivül lelkes és bensőségteljes volt. Már utközben, a vonatnak Zomborba érkeztekor Bács-Bodrog-vármegye nevében a megye küldöttségének élén *Latinovits* Pál főispán üdvözölte a minisztert s csatlakozott a miniszter kiséretéhez. Ugyanitt csatlakoztak a miniszterhez bácsmegyei képviselőtársai: *Drakulits* Pál, *Zákó* István és *Molnár* Károly országgyülési képviselők.

A vonal mentén fekvő *Gakova* és *Sztanisics* községek lakossága testületileg jelent meg községük állomásán s rövid üdvözlés után a vonaton követték a minisztert Rigyiczára. Ott *Lollok* Alajos pártelnök a választók nagy tömegének élén a pályaudvaron meleg szavakkal üdvözölte a minisztert, aki örömének adott kifejezést, hogy választói között megjelenhetik. A fogadtatás alkalmából *Vermes* Dezső járásorvos leánykája csokrot nyujtott át a miniszternek s ezután megindult a hosszu kocsisor, élén a községbeliek lovas-bandériumával a zászlókkal diszitett utcákon keresztül *Lollok* Alajos pártelnök vendéglátó hajlékához.

Ott a kastély előtti szabad téren gyültek össze a választókerület 14 községének küldöttségei s itt intézte a miniszter választóihoz *Bichler* Vilmos sztanisicsi takarékpénztári igazgató, választási elnök üdvözlő

szavaira gyakori éljenzésektől megszakitott következő beszédét:

Igen tisztelt polgártársak! Nem azért jöttem el az önök körébe, hogy politikai nyilatkozatokat tegyek, vagy formaszerű beszámoló- vagy programmbeszédet mondjak. Arról a kérdésről, amely az országot ez idő szerint leginkább érdekli — értem az Ausztriával való gazdasági megegyezést — különben sem nyilatkozhatnám, mivel az autonom vámtarifa és a vámszövetség kérdései jelenleg az alkudozás stádiumában vannak és igy azok nyilvános diskussiója kizártnak tekintendő. Arról egyébiránt meg lehetnek győződve, hogy a kormány csak oly megegyezéshez fog hozzájárulni, amely az ország egyetemes gazdasági érdekeinek megfelel.

Én különben is abban a nézetben vagyok, hogy mindenki elsősorban azon a helyen tegye meg kötelességét, amelyre a Gondviselés helyezte. Erről az álláspontról csak természetesnek fogják találni, hogy előttem első sorban az igazságügyi feladatok lebegnek, habár, mint a kormány tagja, természetesen az általános kormányzati teendőkben is kötelességszerüen résztveszek és a felelősségben minden irányban osztozom. Ha beszámolót akarnék tartani, az igazságügy terén, mint kiemelkedő momentumot fel kellene emlitenem azt, hogy ez év elején a polgári perrendtartásról szóló javaslatot a képviselőháznak benyujtottam. E javaslat azonban az igazságügyi bizottságban még érdemleges tárgyalásra nem került, részint a költségvetés hosszadalmas tárgyalása, részint pedig a miatt, mert annak idején a bizottságnak több tagja a delegációban volt elfoglalva. Különben is egy ilyen nagy, szerves törvényjavaslatnak tanulmányozására a bizottságnak megfelelő idő kell.

Közben elkészitettem a *perrendtartás* életbeléptetésére szükséges törvény tervezetét is. Ebben szabályozást nyer egyebek között a községi biráskodás és a tőrsdei biráskodás is. A tervezet már a közel jövőben közzé fog tétetni.

Néhány hét multva remélhetőleg megkezdődik az igazságügyi bizottságban a perrendtartásról szóló javaslat tárgyalása és ha ez akadálytalanul fog lefolyni és a képviselőház munkarendje megengedi, e javaslat még ez ülésszakban törvényerőre emelkedhetik, amivel igazságszolgáltatásunk nagy lépéssel halad előre, és amely a gazdasági életre is bizonyára jótékony hatást fog gyakorolni. A perek elintézése gyorsabb, alaposabb és sok tekintetben olcsóbb lesz; e mellett a perrendtartásnak nem egy intézkedése a kisebb ember részére is hozzáférhetőbbé fogja tenni az igazságszolgáltatást.

Ezzel egyuttal egy 30 év óta vajudó kérdés kerül majd le a napirendről, aminek következtében az igazságügyi kormány és a törvényhozás minden erejét egy másik nagy munkának szentelheti: a magyar polgári törvénykönyv megalkotásának, amelynek egyébiránt első tervezetét és indokolását az ezzel megbizott szakférfiak már elkészitették; e munkálatuk közkézen is forog.

Arra nézve, hogy egyebekben minő igazságügyi feladatok előkészitésével foglalkozom, az országgyülés költségvetési tárgyalásai alkalmával, legutóbb az idén tavaszszal is bővebben nyilatkoztam, és igy csak ismétlésekbe kellene bocsátkoznom, ha e feladatokat ujból felsorolnám és fejtegetném. Elég nagy és sulyos feladatok ezek, mert a jogi életnek alig van ága, melyben a javitás és részben az ujjáalkotás nem volna kivánatos.

Hogy a kitüzött igazságügyi feladatok között olyanok is vannak, amelyek különösen a földmivelésügyi érdekeket szolgálják, ezt már annak a küldöttségnek, amelylyel nekem a képviselőjelöltséget felajánlani kegyesek voltak, megemlitettem. E kerület lakossága kiválóan földmüveléssel foglalkozván, tudom, hogy ezek a kérdések önöket különösen érdeklik, és ez az oka, hogy egyet-mást megemlitek.

Egyik legfontosabb feladatomnak tekintem az ingatlan birtokviszonyoknak magyar törvény által való rendezését, amely a telekkönyvek és a telekkönyvi eljárás egyszerüsitésére és az ingatlanra vonatkozó jogoknak nem egy tekintetben helyesebb szabályozására irányul. Ismerem azokat a bajokat is, amelyek a birtokrendezési eljárás terén jelentkeznek és a földmüvelési miniszterrel egyetértve arra törekszünk, hogy ezeket orvosoljuk, nevezetesen azzal, hogy a birtokrendezés gyorsabbá olcsóbbá és igazságosabbá tétessék, e mellett azonban az eljárás felesleges megindittása elkerültessék.

A végrehajtási eljárásban a földmüvelés érdekei szintén védelemre szorulnak; különösen gondoskodni kell arról, hogy az ingatlan birtok csekély adóssागokért potom áron elárverezhető ne legyen. Óhajtom egyébiránt, hogy e kerület szorgalmas, törekvő és takarékos lakossága majdan a végrehajtási törvénynek ebben a jótéteményében mentül ritkábban részesüljön.

A földmüvelés érdekeit fogja szolgálni a földmülésügyi miniszter által előkészitett telepitési törvény is, amelynek előkészitésében az igazságügyminisztérium is közreműködött.

És ha már idegen tárcák területén kalandozom, megemlitem, hogy a pénzügyminiszter által tervezett adóreform a földadó igazságosabb megosztását és a kisebb birtok lehető tehermentesitését is célozza.

Magától értetik — talán mondanom sem kell — hogy a kormánynak és nekem is *nem csupán a földmüvelés érdekeivel* kell foglalkoznunk, hanem az állami életnek általában és különösen a gazdasági *életnek is minden ágára egyaránt figyelemmel kell lennünk.* Ha va amely szaknak, éppen az igazságügynek mentnek kell lennie az egyoldalusságtól és legkevésbé szabad az érdekek harmonikus kielégitését figyelmen kivül hagynia. Hiszen foglalkozom például a kereskedelmi törvény reviziójával is, a családi átruházási ügyletek megakadályozásával, a részletügylet szabályozásával, a biztositási ügy reformjával és igy tovább. Én különben, megvallom, nem is tudok magamnak elképzelni oly magyar politikust, aki komolyan azt a nézetet vallaná, hogy akár a magyar földmivelés, akár a magyar ipar, akár a magyar kereskedelem jogos érdekeit háttérbe kell szoritani.

De ismétlem, nem azért jöttem ide, hogy önöknek beszámoló- vagy programmbeszédet mondjak: és önök oly kegyesek, hogy ezt nem is kivánják tőlem. En azért jöttem az önök körébe, hogy a köszönet és a hála érzelmeinek adjak kifejezést, hogy megköszönjem bizalmukat, megköszönjem ragaszkodásukat, amelylyel engem kitüntettek, midőn e kerület országgyülési képviselőjévé választottak. Meg lehetnek győződve, hogy legtöbb törekvésem lesz bizalmukat kiérdemelni és minden erőmet a közügy szolgálatának szentelni.

Fogadják még egyszer köszönetemet és tartsanak meg továbbra is jóindulatukban. (Hosszantartó, zajos éljenzés.)

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd végeztével a miniszter kiséretével a községházára ment s külön-külön fogadta minden egyes választókerületéhez tartozó község küldöttségét, amelyek előljáróik vezetése alatt tisztelegtek a miniszter előtt s előadták kérelmeiket és óhajaikat. Tisztelegtek még a miniszter előtt *Sztanisics, Gakova, Kruzselya* és *Szántova* községek birtokosainak báró *Riedl* Lajos rasztinai nagybirtokos által vezetett együttes küldöttsége is, ugyszintén a rigyiczai görög-keleti egyházközség küldöttsége.

Délután 1 órakor özv. *Kovács* Józsefné urnő vendégszerető kastélyában, a miniszter gyászára való tekintettel szükkörü társaságban, villásreggelire látta a minisztert, aki a délután 2 órakor induló vonattal Zomborba utazott.

Zombor, szeptember 25.

Plósz Sándor igazságügyminiszter Rigyiczáról ma délután félnégy órakor ideérkezett. A pályaudvaron a város közönsége nevében *Hauke* Imre polgármester üdvözölte a minisztert, mig a vármegyei tisztviselők *Vojnich* István főjegyző vezetése alatt jelentek meg. A bevonulás ünnepélyesen diszitett utcák során, nagy közönség részvételével történt. A miniszter *Latinovits* Pál főispán vendégeként a vármegyeházán szállt meg; itt a zombori biróság tagjai *Gozsdu* Elek törvényszéki elnök, az ügyvédi egyesület *Szilágyi* Mór elnök vezetése alatt tisztelgett *Plósz* miniszternél, aki ezután a biróság elhelyezésére szolgáló épületeket szemlélte meg. Ezt követőleg fogadta a a vármegye küldöttségét *Vojnich* főjegyző, s a város küldöttségét Hauke polgármester vezetése alatt, végül a zombori közjegyzőség nevében *Koczkár* Zsigmond kir közjegyzőt.

A tisztelgések után *Latinovits* főispán a miniszter gyászára való tekintettel szükkörü vacsorán látta vendégeit, köztük a miniszteren kivül *Fabiny* Ferenc szegedi itélőtábiai elnököt, *Gozsdu* Elek törvényszéki elnököt, *Hauke* Imre polgármestert, *Vojnich* István vármegyei főjegyzőt, *Lollok* Alajos rigyiczai pártelnököt, *Rockenstein* Nándor plébánost, dr. *Kovács* Jenő bácsmegyei tiszteletbeli főügyészt és dr. *Drakulits* Pál, dr. *Zákó* István és dr. *Molnár* Károly országgyülési képviselőket.

Plósz Sándor igazságügyminiszter az éjjeli vonattal visszatért Budapestre.

A szerbek nagygyülése.

Budapest, szeptember 25.

Az Ujvidékre sereglett szerbek tegnap este népes előértekezleten állapitották meg a mai nagygyülés programmját. A mai nagygyülés előtt ünnepélyes Veni sancte volt. A misén *Sevics* ujvidéki szerb püspök celebrált, aki azt az óhajtását fejezte ki, hogy a hozandó határozati javaslatok a királynak, a hazának és a szerb népnek javára váljanak. A határozatok azonban nem egészen olyanok, hogy a püspök ur igazán meg lehessen velük elégedve. Mert a nagygyülés körülbelül fölösleges volt, ha a szerbek nem akartak egyebet, mint a rendnek Horvátországban való helyreállitását és a kárvallott szerbek számára elégtételt. Ezt a horvát tartományi kormány minden tüntető határozat nélkül is kötelességének ismerte. Igaz, hogy elég késön s hogy e tekintetben mulasztás terhelte, amint azt annak idején kertelgetés nélkül megmondottuk. Ma azonban az ujvidéki rezolluciót nem tartjuk szerencsésnek. Sok igazság van ellenben a rezolució előadójának beszédében. Ezt jó lesz a horvát tartományi kormánynak megszivlelnie, mert kétségtelen, hogy a jezsuiták nagyon elhatalmasodtak Horvátországban s ők azok, akik a belső béke aláásásán kedvvel is, szerencsével is dolgoznak. Ha tehát a garázdálkodások megfékezésében, kissé megkésett a tartományi kormány, legyen legalább elővigyázó a jövőben. Erre elég jó figyelmeztetés az ujvidéki nagygyülés.

A nagygyülésről tudósitónk a következőket jelenti:

Ujvidék, szeptember 25.

Az elnökségbe az egybegyült szerbek beválasztották: dr. *Krasojevics* Györgyöt, a szerb egyházi kongresszus alelnökét és *Csirics* főpapot. Előadónak *Vukicsevics* Györgyöt, az ismert ujvidéki konzervativ ügyvédet választották.

Horvát- és Szlavonországokból, nemkülönben Magyarországból nagy számmal jelentek meg a szerbek.

Miután *Sevics* szeb püspök ornátusban, a püspöki koronával a fején, megáldotta a gyülést, az elnök megnyitotta az ülést. Azután átadta a szót *Vukicsevics* előadónak.

Vukicsevics előadó azzal kezdte beszédét, hogy ma a nagy szerb nép gyült egybe, mert az egész szerb népet óriási sérelem érte Zágrábban. Az egész szerbellenes mozgalmat *a jezsuiták és a horvát tulzók idézték elő.* Négy nap és három éjjel pusztitották a szerbek vagyonát és bántalmazták a szerbeket Zágrábban.

Azok az urak, kik vezették a horvátokat e vandálismusra, ismeretesek a szerbek előtt.

A pusztitásnak oka az volt állitólag, hogy a Szrbobran zágrábi ujság hozott egy horvátellenes cikket, ami azonban nem felel meg a valóságnak, miután Horvátországban cenzura van és igy ha horvátellenes lett volna a cikk, nem is jelenhetett volna meg az ujság. És e cikk miatt pusztulás támadt, mely óriási mértéket öltött.

A szónok a horvátokat háromfejü sárkányhoz hasonlitja. Az első fej a horvát sovinizmus, amely nem türi meg a szerbeket; a második fej a jezsuiták, kik a szerb vallást nem akarják türni, és a harmadik fej a hires horvát gazdasági egoizmus. Egoizmusból dolgoznak a horvátok a szerbek ellen, mert a kereskedelem a szerbek kezében van. A horvátok megtagadják a szerbek jogait, a szerbek multját. A szerbeket a szónok a lengyelekhez hasonlitja, kiknek itt nincs államuk, de van egy erős szerb nép.

De nagy része van a horvát botrányokban a Strossmayer politikájának is. Strossmayer, aki a magyarok ellen is dolgozik, a pápának megigérte, hogy a szerbeket a katholikus hitre tériti és azért dolgozik a szerbek ellen, akik hűek vallásukhoz.

A zágrábi botrányok csakis Horvátországban történhettek meg, mert oly pusztitás a szerbek vagyonában, a személyes szabadság oly durva megsértése, mint ez Zágrábban történt, Törökországban nem történhetett volna meg, mert ha kis mértékben is megtörtént volna, méltó büntetésben is részesültek volna a bünösök, ami Zágrábban nem történt.

Ha a horvátok tovább fognak támadni, a szerbek erős és kiméletlen védelmet fognak keresni és találni. De abban is leli magyarázatát a szerbüldözés, mert a szerbek hü alattvalók és a magyarokkal egyetértenek. A szerbek a törvényben biztositott jogokkal kivánnak élni, mely jogokat a horvátok megtagadják. A szónok inditványt terjeszt a népgyülés elé, melyet ez óriási lelkesedéssel fogadott és egyhangulag magáévá is tett.

Az inditvány igy hangzik:

I. A nagygyülés legnagyobb felháborodását és megvetését fejezi ki ama horvát garázdálkodókkal szemben, akik a folyó év augusztus 31-ikén, szeptember 1., 2. és 3. napján előre föltett szándékkal vandál módon támadták meg Zágráb szerb lakosságának személyes szabadságát és tulajdonjogát, a huszadik század szégyenére s egy modern jogállam csuljságára. A horvát garázdálkodók ezzel a horvát népet az egész müvelt világ előtt lealacsonyitották és mélyen megsértették ama természetes kötelékeket is, melyek őket a vérszerint rokon szerb néphez füzik.

II. A nagygyülés elitéli a horvát-szlavon tartományi kormányt, mert nemcsak ignorálta a szerb nép jogos követeléseit, hanem évek hosszu sora óta, az egyenjoguság ellenére, elhalasztotta ama szerb követelések törvényes rendezését is, melyeket a tartományi gyülésben ő maga is jogosaknak ismert el. E kormány még a törvényben meglevő szerbbarát intézkedéseket se hajtotta végre szigoruan. Csak a szerb népnek ilyen nyilvánvaló hátrábbszoritása kelthette a horvát garázdálkodókban azt a gondolatot, hogy megfelelő megtorlásban még az olyan vandalizmus se fog részesülni, aminőt ők a szerbekkel szemben tanusitottak.

III. A nagygyülés rosszalását fejezi ki ugy a tartományi kormany, mint a zágrábi községtanács fölött, mint a mely magatartásával lehetővé tette, hogy a féktelen anarchia négy teljes napig és három éjszakán keresztül tombolhatott a fővárosban, az intelligencia, a politikai és katonai hatalom gócpontjában, megsértve a szerbek személyes szabadságát, pusztitva, égetve, a szerb polgárok javait rombolva — még a templomot s az iskolát sem kimélve. A sulyos felelősségen kivül, mely különben is terheli a tartományi kormányt és a községtanácsot, ők felelősek anyagi tekintetben is a károkért, melyeket a zágrábi szerbek szenvedtek.

IV. A nagygyülés elvárja, hogy az illetékes faktorok a szerb nép sulyosan megsértett érzelmeinek teljes elégtétellel fognak szolgálni; elvárja, hogy a tartományi kormányzat s a községtanács vezetése olyan kezekbe megy át, melyek akarják is, tudják is a csendet és a rendet fenntartani, a horvátországi szerb népnek személyi és anyagi biztonságát, fenyegetett kulturális és anyagi existenciáját megoltalmazni. *Az oltalom*

hiányában a horvátországi szerb nép a körülmények kényszere alatt kénytelen volna alkotmányos uton más közjogi alapot is követelni, mely az összes nemzetek igazi szabadsága alapján képes volna az ő nemzeti és anyagi létét biztositani.

V. A nagygyülés appellál a magyar képviselőház minden elfogulatlan hazafias tagjához, nemkülönben a horvát-szlavon tartománygyülés képviselőihez, legkivált pedig a szerbekhez: hassanak oda, hogy Szent István koronájának mindkét parlamentjében elégtételt adjanak a szerb népnek és teljes kárpótlást a zágrábi kárvallott szerbeknek.

VI. A nagygyülés bizottságot választ, melynek kötelessége lesz, hogy ezt a rezolluciót az összes alkotmányos faktorokhoz, nevezetesen a király ő felségéhez, a magyar kormányhoz, a horvát tartományi kormányhoz, továbbá a magyar képviselőházhoz és a horvát tartománygyüléshez fölterjeszsze.

Vukicsevics előadó megokoló beszédét és határozati javaslatát zugó helyeslés kisérte. Egyhangu ag el is fogadták és csak egy *Jeftics* Zsófia nevü előkelő ujvidéki asszony szerette volna, ha a tiltakozásban a szerbek mellé a szerb nőket is fölveszik. A vitában egyébként résztvettek: dr. *Popovics* Romániából, *Tomics* Jasa Ujvidékről, *Pribicsevics* Pakraczból és mások.

KÜLFÖLD

A bolgár jubileumi ünnepélyek. A bolgár jubileumi ünnepélyek ma kezdődnek. *Nikolajevics Miklós* nagyherceg, aki a cárt képviseli a sipka-szorosi ünnepélyeknél, ma érkezett Várnába a „Georgij Pobjedonoszecz hadihajón. Az a körülmény, hogy az ünnepnek elvették politikai és nemzeti karakterét, legjobb bizonyitéka annak, hogy Oroszországban nagy változás állt be a Balkánt és a szláv testvéreket illetőleg.

Lengyelek kongresszusa. A németországi lengyelellenes akció az egész lengyel világban nagy ellenakciót kelt, s ez meg fog nyilvánulni minden téren, ahol a lengyelek csak szerepelhetnek. A poseni napok után csak annál impozánsabb lesz az a nemzeti kongresszus, melyet a lengyelek nem rossz számitásból Prágában, a szláv Prágában fognak megtartani. A kongresszuson Jean *Kasprowicz* a poroszországi lengyel kérdésről, Bronislav *Loskovnicki* a lengyel távirati iroda kérdéséről, *Wroblewski* Szilézia lengyeleiről fog értekezni. Bolesláv *Auc* mérnök „német iskolák bünös támogatása Lemberg és Krakkó városok által" cimen tart felolvasást. Felolvasások lesznek még a nemzeti szervezkedésről, a nemzeti nevelésről, az alkotmányos szabadságokról és nemzeti erkölcsről, az erkölcsök reformjáról, az országos ipar támogatásáról, stb. Eddig 25 felolvasást jelentettek be.

Amerika, Románia — és Franciaország. A liberális Franciaország, amely épp most vivja kemény harcát a klerikálizmussal, amely egyuttal a hivatalos antisemitizmus is, nagyon kényes helyzetben van a Románia ellen kibocsátott amerikai körjegyzékkel szemben. A zsidók sanyargatása dolgában Románia csöppet sem roszszabb Oroszországnál; ha tehát Franciaország elitélné Romániát, ezzel indirekte sértené szövetségesét, Oroszországot is. A félhivatalos *Havas-ügynökség* utján a francia kormány tehát már előre védekezik az ellen a vakmerő föltevés ellen, mintha ő esetleg Amerika mellett foglalna állást. Senki ne higyje, hogy a francia köztársaság egy huron pendül a yankee köztársasággal. A Havas-ügynökség közleménye igy van:

A *francia kormány* még nem válaszolt *Hay* külügyminiszternek a romániai zsidók helyzetére vonatkozó jegyzékére. Habár nem lehet jelenleg eléje vágni *Delcassé* külügyminiszter döntésének, politikai körökben még is azt hiszik, hogy *Delcassé*, ámbár teljesen méltányolja azokat a motivumokat, amelyek *Hay* külügyminisztert vezették, *nem fog mindenben csatlakozni* az amerikai jegyzékben kifejezésre juttatott nézetekhez.

Finnország eloroszositása. Legközelebb cári ukáz jelenik meg a finn szenátus, a főkormányzó és a kormányzók hatásköréről. A főkormányzó vagy helyettese elnökölni fog a szenátusnak pénzügyi és közgazdasági bizottságaiban; az ő jelenlétük nélkül a szenátus semmi fontosabb ügyben sem dönthet. Birák kinevezése, a fontosabb igazságügyi kérdésekben való döntés szintén a föntemlitett bizottságnak van fönntartva, de az igazsági bizottság két tagjának is lesz benne szavazata. Rendőri és cenzurai ügyekben a főkormányzó a legfelsőbb fórum.

Merénylet a cár ellen. A cár ellen intézett merényletben — ugy látszik — mégis csak van valami. Ha hinni lehet a *Daily Express* tudósításának, a merényletet a vasuti vonalat őrző katonaság szemeláttára készitették elő. A vasuti vonal mentén már föl volt állitva a katonaság kettős sorfala, mikor két ember vasuti tiszti ruhába öltözve átment a katonaság sorfalán, hogy a sineket megvizsgálja. Az alapos sin-vizsgálat ürügye alatt kiszedték a csavarokat, amit a mit sem sejtő katonák nem is vehették észre. Mikor a merényletet följelentették, a vasuti ruhába öltözött összeesküvőknek akkorra már nyoma veszett.

A német vámtarifa. A vámtarifa-bizottság tegnapi tárgyalásán körülbelül bizonyos lett, hogy a kormány engedményeinek egy bizonyos határát semmi szin alatt sem fogja tullépni, amit az agráriusok nagyon szeretnének, de végre mégis bele fognak törődni az elkerülhetetlen kényszerhelyzetbe.

Herold centrumpárti kijelentette, hogy a frakció a javaslatot nem fogadhatja el, ha a marhavámokat föl nem emelik. Mikor erre gróf Posadowsky miniszter azt válaszolta, hogy a szövetséges kormányoknak az az egyhangu véleménye, hogy a minimális vámok rendszerét nem lehet kiterjeszteni s a magasabb marhavámok nem vihetők keresztül, a centrumnak egy másik tagja sietett kijelenteni, hogy Herold kolléga nem az egész frakció nevében beszélt.

Gróf *Kanitz* egész őszinte volt kijelenteni, hogy a vámtarifa a fő s a kereskedelmi szerződéseket mellékesnek tekintik a konzervativek. A mezőgazdaságnak semmi érdeke sincs a kereskedelmi szerződésekben. *Posadowsky* azt felelte, hogy az állam atomokká esnék szét, ha ugy a mezőgazdaság, mint az ipar csak a maga érdekét tartaná szem előtt. *Stadthagen* (szociáldemokrata) szerint legjobb lenne mindjárt „becsukni a boltot" s a javaslatot nyomban áttenni a plénumhoz, mert a bizottságban elhangzott beszédeknek ugy sincs semmi értelmük.

Ennek daczára azonban a bizottság még hetekig fog tanácskozni.

Parlamenti körökben azt beszélik, hogy gróf *Bülow*, aki az agráriusoknak megigérte, hogy a gabonavámot még a kormányjavaslatban kitett összegen fölül is ötven fillérrel föl fogja emelni, nagy zavarban van, mert még nem kérte ehhez a fölemeléshez a császár beleegyezését s kétséges, vajjon meg fogja-e kapni.

A koreai császár halála. A *Figaro* söuli magántávirata szerint *J-Höng*, Korea császára szeptember 8-ikán meghalt. J-Höng a harmincadik császár volt a jelenlegi dinasztiából, mely 1897-ben a Han-dyn nevet vette föl. Trónját fia, *J-Csok* örökli, aki most 28 éves.

A halálhirt hivatalosan még nem erősitették meg s tekintve azt, hogy az európai hatalmak közül még senki sem kapott értesitést, maga a Figaro is csak fenntartással közli. De már a puszta hir is elég lesz arra, hogy az érdekelt hatalmak figyelmét Koreára irányozza. Elegendő egy tekintetet vetni a térképre, hogy Koreának nagy politikai fontossága kitünjék. Ugyszólván hosszu kart képez, mely Khina és Japán közt lenyulik a tengerbe a pecsili-i öböl bejáratáig. Aki itt megvetheti a lábát, az a Pekingig terjedő egész területnek az ura. Ez magyarázza meg, hogy mint igyekszik ugy Oroszország, mint Japán Koreának a birtokába jutni. Ez idő szerint az orosz befolyás az erősebb, mert a hadsereget orosz tisztek szervezik ujra s a koreai kormány pénzügyi tanácsosai szintén oroszok.

Párisból egy éjjeli távirat azt jelenti, hogy az ottani koreai követséghez eddig semmiféle hir sem érkezett a koreai császár állitólagos halálról.

A boerok kiáltványa és fölhivása. A boer tábornokok a Chamberlainnel folytatott eredménytelen tárgyalások után manifesztumot bocsátottak ki, melynek hangja azonban oly kiméletlen Angliával szemben, hogy a londoni lapok figyelmeztetik a kormányt, miszerint a boer tábornokokkal szakitson meg minden összeköttetést. Szemükre lobbantják, hogy az engesztelhetetlen boerokkal szövetkeztek és hogy ezek diktálták nekik a manifesztumot. Az összes körök nagy hibának mondják a boer tábornokok manifesztumát, amely alkalmas arra, hogy a boer népet teljesen megfoszsza az angolok jóakaratától. Az ujságok azt irják, hogy a boerok tulozva ecsetelik népük helyzetét és elferditve ismertetik az angol kermány viselkedését.

A boer tábornokoknak Európához intézett az a fölhivása, hogy pénzsegélyben támassák a délafrikai háboru által tönkretett boer családokat, s melyet jórészt mi is közöltünk, nagy sikerrel kecsegtet a fényes kezdetután. Igy *Phipps* Henrik, a Carnegie-intézet tagja, Botha tábornoknak százer dollárt bocsátott rendelkezésére, azzal a megjegyzéssel, hogy reméli, hogy a béke ideje most elérkezett és minden veszély el van temetve és hogy semmi sem fog történni, aminek Angliára nézve barátságtalan célzata lenne. Ohajtja, hogy a pénzt Botha, Delarey és egy még megnevezendő személyiség kezeljék. Az adomány elfogadásánál Botha kijelentette, hogy nem habozik biztositani az adományozót, hogy a pénzt jótékony célokra forditják és semmiesetre sem Anglia ellen irányuló célokra. A Phipps által kifejezett óhajhoz képest Botha bizalmiférfiakul sir James Roseinnes transvaali főbirót, sir Richard Somonon transvaali főállamügyészt és Adams, oránzs-gyarmati helyettes kormányzót nevezte meg.

HIREK

Budapest, szeptember 25.

— **BUDAPESTI NAPLÓ. Szeptember 15-én uj előfizetés nyilt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt méltóztassanak a megujitásról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.**

— **Személyi hir.** *Szigfrid* bajor herceg József Ágost főhercegnek és nejének látogatására Bécsből Kis-Tapolcsányba utazott.

— **Szalvátor főherceg vadászaton.** *Ferenc Szalvátor* főherceg, *Mária Valéria* főhercegnő férje jelenleg Magyarországon vadászik. Tegnap Bécsből jövet rövid ideig Budapesten tartózkodott és a délutáni lavocnei gyorsvonathoz csatolták külön kocsiját, amelyben gróf Schönborn munkácsi uradalmába utazott. A főherceggel utazott kisérete is és maga a magas vendég házigazdája, gróf Schönborn. A főherceg a ruthén földön elterülő óriási erdőségekben nagy vadra hosszabb ideig fog vadászni.

— **Lueger a királynál.** Bécsből jelentik, hogy *Lueger* polgármester, akit a király ma kihallgatáson fogadott, azt a kérést terjesztette elő, hogy ő felsége legyen kegyes Bécs város Lainzban épitendő uj szegényházának alapkőletételén, amely október 7-én lesz, megjelenni. A király megigérte ezt és hosszabb ideig társalgott a polgármesterrel különböző ügyekről.

— **Báró Eötvös Loránt tanulmányutja.** *Ujvidékről* jelentik: Báró *Eötvös* Loránt egyetemi professzor öt napja meteorológiai megfigyeléseket tesz. Ujvidék határán nagyobbszabásu állomás fölállitását tervezi.

— **Magyarország patronája.** Egy temesvári telegramm jelenti, hogy ott ma jelent meg Dessewffy püspök pásztorlevele a temesvári millenniumi-templom bucsujáró helye tárgyában. A pásztorlevél kiemeli, hogy a Magyarország védasszonyának szentelt templom legyen a bucsujáró, ahol a hivek a haza iránti szeretetben és ragaszkodásban erősödjenek, ama szeretetben, amely törhetetlenül dolgozik, tür, szenved és szükség esetén vérét ontja azért az országért, amelyet őseink vérükkel megszereztek és fenntartottak, amely bennünket ápol, fenntart és majdan elődeinkkel egyetemben halandó porainkat be fogja takarni. Mária országát most nem támadja külellenség, de Mária kertje mégis hervad. Apáink erkölcsei tünedeznek, vihart vetünk és vihart aratunk. Szükséges, hogy védasszonyunkhoz segélyért forduljunk és az iránta való tiszteletet a magyar haza iránti szeretettel összekapcsoljuk, mert aki Magyarország védasszonyát őszintén szereti, e szeretetet az országra és népére is alkalmazza. A pásztorlevél, amelynek különös jelentőséget ad az, hogy a Temesváron székelő csanádi püspök adta ki, alkalmas arra, hogy a pángermanizmus is megértse a benne foglaltakat. Ez az a szempont, ami miatt örömmel üdvözli a püspök istenes akcióját felekezeti különbség nélkül minden jó magyar.

— **Fabriczy Kornél Budapesten.** *Fabriczy* Kornél, a hires mütörténész, aki a Magyar Tudományos Akadémia számára a tavaszszal 200.000 koronás nagy alapitványt tett, Stuttgartból Budapestre jött s hosszabb ideig időzik körünkben. Fabriczy főleg a főváros képtárait tanulmányozza.

— **Az állami felső leányiskola megnyitása.** Az állami felső leányiskolában az uj iskolai évet ma nyitották meg ünnepélyesen. Az intézet uj igazgatója, *Révy* Ferenc, beköszöntőjében hálával emlékezett meg *Wlassics* Gyula közoktatásügyi miniszterről s *Szuppán* Vilmos miniszteri biztosnak kiváló érdemeiről. Az ünnep kezdetén és végén a növendékek *Hackl* N. Lajos tanár vezetése alatt hazafias dalokat énekeltek.

— **Külföldi diákok Budapesten.** Tegnap este ujra érkeztek külföldről diákok, akik a diákkongresszusra készültek. Van köztük egy japáni is. Az ifjakat a pályaudvaron az elmaradt diákkongresszus rendezőbizottságának tagjai: dr. Rényi József, Zsembery István és Hindy Zoltán fogadták. Ma a város nevezetességeit tekintették meg, este pedig elmentek az Operába.

— **A belga királyi család.** Lipcséből a következő, egyelőre fönntartással fogadandó hirt közlik: Mária Henrietta elhunyt belga királyné emlékiratokat hagyott hátra, melyek december közepén jelennek meg egy lipcsei kiadónál. Az illető cég az emlékiratokat még a királyné életében megvásárolta s egyidejüleg francia és német nyelven fognak megjelenni. — Brüsszelből táviratozzák, hogy *Ferenc József* király gróf *Lónyay Elemérnéhez* közvetlenül a spaai kinos esemény után *rendkivül meleghangu táviratot* intézett, amelynek a grófné nagyon örült. Gróf Lónyay Elemérné hasonló táviratot kapott *Edvárd* királytól is.

Lónyay grófné férjével tegnap Doverbe érkezett, ahol nagy néptömeg várta a parton és igen meleg ovációban részesitette. A grófi pár Folkestoneba utazott, ahol néhány napot fog tölteni. *Windischgrätz* hercegné nagyanyjának halála miatt nem vesz részt a pardubitzi vadászatban és lovait visszaküldte biztokára. A hercegné és anyja azt a szándékukat nyilvánitották, hogy az elhunyt királynénak *Hetzendorfban szobrot* állittatnak. A leány és az unoka közösen fogják viselni a szobor költségeit, amelyet a hetzendorfi kastély parkjában fognak felállitani. A kastély kezelőségéhez már megérkezett erre vonatkozólag az utasitás. — A *királyné végrendeletéről*, melyet tegnap nyitott föl a brüsszeli elsőfolyamodásu törvényszék elnöke, a következőket irják: A végrendelet, mely három példányban van meg, 1901. október haváról van keltezve. A királyné azt kivánja, hogy minden pompa nélkül helyezzék egyetlen fia melié, ne balzsamozzák be holttestét s ne tegyék ki koszemlére. Hárfáját a brüsszeli zeneakadémiának hagyta, különben pedig a végrendelet csak jótékony intézeteknek s magánosoknak szánt ajándékokról intézkedik.

Az egyetlen, aki a királynétól pénzt kapott örökségül, Mária *Henrietta* királyné öreg komornyikja; a királyné 50.000 frankot hagyományozott a hü szolgának. *Goffinet* titkárnak spaai birtokát hagyta örökségül a királyné, az egész felszereléssel együtt. Az ékszereken *Luiza*, *Stefánia* és *Klementina* hercegnők fognak osztozkodni. — *Lipót* király ma visszautazott *Luchonba*, hogy ott orvosai tanácsára kuráját folytassa.

A szerencsétlen *Sarolta* császárnét, ki Bouchontban éli eszméletlen napjait, kiméletesen értesitették szeretett sógornőjének a haláláról, aki oly sok éven át oly hiven viselte gondját. Miksa császár özvegye a hir hallatára keserves sirásra fakadt.

*Brüsszel*ből táviratozzák: Ma délelőtt 10 órakor a St.-Gudula-templomban ünnepies gyászistentiszteletet tartottak az elhunyt Mária Henriette királynéért. A környéken levő házak ablakait és erkélyeit sürün ellepték a nézők. Az utcákban gyásztályollal bevont lámpák égtek. A gyászdiszszel boritott templomban Belgium papsága és püspöki kara, továbbá a diplomáciai kar, a miniszterek, a szenátor és a kamara küldöttségei és a katonai és polgári hatóságok foglaltak helyet. Miután a *király*, akit a *flandrai gróf* és neje és *Albert* herceg és neje, valamint Klementina hercegnő kisért és a templom bejáratánál a biboros-püspök fogadott, a templomba lépett, a népnek is megengedték a belépést. 11 órakor a gyászistentisztelet véget ért.

— **Piszkos cimtáblák.** A szállodások kongresszusának internacionális vendégei nagy elragadtatással emlékeznek meg Budapest tisztaságáról. Tiszták az utcáink, rendes egy-két kertünk (fájdalom, nincs több) s Márkus Józsefnek, Budapest főgazdasasszonyának nincs mit restellenie vendégei előtt. Csak egyet. De azért sem ő a hibás. Megnyilik egy üzlet, uj portált csináltatnak, uj cimtáblát festetnek, de aztán mulnak az évek, soha többé se a portált, se a cimtáblákat le nem mossák. Nyári zivataroknak, téli havazásra bizzák ezt a munkát. De a természet csak éppen vizes foltokat hagy emlékül s a cimtáblák még éktelenebbek, mint valaha! Hiszen végre ez is a kirakathoz tartozik, nem ártana hát, ha egy szép napon megfürdetnék és lemosnák az összes cimtáblákat. Barátságosabbak lennének az utcák és kedvesebbek az üzletek. Használni mindenesetre használna.

— **Október hatodikának gyásztünnepe Aradon.** A tizenhárom vértanu martiromságának évfordulója bataimas nagy gyászünnep lesz az idén is a vértanuk városában. Ezuttal a gyászistentisztelet nem templomban, hanem a vértanuk szobra előtt felállitandó nagy sátorban fog lefolyni, ahol a gyászmisét fényes segédlettel dr. Csák Cirjék, minorita rendfőnök fogja szolgáltatni. A mise után mindjárt kezdetét veszi a szobor előtt az ünnepély, amelyen való közreműködésre a rendezőségnek sikerült megnyernie Bartók Lajost, a Petőfi-Társaság alelnökét. A kiváló póéta szives készséggel igérte meg, hogy lemegy Aradra október 6-án s maga fogja elszavalni a szobor előtt ez alkalomra irott költeményét. Az emlékbeszédet Varjassy Lajos helyettes polgármester fogja tartani. A dalárda éneke s esetleg az egyetemi ifjuság kiküldöttének beszéde egészíti ki ezt a programmot. A szobortól a 48-as honvédekkel és a különböző küldöttségekkel kizarándokol a közönség a vesztőbe yre, ahol szintén lesz beszéd és szavalat s az iskolák képviselői leteszik az emlékkőre az ifjuság koszoruit. Este fényes diszelőadás lesz a szinházban, melynek müsorát most állitja össze Zilahy Gyula szinigazgató.

— **Egy magyar könyv diadala.** Dr. *Marton* Sándor fővárosi orvos érdekes és tanulságos könyvet irt. Első segélynyujtás baleseteknél és üzemi megbetegedéseknél. cimmel. A munkásaink körében hamarosan elterjedt könyv, magára vonta a szerb hivatalos körök figyelmét is és a szerb külügyminisztérium tolmácsa *Joanovics* Hadzi Dina most engedélyt kért arra, hogy a könyvet szerb nyelvre lefordithassa.

— **Az utolsó fuvar.** A Sándor-utcai öreg országháza ma már teljesen üres. A sok vihart látott vén épületből ma vitték át az utolsó fuvart az uj Házba és pedig fontos szállitmányt. A Ház pénztárának három vaskasszáját. Alig birták a lovak megmozditani a kocsit a szörnyü suly alatt s még nagyobb volt a munka, amit a teherhordó munkásoknak kellett kifejteni, mig fölcepelték a vasládákat uj otthonukba. Ezzel be van fejezve a hurcolkodás, amiben azonban van valami különös pesti karakter. A törvényhozás félig kész házba költözött, olyanformán, mint mi, közönséges budapesti lakók, akik a lehelletünkkel és az egészségünk árán száritjuk ki az uj bérházakat. Az országházban persze nem egészen ez a helyzet. Az a része a hatalmas, gyönyörü épületnek, amelyben a népképviselet ülésezik, szórakozik, eszik, olvas, konferál és deputációt vezet a kegyelmes urak elé, már tökéletesen készen van. Ma már sok dolga akadt ottan az elnöki tanácsosnak mindazokkal, akik körül akartak nézni az uj Házban. Legtöbbnyire képviselők a kiváncsiak és ujságirók, szóval olyan emberek, akiknek ebben a hatalmas palotában dolguk lesz majd. Maga a képviselőház szárnya látványosságszámba megy. Páratlan pompával vannak berendezve a nagyméretü helyiségek, amelyek közül egybe, például a buffetbe be lehetne dugni egész csomó termet a régi országházból. S minden érintetlen még, szüztiszta, mint a frissen öblögetett pohár s minden drága, értékes, becses holmi, kezdve az ajtókilincsektől föl a nehéz csillárokig... Szóval: a hatalmas alkotás akcióba lépett. A jövendője már a történelemé.

— **A martiniquei áldozatokért.** *Vasvármegye* alispáni hivatala 126 korona 40 fillér adományát küldött a *Budapesti Ujságirók Egyesületé*hez a martiniqueiek felsegélyezésére. A tegnap kimutatott 10.511 korona 82 fillér 10 frank gyüjtésünk ezzel az adománynyal 10.638 korona 22 fillér és 10 frank.

— **Halálozás.** Ma délután 3 órakor ment végbe *Lindner* Ernőnek, a Tudományos Akadémia elhunyt könyvtárosának temetése a Baross-utca 8. szám alatti gyászházból, az evangélikus egyház szertartásai szerint. A temetésen nagy számu gyászoló közönség gyült össze, köztük az Akadémia tisztikara testületileg, továbbá az Akadémia tagjai közül a következők: Szily Kálmán főtitkár, Vécsey Tamás, Pauler Gyula, Beöthy Zsolt, Heinrich Gusztáv, Görgey István, Szinnyey József, Borovszky Samu, Klein Gyula, Bedő Albert, Klug Nándor, Ballagi Géza, Lehr Albert, Petz Samu, Genersich Antal, Katona Lajos és Csontossy János; a Szepesi Egyesület részéről, melynek az elhunyt egyik alapitója és tiszteletbeli tagja volt, megjelent dr. Imling Konrád kuriai biró, Wéber Rezső, dr. Szőnyeg Dezső, Broschkó Géza ág. ev. segédlelkész, stb. Ugy az Akadémia, mint a Szepesi Egyesület pompás babérkoszorut helyezett az elhunyt ravatalára. Jelenvoltak a végtisztességen: Kolumbov István orosz konzuli titkár Kabdebo Gergely alispán, Bachát Sámuel esperes Lederer Abrahám igazgató, Szumrák Pál osztálytanácsos, Bossits Gábor kuriai biró, Hedry Pál honvédszázados továbbá dr. Falk Miksa és Schiller Zsigmond vezetésével a *Pester Lloyd* szerkesztősége, melynek az elhunyt hosszu ideig tagja volt. A gyászbeszédet *Kladr* Fülöp evangelikus lelkész mondotta, utána pedig *Borovszky* Samu bucsuzott el az Akadémia tisztikara nevében a halottól, akit a szertartások végeztével a budai temetőbe vittek örök nyugalomra.

Rothmayer Zsigmond resiczabányai róm. kath. plébános folyó hó 24-én 63 éves korában Karlsbadban elhunyt. A megboldogult az idén ünnepelte pappá szentelésének 40-ik évfordulóját. Rothmayer a klasszikus latin nyelvet folyékonyan beszélte, ugy, hogy Rómában is feltünést keltett vele.

— **Megszökött rab.** Az éjszaka megszökött a budapesti gyüjtőfogházból *Szmidoveka* Pál, palujai születésü, 36 éves kovácsmester. Gyilkosságért 13 esztendőre volt itélve. Kifeszitette cellája ablakának a rácsait és azon át kimászott. A szökevény rabruhában ugrott meg. 170 centiméter magas, erős testalkatu, barna haju, alacsony homloku, fekete szemöldökü, sárga szemü. Az arca hosszas, fogai épek. Bal vállán ebharapástól eredő forradási sebhely van.

— **A Gazdasági Akadémia uj tanéve.** A magyar-óvári gazdasági akadémiába az 1902/3-ik tanévre a felvételek és beiratások október 1—8. napjai alatt történnek. Az előadások október hó 10-én kezdődnek. A tanulmányi és rendszabályokat kivánatra megküldi az igazgatóság.

— **A neveletlen budapesti.** Sértés ne ne essék szólván, eme nehány sor nem illeti a szinházbajáró közönség karzatra járó részét, nem is az erkélyek vagy páholyok közönségét, hanem föltétlenül és visszavonhatatlanul a földszintnek szól. Mert nálunk, jó Budapesten, divat, előkelőség és megszokás, hogy egy müvelt, finom, uri budapesti mindig egy felórával későbben megy szinházba, mint az előadás kezdetén. A Népszinházba félnyolckor, mivelhogy ott hétkor gördül fel a kárpit, a többi szinházakba azonban nyolckor, mert ott félnyolcra van kitüzve az előadás kezdete. Tegnap végre hallatlan és eddig elő nem fordult eset történt. Az Opera diszelőadása fél kilenckor kezdődött. Olaszországban, Angliában nyolc órakor kezdődik minden előadás, félkilenckor talán csak Párisban, vagy az egyenlitőnél, vagy még ott se. Nemzetközi társaság lévén együtt, félkilenckor kiki helyén volt az illem szabályai szerint. Csak a középen egyetlen hely maradt üresen. Gazdája künn a szfinx előtt nyugodtan sétálgatott fel s alá, hol megnézte, hol visszatette zsebébe az óráját, egy kis fordulóra kiment a ligetig, aztán egyet sétált a Gizella-téren s vérre féltizkor ujra megjelent az Operában. Az ajtó felcsapódott, cipője végignyikorgott a szőnyegen, husz embernek fül kellett állnia, kétszáz pisszegett, de ez a mi barátunkat mind nem alterálta. O elegáns és divatos maradt, — mert budapesti! Vajjon hány órakor mennének nálunk szinházba, ha az előadások éjjel féltizenkettőkor kezdődnének. Bizonyára másnap.

— **Murri Tullio.** A bolognai gyilkos, Murri Agostino egyetemi tanár és többszörös milliomos egyetlen fia még állandóan napirenden van és sokáig fogja még fogla koztatni a lélekbuvárokat. Olasz lapok nap nap után irnak róla, leirják külsejét, elemzik titokzatos karakterét. Murri Tullio magas, előkelő tartásu s rendkivül edzett. Szakálla ritkás, de fogazata feltünően erős szinte vadállatias. Nagy fekete szeme kiálló. Nagy hatása volt a nőkre, mert szerelmi kalandjainak száma rengeteg. Bonetti Rozina, aki a gyilkosságnál segitett neki, azelőtt szobaleány volt Bonmartini grófnénál a gyilkos testvérénél. Murri kedvesévé tette a leányt és annyira a hatalmában tartotta, hogy az minden kivánságát készséggel teljesitette. A mult nyáron is volt a riminii tengeri fürdőben szerelmi kalandja Murrinak. Egy tisztnek a felesége, aki férjétől elváltan élt, elfogadta udvarlását. A tiszt utóbb kibékült feleségével, de amikor meghallotta, hogy dr. Murri ügyvéd udvarolt neki, vallomásra kényszeritette és aztán kikergette a házából. Murri Tullio San-Remóba indult, ahol a tisztnek ezrede volt, hogy bosszut álljon az asszonyért. Utközben azonban Monte-Carlóban betévedt a játékbarlangba, elvesztett egy csomó pénzt és visszatért Bolognába, a nélkül, hogy kedvesével tovább törődött volna.

A közéletben is szerepelt, még pedig elég érdekesen. Mikor Monte-Carloból Bolognába ment, ott éppen községtanácsosi választások voltak. A szocialisták felléptették Carduccival, az ismert olasz költővel szemben. Murri lelkesedéssel korteskedett választókerületében.

— Küzdeni fogok — mondotta egyik beszédében — a képtelen tulajdonjog ellen, annyira, hogy ha egyszer örökölni fogom atyám vagyonát, minden pénzét szét fogom osztani kedves népem között; mert az a pénz a ti véretekből eredt és igy a tiétek is.

Ha nem is volt jó szónok, szenvedélyével magával ragadta hallgatóit. Carduccival szemben nagy többséggel választották meg. Barátai nagy jövőt jósoltak neki a politikában s atyja is meg volt róla győződve, hogy fiából valamikor hires államférfi lesz. Testvére iránt érzett vonzalma olyan nagy volt, hogy a testvéri szeretett mintaképeként emlegették.

— Testvéremért gyilkosságot is tudnék elkövetni — szokta mondani.

Mig gróf Bonmartini holtteste fölfedezetlenül hálószobájában feküdt, Murri nyugodtan folytatta rendes életmódját. Résztvett a községtanács ülésein, sőt elhatározta, hogy megnősül. Barátai előtt emlegette, hogy egy előkelő családból származó hölgyet, *Boncompagni* Emmát akarja feleségül venni. Két nappal a gyilkosság után rendelte meg a jegygyürüt egy ékszerésznél. Miután a gyilkosságot fölfedezték, atyját és nővérét elkisérte Svájcba. Ott végre beszélni kezdett. Ellenállhatatlan belső kényszer hatása alatt. Luzern és Zürich között a vonaton elmondotta egy barátjának a borzalmas titkot. A legközelebbi állomáson azután kiszállott s eltünt. Apja, mikor a vizsgálóbirónál följelentette, ugy tüntette föl a dolgot, mintha fia önvédelemből gyilkolta volna meg sógorát. A többi ismeretes. Mikor megtudta, hogy testvérét letartóztatták, önként jelentkezett. Letartóztatása alkalmából is csak ennyit mondott:

— Nővérem ártatlan. Nálam van a titok kulcsa és most már mindent be akarok vallani.

A tudós egyetemi tanár gyermekei állitólag anyjuk révén örökölték bünös hajlamaikat. A gyilkos

gyik anyai nagybátyját 1847-ben szintén gyilkosságért végezték ki. A gyermekek különben is inkább nyujkra ütöttek. Valószinüleg a gyilkos apját is le ogják tartóztatni. Bonmartini grófnénál ugyanis találak egy levelet, amelyben a grótné apja a gyilkosság tán ezeket irja: Végre megszabadultál tőle! Bologából különben azt is jelentik, hogy Murri *közönséges ablógyilkos*, mert a meggyilkolt gróf Bonmartini kszereit és készpénzét is elrabolta és ugy szökött meg.

— **Jellinek szökése.** Bécsben ma elterjedt az a hír, hogy a Länderbank sikkasztóját, *Jellinek* Ödönt a külföldön letartóztatták. A szenzációt nyomon követte a cáfolat, de az valószinünek látszik, hogy Jellinek valahol a külföldön rejtőzködik. A sikkasztó felesége ma férjétől a következő táviratot kapta:

Biztonságban vagyok

Ödön.

A táviratot első sorban a rendőrségnek jutatták el s onnan értesitették Jellineknét a távirat tartalmáról, de a feladás helyét neki sem mondották meg. A sikkasztónak több ismerőse most emlékszik vissza arra, hogy Jellinek állandóan ezer forintot hordott magával s mikor kérdezték tőle, hogy minek, azt felelte, hogy sohasem tudja, mikor kell végképp elhagynia Bécs városát. A *londoni* rendőrségtől távirat érkezett, amelyben jelentik, hogy a *Jellinek letartóztatásáról szóló hirek* teljesen *alaptalanok*, sőt semmi olyas nem fordult elő, amiből arra következtethettek volna, hogy a sikkasztót sikerült kézrekeriteni. Az angol rendőrség egész Angolországban és a konzulátusok lázas tevékenységet fejtenek ki, de eddigelé még a legesekélyebb nyomra se akadtak. A *Bowstrien*, ahová Jellineket az utasitás értelmében szállitani kell, ha Angolország területén bárhol elfognák, ma estig semmit sem tudtak a sikkasztóról. A londoni rendőrök közt kiosztották Jellinek személyleirását és arcképét. Azokban a helyiségekben, ahol külföldiek meg szoktak fordulni, állandóan detektivek tanyáznak.

— **A ráczkevei gyilkosság.** Ráczkevén fölakasztva találták 1898-ban *Márki* András hatvanöt éves gazdaembert. Minthogy Márki Andrásról mindenki tudta a faluban, hogy a feleségével, *Bona* Terézzel, aki nála harmincöt évvel fiatalabb volt, rossz viszonyban élt, a gyanu első sorban az asszony ellen fordult. De a vizsgálat semmi terhelő bizonyitékot nem tudott kideriteni, ugy hogy a pestvidéki királyi törvényszék még 1898. augusztus 13-án hozott végzésével megszüntette az asszony ellen a vizsgálatot, mert bebizonyitottnak látta, hogy Márki András öngyilkos lett. Márki András atyafisága, különösen a huga, *Ürögi* Istvánné született Márki Mária, sehogy se tudott belenyugodni a törvényszék határozatába. 1901-ben a bünpör ujrafölvételét kérték s több olyan körülményt soroltak föl kérvényükben, amelylyel a Márki András meggyilkolását akarták bizonyitani. A törvényszék elrendelte a bizonyitás ujrafölvételét és a törvényszéki vizsgálóbiró kihallgatta mindazokat a tanukat, akikre Üröginé hivatkozott. De ezek a tanuk semmi olyant nem mondtak, ami bizonyitékot szolgáltatott volna a gyilkosságra. A vizsgáló-biróság az iratokat beterjesztette ennek az évnek az elején a királyi ügyészséghez. Mialatt az ügy igy a hivatalokat járta, a ráczkevei csendőrőrs is foglalkozott a dologgal, mert a ráczkeveiekben erősen élt a hit és folyton rebesgették is, hogy Márkit a felesége tette el láb alól. A csendőrök kinyomozták, hogy Márkiné az ura halála előtt *Kis* Jánosnétól mákhajat kért. Kikérdezték Kisnét, aki emlékezett is rá, sőt azt is mondta, hogy Márkiné testvére, *Bona* Mihály is járt nála a mák miatt. A csendőrök erre Bona Mihályt kérdezgették, aki eleintén össze-visszabeszélt, de utóbb megvallotta, hogy járt mákért Kisnénél és a mák arra kellett neki, hogy a sógorát elaltassák vele, mert meg akarták ölni. Megmondta azt is, hogy a gyilkosságot végre is hajtották ő is és a testvérbátyja, Bona József, aki a fővárosból még egy társát, *Nemes* Sándort hozta magával. A gyilkosságra Márki Andrásné biztatta föl őket, de ő elment hazulról és nyitva hagyta a szoba ajtaját, amelyben az ura aludt. A ráczkevei csendőrök erre azonnal elfogták Márki András özvegyét, Bona Józsefet és Bona Mihályt, szeptember 14-én pedig Budapesten megtalálták Nemes Sándort s czzel együtt az egész bandát beszállitották a pestvidéki királyi ügyészség börtönébe. Az elfogottak mindannyian bűnösnek mondták a gyilkosságban való részességüket.

— **Házasság.** Ifj. *Benedek* Emil igazságügyminiszteri számtiszt eljegyezte *Amigo* Etelka kisasszonyt.

— **Halál a korosmában.** Ma reggel a Barosstér 6. számu vendéglőben halva találták *Künczel Kemény* Bernát volt szinházi karmesiert. Valószinü, hogy még az éjszaka szivszélhüdés érte és az asztal alá bukott, csak ma reggel, a takaritásnál akadtak reá. Holttestét kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Szerelmi dráma.** *Nagy-Szent-Miklóson Tinesz* Peter lakatos szerelemféltésből rálőtt *Plickain* Erzsébet cselédre s halálosan megsebezte: erre önmagára irányitotta revolverét, két golyót röpitve a mellébe, s meghalt.

— **Jövök.** Egy kiválóan érdemes régi magyar irótól kapjuk a következő sorokat:

T. szerkesztő ur! Engedje meg tisztelettel alólirottnak, hogy ezt a panaszos levelemet b. lapjában *Zöldi* Márton kedves öcsémurahoz intézzem, mivelhogy ő adott rá okot. Szeretem a Zöldi Márton irásait olvasgatni, mint minden magyar irót, aki magyar lélekkel dolgozik és jó magyarsággal ir. Elolvastam hát a *A bűntárs* czimü elbeszélését is a *Budapesti Napló* mai tárcájában. Elvezettel olvastam végig. Csak egy szó zavarta meg az élvezetemet: a *Jövök*. Erre fölszisszentem. Et tu mi fili Brutus! Hát nem elég, hogy uton-utfélen minden nap ezt zugják a fülembe, még egy jó magyar iró is evvel öldös! Ha valakit németül hívnak és ezen a nyelven felel rá, ugy-e azt mondja: „Ich *komm* schon.“ Hát ezt szépen beleültették szószerinti forditásban a germanizmussal telitett budapesti magyar nyelvbe, annyira hogy itt senki sem *megy* már, mindenki csak *jön*. Még az is jön, aki megy. Itt Budapesten. De a jó magyar, legkiváltképp pedig a magyar paraszt bizon nem jön, mikor mennie kell. És lám, az én derék öcsémuramnak a rabviselt magyar parasztja mégis azt mondja a gazduram nevében hivó cselédleánynak: *Jövök* mindjárt. Ich *komme* schon. Ha ezt az iró budapesti *magyar*ral mondatja, hát akkor is germanizmus ugyan, de legalább igaz, mig egy magyar paraszt szájában germanizmus is, én nem is igaz. Mert az azt fogja mondani a hivásra: „Mindjárt *megyek*.“ „Megyek már“ sat. De nehogy Zöldi Márton zokon vegye ezt a fölszólalásomat. Kijelentem, hogy a budapesti magyar nyelvbe annyira beleette magát a soktéle idegenszerüség, főleg pedig a germanizmus, hogy legjobb irőink is, — akik itt élnek s naponta hallják — gyakorta belebotlanak ebbe a botrányokbe. Hogy éppen az ő kis botlását hoztam szóba, az onnan van, hogy az ő irodalmi nyelvét többre becsülöm, mint sok más irónkét, és kétszeresen bosszant, ha az ő irásába csuszik ilyen hiba. No, és még azért, mert a „*Jövök*“-re különösen dühös vagyok. Ha már mindennap hallanunk kell ezt a csuf germanizmust, legalább az irodalmi nyelvben ne adjunk neki polgárjogot. *Senex.*

— **Körözött sikkasztó.** A rendőrség elfogató parancsot adott ki *Salgó* (*Spitz*) Bertalan 28 éves hivatalnok ellen, aki a Fehér Kereszt-Egyletben az eddigi vizsgálat eredménye szerint 14 ezer koronát sikkasztott. Személyleirása: középmagas, kövér testalkatu, szőke, kis göndör, fölelé fésült haju barna szemöldökü, sötétszürke, kis kockás öltözetü, szemeire kissé kancsal.

— **Az osztálysorsjáték huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásának eredménye a következő: *100.000 koronát nyert*: 70169. *60.000 koronát nyert*: 39773. *10.000 koronát nyert*: 16452. *2000 koronát nyertek*: 13683 56477 81665 18258 47237 37526 1012 85695 22316 17016 24395 8748 25889 91775 51588 64786 30624 2555 64686 77027 64780 3250 51214 21391 45514 54053 91574. *1000 koronát nyertek*: 5299 93436 22204 26393 69875 58296 86818 70811 46572 47441 69649 89000 56488 17500 42679 63368 46220 81017 3881 37626 8782 83802 85600 97648 80205 24855 19340 84472 9452 27610 72987 40114 74633 69183 62958 71831 23536 19857 30090 14211 86472 54822 84232. *500 koronát nyertek*: 58190 75950 9294 10995 67791 89855 79585 46711 55018 34491 46352 65668 88276 23341 59086 70861 5719 1521 87076 10557 97997 6134 54079 1957 69879 38501 19225 39111 2999 5237 11076 65328 64856 32705 48113 25444 76406 23742 39138 76050 75697 32815 98953 99404 16410 77111 20177 37606 84634 28397 40044 4398 99773 82094 57303 49924 6790 63824 26808 22440 69139 86901 26233 20963 31973.

Az osztálysorsjáték mai huzásán a 100.000 koronás főnyeremény a *Mercur* bank- és váltóüzlet részvénytársaságnál (Budapest, IV. Váci-utca 37.) vásárolt 70169. számu sorsjegyre esett.

— **Cigányzene a Telefon Hirmondóban.** Ma esti cigányzene közvetitésével kellemes szórakozást nyujt előfizetőinek a Telefon Hirmondó. Nyolc órakor megszólal a Hirmondó *riadójele* s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigánymuzsikát hallhatnak az abonnensek egészen 11 óráig. E cigányzene-átvitelt az Emke-kávéházból közvetiti a Telefon Hirmondó. E zeneátvitel azonban megszakitást szenved 8 óra 15 perekor, mikor a külföldi tőzsdezárlatokat olvastatja fel a beszélő ujság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legujabb hirek felolvasása van napirenden.

(x) **Elegáns** ruhák készülnek Tereczky és Lilienberg férfiszabó-cégnél Budapest, Városház-utca 12.

(x) **Haladás a korral.** Uj törvények halomra döntik a régi szokásokat. Igy az uj utazótörvény kellemetlen sok magánembernek, aki szivesen látja, ha nagy cégek utazóika az idény alkalmával a házakba küldik. Ez okból a régi neves Röthberger Jakab császári és királyi udvari szállitó-cég ragaszkodva ahhoz a jelszóhoz, hogy távolság nem akadály, Budapest középpontjában, Váci-utca 6. szám alatt, postai székküldő helyet létesitett kész ruhák, valamint megrendelt ruhák számára, ahonnan kivánatra szövetminták, divatképek ingyen és bérmentve küldetnek szét. Meg nem felelő ruhákért a pénzt kifogás nélkül visszaküldik. Miután a közönségnek Röthbergernél megvan a joga, hogy ruháit kicserélje mindenki kevés pénzért minden idényben elegánsan és jól öltözködhetik. A becserélt ruhákat a megfelelő osztályban olcsón adják el. Lissau B. a cég volt magyarországi képviselője, a budapesti postaosztály vezetője.

A külföldi szállodások Budapesten.

— A *Budapesti Napló* tudósitójától. —

Budapest, szeptember 25.

A szállodások nemzetközi kongresszusának tagjai a mai napot fényes ünnepségek keretében töltötték el. Kirándulások és lakomák töltötték be ezt a fényes keretet. Az ünnepségek rendezői ma ismét kitettek magukért s a külföldi vendégek előtt bizonyára emlékezetes marad az a fényes fogadtatás, amelyben a magyar kollégák részesitették.

A szállótulajdonosok nemzetközi egyesületének tagjai ma reggel nyolc órakor a központi városházánál találkoztak, ahonnan tiz villamos kocsin elmentek a vásárcsarnokba. Ott *Almády* Géza tanácsos német beszéddel üdvözölte a vendégeket, akik azután megtekintették a vásárcsarnokot.

Kilenc órakor a központi városháza előtt a villamos különkocsik hosszu sora várta a vendégeket, hogy elvigye őket a fogaskerekü vasut állomásáig. Itt a társaság a fogaskerekü vasutra szállt, s három vonaton fölment a Svábhegyre. A Svábhegy-szálloda étermében és terraszán gazdagon teritett asztalok várták a vendégeket, akik nem győzték eléggé bámulni a gyönyörü kilátást, mely az egész fővárost eléjük tárta. Egy óra tájban ismét fölkerekedtek s a Normafa-uton keresztül gyalogszerrel a Zuglibetbe mentek. Utközben kedves meglepetést tartogatott a rendezőség a vendégek számára. Ismeretes, hogy *Glück* Frigyes a Normafa-ut egyik rejtettebb helyén, ahol Erzsébet királyné sokszor megpihent sétái közben, érczbeöntve felállittatta a megdicsőült királyné mellszobrát. A faágak kápolnaszerüen hajlanak össze s egybekötik a szobrot egy imazsámolylyal, mely fölött örökmécses ég.

A szobornál a társaság megállott, *Stadler* Károly pedig, egy közeli szikláról gyönyörü beszédben áldozott a királyné emlékének.

— Nem csodálkozni jöttünk mi ide, — ugymond — hanem imádkozni. Ez a hely volt megdicsőült királynénk kedves tartózkodási helye, s e szent pillanatban nem lehet más gondolatunk, mint ő, a legjobb királyné. Mindent el lehet vitatni a magyar nemzettől, de a hálás szivet soha. Amig egy magyar él, legjobb anyánk emlékét mindig becsülni fogjuk. Végül Glück Frigyesnek a kartársak köszönetét tolmácsolja kegyeletes cselekedetéért.

Még *Glück* Frigyest éljenezte a közönség, amikor az erdő mélyében felhangzott az Operaház zenekarának játéka. A zenekar a Himnuszt játszotta, mélyen meghatva a közönséget.

A társaság azután a Fácán mellett letért a zuglileti végállomáshoz, ahol ismét vártak rá a külön villamos kocsik, melyeket a villamos-társaság a legnagyobb előzékenységgel bocsátott a vendégek rendelkezésére. A központi városházánál a kongresszus tagjai szétoszlottak.

Délután 5 órakor a Petőfi-téri hajóállomáson találkozott ujra a társaság, hogy résztvegyen azokon a fényes ünnepségeken, amelyeket a budapesti két legelőkelőbb pezsgőgyáros, *Törley* és *Louis François* rendeztek a tiszteletére. A különhajón fényesen mulatott a társaság az első honvéd-gyalogezred zenekarának játéka mellett és vidám hangulatban érkezett meg Budafokra.

Az első pillanatban meglepte a közönséget a fényesen kiviligitott *Törley*-kastély. A szives házigazda pazar pompával diszitette fel és világitotta ki ugy a gyárhelyiségét, mint kastélyát s a külföldi vendégek nem győzték csodálni azt a valóságos tündérkertet, amelyet a tulajdonos eléjük varázsolt a mai estére.

Fent a kastály pálmakertjében fényes buffet várta a vendégeket, de legnagyobb meglepetésül a művészestély kinálkozott a vendégeknek, melyen a házigazda meghivására előkelő fővárosi művészek: *Szoyer* Ilonka, *Szirmay* Imre és *Kovács* Mihály működtek közre.

Félkilenckor a társaság nagy része eltávozott a Törley-kastélyból, miután ismételten elragadtatásat fejezte ki köszönetét a vendégszerető házigazdának.

Azután a vendégsereg átment Louis *François* pezsgőgyárába, ahol szintén nagyuri vendégszeretettel fogadták a társaságot. Egy nagy teremben volt fölállitva a buffet. A vendégek elhelyezkedtek az asztalok körül s csakhamar megeredt a tósztok árja, számos lelkes felköszöntőben éltették a házigazdát, a külföldi vendégeket, akik meg Magyarországért, a magyar iparért, a magyar vendéglősökért üritették poharukat. Nagy tetszéssel fogadták *Gelléri* Mór királyi tanácsos, *Viola* és *Lung* fővárosi tanácsnokok pohárköszöntőit.

Ejfélfelé járt már az idő, amikor a társaság egy szép est emlékeivel hajón hazaindult a fővárosba.

Az etretati dráma.

Budapest, szeptember 25.

A táviró már hirt hozott arról a titokzatos gyilkosságról, melynek a párisiak kedves villagiaturája, Etretat volt a szinhelye s amely annál nagyobb szenzációt okozott, mert a dráma szereplői a párisi pénz- és müvész-világnak ismert alakjai voltak. Egy *Syndon* Jean nevü fiatal festő nyilt utcán lelőtte *David* Lucien börzeügynököt.

A fiatal festő vasárnap este érkezett meg Etretatba s a pályaudvarról egyenesen a Lujza-villa elé ment, amelyben David lakott feleségével és négy gyermekével. A festő egy darabig várt a villa előtt, aztán belépett s David ur után kérdezősködött.

— Nincs itthon — hangzott a válasz. David ur az esti vonattal jön Párisból, s ha találkozni akar vele, menjen elébe. Az uton meg foja találni.

Syndon köszönt, nyugodtan távozott s vagy ötszáz lépésnyire a villától csakugyan találkozott Daviddal, aki karonfogva jött feleségével. Syndon megszólitotta őket s egy pillanat alatt heves szóváltás keletkezett a festő és David között. Ebben a pillanatban Syndon revolvert rántott elő zsebéből s hatszor rálőtt Davidra. Mind a hat lövés talált; három golyó a mellébe, három pedig a karjába furódott Davidnak, aki a földre bukott s azonnal meghalt.

A fegyverdörrenésre a sétálóknak legott nagy csoportja sietett a véres dráma szinhelyére. A holttestet a villába szállitották, mialatt a festő őrültként rohant el a gyilkosság szinhelyéről. Futva futott igy Bordeaux-Saint-Clairig, ahol önként jelentkezett a polgármester előtt. Elbeszélte tettének minden részletét, aztán kimerülten összerogyott, kis vártatva magához tért, két körülötte ácsorgó embert intett magához. A zsebébe nyult, kivette minden pénzét s igy szólt:

— Itt van minden pénzem. Menjetek Etretatba s nézzétek meg, hogy az a hölgy, aki David ur társaságában volt, sértetlen maradt-e?

Mialatt a két legény Etretatban járt, a csendőrök kihallgatásra vitték a gyilkost. A fürdőközönség kiváncsian leste minden lépését s a kis kodak fényképeknek ugyancsak sok munkája akadt. Mindenki bizonyos meghatottsággal nézte a fiatal festőt, mert az emberek őrizték, hogy nem közönséges gonosztevővel van dolguk. A rokonszenves arcu s nyugodt viselkedésü ember még abban a szomoru kitüntetésben is részesült, hogy kezeire nem raktak bilincset, mikor Havreba szállitották.

A kihallgatás folyamán Syndon igy magyarázta meg tettének inditó okát.

— Két évvel ezelőtt ismerkedtem meg David ur családjával, mikor egyik gyermekének arcképét festettem. Utóbb arra kértek, hogy a ház tizenötéves kisasszonyánbk tanórákat adjak a rajzolásból, David urnak az az ostoba gondolata támadt, hogy én szemet vetettem leányára s egyszerüen, de nagyon durván kiutasitott házából. Én számon kértem viselkedését, de David ur jónak látta, hogy a kérdést bottal intézze el, melyet ketté tört a hátamon. Tegnap Etretatba mentem, hogy igazoljam magam, mikor azonban Daviddal találkoztam, olyan durván rivallt rám, hogy elvesztettem önuralmamat s agyonlőttem.

Etretatban azonban nem igy beszélik el az esetet. A fürdővendégek arról suttognak, hogy a huszonhároméves, csinos festőt Davidné asszony boldogitotta forró csókjaival s hogy David ur egy napon olyan levelet talált, mely e forró csókoknak irott bizonyitéka volt. Mások tudni vélik, hogy David ur és a festő közt a halálos gyülölséget egy csinos párisi hölgy okozta, akiért David ur mindent föl akart áldozni, de a hölgyecske többre becsülte Syndon villogó szemeit azoknál a gyémántoknál, melyeket a tőzsdeügynök akart nyujtani. Az etretati vendégek föltevése azonban sokkal valószinübb. A festő kabátja zsebében megtalálták azt az arcképet, melyen Davidné és a festő vannak levéve.

A meggyilkolt David negyvenkétéves ember volt. Kereskedők körében nagy tiszteletnek örvendett. Nagyon érdekes, hogy a végzetes vasárnapon David ur igy szólt a párisi portásához:

— Ma utoljára megyek Etretatba. Hozza rendbe a lakást, hétfőn mindnyájan itthon leszünk, bár nem szivesen, mert Etretatban gyönyörü az ősz.

A portás hiába várta vissza.

Páris, szeptember 24.

Syndon festő, David bankár gyilkosa, kijelentette a vizsgálóbirónak, hogy azért ölte meg Davidot, mert azt a hirt terjesztette róla, hogy leányával, a tizenhét éves Marcellel szemben, akit rajzolni tanitott, illetlenül viselkedett. Ez a hiresztelés rágalom volt, mert ő mindig a legtisztességesebb viselkedést tanusitotta a leánynyal szemben. *Syndon nővére* nyilatkozatot tesz közzé, amelyben azt mondja, hogy mindenki, még David is tudta, hogy Syndon titkos szerelmi viszonyt folytat Davidnéval. *David családja* tiltakozik e levél tartalma ellen.

Hogyan gyógyulunk meg.

Egy komoly angol orvosi lap nyomán, mely gyomormosásra naponta három liter viz megivását és utána ringatózást egy hintaszéken ajánl.

Vizkura.

A vizkúráról zengjen majd az óda,
Ha gyomrodnak nem használ már a szóda
S hiába szedsz bróm-jódot és vasat,
Igyál vizet, mig gyomrod meghasad;
Igyál vizet és ülj egy hintaszékbe,
Legfeljebb ringatózva mégy az égbe.

Napkura.

Ha fáj fejed és elhagy a remény,
Hiába akkor minden migrenén.
Hol legforróbban süt a nyári nap,
Ott szálljon el fejedről a kalap
Es addig süsse napfény agyvelőd,
Mig hütlenül elhagy minden erőd
S ha koponyádnak belseje kiégett,
Ülj hintaszékbe utókura végett.

Földkura.

A búskomorság ellen jó nagyon,
Ha nem tudod, időt hogy üss agyon.
Recipe: végy ezer hold búzaföldet
Tudom, nem látod kéknek majd a zöldet,
Sőt hogyha látod, elhiszik tenéked,
S mi fő, lesz mindig ringó hintaszéked.

Rövid kivonat.

Kinek nincs ringó hintaszéke,
Biztos halálnak néz elébe.
Nem használ akkor a recept,
Nem használ sem kenőcs, se csepp;
Nem használ, — ó mi szörnyü baj! —
Se víz, se hús, se tej, se vaj,
— Mit adna bár ezer tehén, —
Ha vaj van orvosod fején.

—xl.

FŐVÁROS

(*) **A kereskedők sérelme.** A fővárosi kereskedők sérelmesnek találták a gyalogutakon való közlekedés biztositásáról szóló ujabb szabályzatnak azt az intézkedését, amely szerint a bolti lámpákat legalább is 2½ méternyi magasságban kell alkalmazni. Ezt a város bizonyos részeiben nem is lehet keresztülvinni, amennyiben sok helyen, például Ó-Budán, nem egy olyan ház van, amely — a feltöltések folytán — alig magasabb 2½ méternél. Kérték tehát a szabályzat módositását. Az iparügyi bizottság ma azt a javaslatot teszi, hogy a lámpák magasságát tegyék $2^{8}/_{10}$ méter magasságra. Ezzel kapcsolatosan javasolja a bizottság, hogy a kávéházak, vendéglők, cukrászüzletek részéről nyáron elfoglalt területen a lámpákat lejebb is helyezhessék, télen azonban vissza kell azokat tenni a megszabott magasságba. Az üzleti lámpákra szabad olyan feliràsokat alkalmazni, amelyek az illető üzletre vonatkoznak, de idegen hirdetéseket nem.

(*) **Az Iparegyesület szubvenciója.** Az Országos Iparegyesület eddig 4000 korona évi szubvenciót kapott a fővárostól. Az iparügyi bizottság mai ülésén hozott határozattal azt ajánlja a közgyülésnek, hogy a szubvenciót a jövő évi költségvetésbe is vegyék föl.

SZINHÁZ, ZENE

** **Nemzeti Szinház.** A mély tisztelet és az elragadtatás tapsai üdvözölték ma este *Prielle* Kornéliát, aki a szünidő után először lépett föl Pailleron *Ahol unatkoznak* cimü vigjátékában. Nemcsak a közönségnek —: a gondviselésnek is kegyeltje ez a nagy müvésznő, aki hosszu és fényes karrierjén a gráciák könnyü lépéseivel haladt és ma is ugy mozog a szinpadon, olyan üdén és bájosan, mintha ennek a pályának, ennek a rendkivüli alakitó erőnek sohasem szakadna vége. A Pailleron-féle darab *Prielle* Kornélia Reville hercegnőjének köszönheti állandó vonzóerejét. A müvésznő szivében és temperamentumában virágzó ifjuság kisugárzik a darabra is — és megóvja minden kopástól. Finomság, előkelőség dolgában ez a hercegnő szuverénebb egy uralkodó hercegnőnél. És ezt a tökéletes előkelőséget még elragadóbbá teszi az a mosolygó elmésség, az a nemes jóság, amit Prielle Kornélia ebbe a szerepbe vegyit. A szállótulajdonosok nemzetközi kongresszusának egypár képviselőjét el kellett volna vinni a Nemzeti Szinház mai előadására. Csodálkozva látták volna, hogy nem kell Párisba menniök, ha gyönyörködni akarnak a legszellemesebb francia finomságban. Prielle Kornélia játékát nézve kalapot emelhettek volna az európai szinvonalra emelt magyarság előtt. *(d. e.)*

** **Operaház.** Az Operaházban szombaton az itt tartózkodó külföldi egyetemi hallgatók ellátogatása alkalmából tartandó előadás müsora a következő: Erkel Ferenc, Hunyadi László cimü dalmüvének első felvonása és a II. felvonás változása. Ezt követi Máder Rezső *She* balletjének VII. és IX. képe. Hunyadi László szombati előadásán fogja *W. Krammer* Teréz asszony Erzsébetet legelőször énekelni, valamint ugyanezen estén lép fel *Szoyer* Ilonka is először *Mátyás* szerepében. Gara nádort — Ney D., Hunyadit — Broulik, Czilleit — Szendrői, a többi szerepeket Blätterbauer, Kertész, Mihályi és Kárpát éneklik. Az előadás 7 órakor kezdődik.

** **Hirek a Nemzeti Szinházból.** A *Nemzeti Szinház*ban holnap, pénteken, Sardou *Fernande*ja kerül szinre *Török* Irmával, *Márkus* Emiliával, *Helvey* Laurával. *Cs. Alszeghy* Irmával, *Császár*ral, *Dezső*vel, *Gyenes*sel a főszerepben. — Szombaton *Dumas* és *D'Artois* szinmüve, az év eleje óta nem adott *Clémenceau* kerül szinre *Prielle* Kornéliával és *Márkus* Emiliával a két női főszerepben. — Vasárnap, *Az ember tragédiájá*nak 155-ik előadása lesz bérletszünetben. Mind a három előadás hét órakor kezdődik.

** **Szerepváltozások.** A *Vigszinház*ban holnap, pénteken *A polgármestert*, Schönthan és Kadelburg kedvelt bohózatát adják. Ágota szerepét, amelyet *B. Lenkey* Hedvig kreált, ezuttal *Gazsi* Mariska fogja játszani. B. Lenkey Hedvig gyöngélkedése miatt a *Három grácia* szereposztása is megváltozik és a szombati bemutatón Helene szerepét *Haraszthy* Hermin fogja játszani.

** **A föld.** *Kemechey* Jenő és *Malonyay* Dezső 3 felvonásos szinmüve, *A föld*, melynek bemutatója a jövő hétre van kitüzve, a *Nemzeti Szinház* müvészszemélyzetének nagyrészét foglalkoztatja. A két női főalakon kivül melyeket *Prielle* Kornélia és *Jászai* Mari alakit, a nőt főszerepeket *Márkus* Emilia, *Ligeti* Juliska, *T. Delli* Emma, a férfiszerepeket *Szacsvai*, *Császár*, *Gál*, *Rózsahegyi*, *Gyenes*, *Gabányi* játszszák.

** **Casanova.** A *Népszinház* fényes kiállitással hozza szinre *Faragó* Jenő és *Barna* Izsó regényes nagy operettjét. Uj diszletek készülnek a darabhoz, amelynek előjátéka: a pokolban, első felvonása: Velencében, a második: Versaillesben XV. Lajos udvarában, a harmadik pedig egy svájci kolostorban játszik. A szinház szabómühelyeiben száznál több uj kosztüm és toilette készül az érdekes darabhoz, amelynek bemutatóját október második hetére tervezik.

** **A Magyar Szinház bemutatója.** A *Magyar Szinház* holnap, *pénteken* mutatja be első énekes ujdonságát, *A sötét kamrát*, amelyet *Deherre*, *Froyez Eisenschitz* Ottó nyomán *Heltai* Jenő dolgozott át magyarra. Az igazgatóság hogy minél összevágóbb legyen az ujdonság előadása, tegnap éjszaka, a rendes esti előadás után az egész személyzet részvételével éjjeli főpróbát tartott. A főszerepeket *Szelestey* Elza, *Kornai* Berta, *Sziklainé*, *Sziklai* Szeréna, *Almássi* Lola, továbbá *Ráthonyi*, *Boross*, *Mátrai*, *Delli* és *Giréth* játszszák.

** **A Fanchon asszony reprize.** A *Népszinház*ban holnap, pénteken kerül szinre a felujitásra tervbe vett régi kiváló operettek elseje, *Varney* bájos zenéjü operetteje, a *Fanchon asszony leánya*, amelynek fő női szerepét *Küry* Klára fogja játszani. E szerep egyik legkiválóbb alakitása. Hermin szerepét *Vizvári* Erzsike fogja adni, akinek ez lesz első szinpadi fellépése. A darab szombaton másodszor és vasárnap harmadszor kerül szinre. Az első előadás premier-bérleten kivül adatik.

** **Sarah Bernhardt Berlinben.** *Berlin*ből táviratozzák, hogy Sarah *Bernhardt* október 27-ikétől november 3-ikáig fog a *berlini* udvari szinházban társulatával vendégszerepelni.

** **Fővárosi Nyári Szinház.** Holnap pénteken jubiláris előadás lesz a budai szinkörben, huszonötödször adják *A kereszt jelében* cimü drámát. A holnapi jubiláris előadásban Merciát Fáy Flóra, Berenícát T. Hadrik Anna, Stephanust T. Csige Böske, Poppeát Z. Ruby Erzsébet, Marcust Thury Elemér, Neró császárt Bartos, a többi fóbb szerepeket pedig Fóti Frida, Rózsa Gizella, Réthey, Sziklay, Izsó Miklós és Baghy játszszák.

** **Elmaradt vendégszereplés.** *Kacziány* Viola pénteki fellépése a városligeti szinkörben hirtelen jött betegsége miatt elmarad.

** **Városligeti Szinkör.** A Városligeti Nyári Szinkörben holnap a *Vasgyáros* kerül szinre, *Feld* Irénnel Clair szerepében. Szombaton *Polgár* Károly jutalomjátékául a *Bőregért* adják. Rozalindát Vida Etel, Adélt Csongori Mariska és Eisensteint Német József játszsza. Kedden *Bihari* Béla szinészkedésének 25 éves évfordulója alkalmából a *Bánk bán* kerül szinre.

MÜVÉSZET

□ **Az orvosszövetség képkiállitása.** Az Orvosi Nyugdijintézet javára rendezett képkiállitás kölgybizottsága ma este ½8 órakor rendkivül látogatott gyülést tartott, amely bizonyságot adott arról az általános érdeklődésről, amelyet a képkiállitás iránt a nagyközönség minden rétege tanusit.; a hölgybizottság a legszélesebb alapon fogja a propagandát folytatni, hogy á kiállitás anyagi sikere arányban álljon a már eddig is elért fényes erkölcsi eredményeyel. A kiállitáson ma sétahangverseny volt, s ez alkalommal a Mücsarnok termei a legelőkelőbb közönséggel teltek meg. A mai látogatók száma közel jár a kétezerhez.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **A Magyar Heraldikai és Genealogiai Társaság** ma délután 5 órakor *Fejérpataky* László elnöklete alatt igazgató-választmányi ülést tartott. *Aldássy* jegyző mutatta be *Kubinyi* Ferenc értekezését a *Zák és a Zak nemzetségről.* A Zák nemzetségről, okleveles tudósitásokkal a XIII. század elejétől kezdve találkozunk. E nemzetség tagjairól szólva Kubinyi kimutatja, hogy az sem vérszerinti, sem osztályos atyafiságban nem állott a Zák nemzetséggel. melyből a legyilkolt Zách Felicián származott. A Zák nemzetségről szólva, értekező hosszasabban tárgyalja Felicián mester esetét és Pór Antallal szemben a legendát tartja hitelesnek és ennek előadását a *Zách* Klára esetéről valódinak.

Nyilttér.

Tiller Mór és Társa Budapest, Váci-utca 35.

cs. és kir. udvari szállitók.

Egyèves önkéntesek részére a legolcsóbban és legelegánsabban készíti az egyenruha felszerelést.
Egyéves önkéntesek részére küld dijtalanul árjegyzéket.
Egyéves önkéntesek részére sorozási és áthelyezési kérvénymintákat dijtalanul küld.
Egyéves önkéntesek részére minden katonai ügyben ad dijtalanul felvilágositást.
Egyéves önkéntesek részére ujabban kiadott Egyenruházati Közlemények cimü könyvét dijtalanul küldi.

Dr. REICH
budapesti medico-mechanikai Zander-intézete
VIII., Muzeum-körut 2. Telefon 54—20.
Testegyenészeti és fejlődési tornászat. Teljes medico-mechanikai berendezés Zander rendszere szerint. Orvosi masszázs. — Szárez hölég. — Villamos- és szénsav-fürdők. — **Prospektusok.**

♦ ♦ ♦ ♦ AZ UJ ANGOL ♦ ♦ ♦ ♦
FÉRFIRUHA-BÉRLET
LEGJOBB RUHÁZKODÁSI RENDSZER
♦ **DEUTSCH F. KÁROLY** ♦
BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM.

LUHI ERZSÉBET
ásványviz
Bereg-megyében szikla tövében fakad és minden idegen elemtől menten kerül a palackba. Kiváló hatásu különösen **torok, tüdő és gége,** ugyszintén **a gyomorbántalmak minden neme ellen.**
Kitünő nyálkaoldószer!
Előkelő orvosok bizonyitványai csodás eredményekről számolnak be.
A Luhi Erzsébet ásványviz
kitünő üditő ital és borhoz keverve közkedvelt.
Megrendelhető a forrásbérlőségnél Szolyván (Bereg-megye.)
Budapesti főraktár: VII., Huszár-utca 5. szám.
Prospektus kivánatra ingyen és bérmentve.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK

(**Az országos állatvédő egyesület**) Rökk Szilárdnak, a könyörület nemes apostolának sirjára halálozási évfordulója alkalmából ma hatalmas koszorut tett le.

(**A Magántisztviselők Országos Nyugdijegyesülete**) szeptember 28-án, vasárnap, délelőtt 11 órakor igazgatósági ülést tart.

SPORT

⁂ **Cambridgei atléták Budapesten.** Ma délután érkezett meg a cambridgei football-csapat. Az angol vendégek fogadására a rendező egyleten, a Budapesti Egyetemi Atletikai Clubon kivül a Magyar Atletikai Club és más sportegyesületek tagjai nagy számmal jelentek meg. Az angol fiuk hatalmas, tagbaszakadt, elegáns megjelenésü alakok. Holnap délután féliháron órakor kezdődik a B. E. A. C. nemzetközi főiskolai atletikai versenye a margitszigeti sportte epen. A versenyekben hires angol atléták is nagy számmal vesznek részt, sőt Amerikából is eljött A. H. Allen gátfutó bajnok. Továbbá beneveztek: P. L. Hollius, cambridgei egyetemi bajnok, B. H. Watt (Edinbourgh) angol magasugró, H. H. Hockey angol távfutó s ezenkivül N. R. Blaker. Canny, Leach, Lewis, Rowlandson, Tubbs cambridgei atléták. Velük szembe a következő hazai versenyző gárda áll ki: Hellmich. Gönczy, Speidl, Gillemot, Bredl. Gajzágó, Strausz, Schubert, Kauser, Mező, Niense. Koppán stb. Bécsből Navarini, Krakkóból pedig Jan Staszcsyk nevezett. Holnap a távugrás, diszkosz és suly dobás. gerelyvetés. 220 yardos sikfutás előmérkőzése s a fél angol mérföldes sikfutást tartják meg. Szombaton 2 órakor különböző atletikai számok között Magyarország negyed angol mérföldes bajnoksága kerül eldöntésre, 4 órakor pedig a Budapesti Egyetemi Football csapat mérközik a cambridgei csapattal.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Elitélt pángermán izgató.** *Szeged*ről táviratozzák: Az esküdtszék előtt ma tárgyalták *Krisch* Alajos volt budapesti magántisztviselő bünpörét. Krisch a Gross-Kikindaer Zeitungban, melyet a hirhedt *Korn* Artur szerkeszt, a magyarság ellen lázitó cikkeket tett közzé. Az esküdtek Krischt egyhangulag bünösnek mondották ki a lázitás büntettében, mire a biróság *négy havi államfogházra* itélte.

TÁVIRATOK

Petervár, szeptember 25. *Wite* pénzügyminiszter tegnap Mandzsuriába utazott.

Az uj ir alkirály.

London, szeptember 25. Earl of *Dudley*, az uj ir alkirály délután bevonult Dublinba. Az utcákon kevesebb közönség volt, mint rendesen. Tüntetés nem volt. Szórványosan üdvözlő felkiáltások is hallatszottak. Irország különböző részeiről rendzavarásokat jelentenek. O'Donnel ir képviselőt ma fenyegetés vádja következtében letartóztatták.

Pusztitó földrengés.

Taskend, szeptember 25. *Kasgar*ból jelentik, ott augusztus 22-én földrengés volt, melynek következtében *100 ember életét vesztette* és több épület elpusztult. Jangiban Astyntól 20 kilométernyire, *400 ember vesztette életét.* A khinai lakosság hirt kapott arról, hogy *Azu Kuntse község elpusztult.* A földrengések szeptember 3-ig tartottak.

Közgazdasági táviratok.

Berlin, szeptember 25. Még nem bizonyos, vajjon a birodalmi bank a holnapi központi választmányi ülésen fel fogja-e emelni a bankkamatlábat. Pénzügyi körökben azt hiszik, hogy miután az Angolbank sem emelte fel a kamatlábat, tehát a birodalmi bank sem fogja ezt a rendszabályt alkalmazni.

New-York, szept. 25. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Gyapot:* New Yorkban helyben 9.— (9.—). Szept.-re 8.67 (8.75). Decemberre 8.63 (8.72). New-Orleansban helyben 8.7/16 (8.1/2). — *Petroleum:* Stand white New-Yorkban 7.20 (7.20). Stand white Philadelphiában 7.15 (7.15). Rafined in Cases 8.50 (8.50). Credit Balances at Oil City 1.22 (1.22). — *Zsir:* Western steam 11.50 (11.50). Rohe és Brothers 11.50 (11.50). — *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 66.1/2 (67.1/2). Októberre 65.— (—.—). — Decemberre 51.1/2 (51.1/8). *Buza* irányzata állandó. — Piros őszi helyben 74.3/4 (74.5/8). Szept.-re 75.— (74.5/8). Októberre —.— (—.—). Dec.-re 73.3/4 (73.3/8). Májusra 74.7/8 (74.3/4). Gabona szállitási dija Liverpoolba 1.1/2 (1.1/2). — *Kávé:* fair Rio 7. sz. 5.5/16 (5.5/16).— Szept.-re 5.05 (5.05). Decemberre 5.25 (5.25). — *Liszt:* Spring Wheat clears 3.10 (3.10). — *Cukor:* 2.7/8 (2.7/8). — *Ón:* 25.65 (25.85). — *Rés:* 11.1/2—11.3/4 (11.60—11.3/4). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, szeptember 25. (*Terménytőzsde.*) (*Zárlat.*) *Buza* irányzata szilárd. — Szept.-re 84.1/2 (80.—). — Okt.-re —.— (—.—). — *Tengeri* irányzata állandó. — Szept.-re 61.1/4 (62.1/4). — *Zsir:* Okt.-re 10.02 (10.07). — Januárra 8.77 (8.77). — *Szalonna* short clear 11.25 (11.25). — *Sertéshus:* Okt.-re 16.75 (16.80). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Pillangó.

Megittasodva hamvas kelyheken
Parányi pille, hova, merre szállsz?
Himporszivárványfödte szárnyakon
Csapongva, nyugtot nem találsz.
— A vergődésed nézem.

Szegény pillangó, boldog balga te,
A szellő visz, a merre ő akar,
Könnyelmü tested harmat fojtja meg,
Lepergő rózsák szirma eltakar.
— S te nem tudsz semmiről.

Szegény lelkem, te balga pille te,
Himporszivárványfödte szárnyon szállsz,
Valami hív, de nem tudod, hová,
De szállsz utána s nyugtot nem találsz,
— A vergődésed érzem.

Ezer virágnak illata maraszt,
Ezer virágtól el kell ujra válnod,
Pillangósors fürödni fényözönben,
Alkonyba veszve kergetni egy álmot,
— Egy hiu lepkeálmot.

Lys-Noir.

Sverdrup expediciója.

Annak az expedicionak az utjáról, amelyet Sverdrup vezelett négy esztendeig tartó hosszu uton Eszakra, maga az expedicció vezére adott tudósitást. Bizonyára ő leghivatottabb a tudósitói tisztre. Beszámolójának ezek az érdekesebb részletei:

„Expedicionk — beszéli Sverdrup kapitány — kivülem még 15 személyből állt, ezek közül hat tudományosan volt kiképezve. Geologiát, botanikát, zoologát, asztronomiát és fizikát szakemberek képviselték. A felszereléshez egy csomó szánkó és nagy falka kutya tartozott. Julius végén elértük a grönlandi telepeket. A Robeson-csatornán nem tudtunk átjutni, a „Fram" a Sabine-öbhoz közel, körülbelül a 79° északi szélesség alatt a jég közé rekedt. Augusztus 17-én már nem tudtunk tovább haladni. Csipős hideg állt be. Mindig uj jégtömegek képződtek. Akaratlanul is ott kellett felütni téli szállásunkat. Az ősz folyamán szánkón kirándulást tettünk az Ellesmere-földre, végtelen jégmezőkön keresztül, s hozzátogtunk a Hayes-szoros melletti fjord belső hegyének kikutatásához és térképfelvételéhez. Közben hogy a kutyának élelmet szerezzünk, vadászkirándulásokat tettünk, amelyeken 25 bálnát és 11 mosusz-ökröt ejtettünk zsákmányul. Igy már megkisérelhettük a telelést ott helyben. Kunyhókat épitettünk, amelyeken a Robeson-csatornánál vagy még északabra akartunk elhelyezni. Az 1899-iki nyár nagyon kedvezőtlen volt. Kutyáink élelmiszere elfogyott, ujat szerezni nem igen volt alkalmunk, s e mellett a Kane-medence keresztülhajózásánál majd a jég közé rekedtünk. Már a Jones-szoros felé haladtunk, mikor annyi bálnát fogtunk, hogy kutyáink számára a télre elég élelmiszer állott rendelkezésre. Az Ellesmere-föld déli pontján, 76° 29' északi szélesség és 84° 24' keleti hosszuság alatt téli szállást vertünk. Nemsokára három társammal csónakutra mentem, hogy egy raktárt létesitsek. A jég azonban elvágott bennünket s egy hétig a csónak melletti kellett táboroznunk, mig a hajóra visszatérhettünk. Visszatértemkor értesültem, hogy Braskarud kollégánk meghalt. Nemsokára ujból elindultunk raktárak létesitésére és térképfelvételekre s ekkor október 22-én 68 mérföldnyire a hajótól nyilt vizre bukkantunk, melyet sürü köd borított s ezért nem állapithattuk meg terjedelmét. Utközben 26 mosuszökröt ejtettünk el s november 16-án befejeztük őszi kirándulásainkat. Készültünk a nagy tavaszi jégkirándulásra. 1900. február 28-án négyen elmentek az élelmiszer-raktárakat megvizsgálni, de azokat a jegesmedvéktől elpusztitva találták. Ezenkivüi a Jones-szorosban oly jégtorlódások keletkeztek, hogy hajónk aligha törhetett utat magának. Csinaltunk gyorsan vitorlavászon-sátort s március 7-én két társammal felfedező utra indultam. North, Kent és Ellesmere-föld között nyilt tengerre bukkantunk, amelynek áradatában óriási jéghegyek uszkáltak. Az előrehaladás nagyon nehéz volt s ezért március 14-én visszatértünk a hajóra. A főexpedició két izben, március 17-én és 20-án indult el, a Björneburr élelmiszerraktárnál egyesültünk s 23-án indultunk a szoros felé, melyet következő nap el is értünk. Nagy küzdelmek között haladtunk tovább. Baltával, ásóval törtünk magunknak utat a jégben. Háromnapi küzdelem után áthaladtunk a 20 mértföld széles szoroson. Március 31-én az expedició egy része 175 mérföldnyire a hajótól visszafordult Björneborg felé. Mi többiek 42 fok hideg mellett, nagy nehézségek között haladtunk tovább északnak. Két szánkó-expedició 50 napi élelmiszerrel ellátva, hozzátogott az Ellesmere-föld még ismeretlen nyugati partjának kikutatásához. Április 16-ikán a 79 szélességi foknál elváltam Isaachsentől, akit nyugotnak küldtem. Magam továbbmentem északnak hegyes, fjordos területen keresztül, május 4-éig a 81 szélességi fokig: a föld ugyan még tovább tart északnak, de mi visszafordultunk Björneborg felé, ahozá junius 2-án érkeztünk. Az egész idő alatt roppant kegyetlen időjárás volt, majd mindig sürü köd volt. Nem találkoztunk vaddal. Junius 4-én 76 napi távollét után visszakerültem a hajóra. Isaachsen és társai, akik az országot nyugatra a 85°-ig kikutatták, junius 17-én érkeztek vissza. Augusztus 9-én elhagytuk a téli szállást s a Jones-szoros mentén nyugaton haladtunk, de 15-án már ismét jég közé reked-

tünk. Hideg északi szél fujt, melyet csak egy hónap mulva váltott fel a déli szél s mi tovább haladtunk. A Cardigan-szorosban haladtunk előre s 76° 48 északi szélesség és 89 nyugoti hosszuság mellett téli szállásba mentünk. Ez őszszel 28 mosusz-ökröt és néhány nyulat löttünk. A következő télen sokat alkalmatlankodtak a farkasok, néhányat elevenen el is fogtunk s ezeket a „Fram" el is hozta Stavangerbe. 1901 telén több szánkó-kirándulást tettem, 45 fok általános hideget konstatáltunk, sokszor 50 fog hideg is volt. 1900 májusán tüz támadt a Framon, de viz elegendő volt, az oltás ment is, de a „Fram" soha sem volt oly közel az elmerüléshez, mint akkor.

+ **A békebiró esküvője.** Jersey Cityben érdekes házasság volt nemrégiben. A hetvenkétéves Bundy békebiró elvett egy hetvenéves özvegyet. Az életkorok magassága is figyelemreméltóvá tette már ezt az esküvőt, de a legnagyobb érdekessége mégis csak az volt, hogy maga a vőlegény volt egyszersmind az esketö is. Mint biró maga tette fel a szokásos kérdéseket, felelt is rájuk és végül magát és menyasszonyát férjnek és feleségnek jelentette ki. Végül két csókot adott feleségének, az egyiket amerikai szokás szerint, mint biró, a másikat mint férj.

*

+ **Érdekes számok.** Az amerikai Szabadság közli ezeket az adatokat: Az idén tiz millió zsák volt Braziliában a kávé-termés. Olaszországnak évente körülbelül nyolc millió dollárnyi haszna van az idegen látogatókból. Anglia harmincnégy legnagyobb földbirtokának összterülete száznyolcvanhárom acre. A világ vasutainak hossza körülbelül félmillió mértföld. Berlinben közel harmincezer darab gazdátlan macska csavarog. Japánban ma kilencszáz hírlap van. Harminc év előtt csak egy volt. Minden száz ember közül kilencvenkilencnek legalább kissé jobb oldalra áll az orra. Az elmult fiskális évben, illetőleg annak tizenegy hónapja alatt az Egyesült-Államokban a nyilvános könyvtárak 7,521.000 dollár adományban részesültek. Maga Carnegie hatodfélmillió dollárnál többet ajándékozott erre a célra. A könyvtárak száma a folyó év junius havában hatszázhatvannyolc volt. — A newyorki bevándorlási hivatal jelentése szerint augusztus hóban 32.498 fedélközi utas szállott partra New-Yorkban, vagyis kerek nyolcezerrel több, mint az előző év megfelelő hónapjában. A bevándorlók közül kétszázharmincegyet tartott vissza egyelőre a bevándorlási hivatal. Tizenegyet visszaszállitottak.

*

+ **A madarak életkora.** Az állatok közül talán a madár a leghosszabb életü. A hattyu némelyek szerint háromszáz eszlendeig is elél. Naumann német zoológus erre példát is emlit. Ilyen nagy kort ér még meg a sas és a keselyü. Egy keselyü, melyet 1706-ban keritettek kézre, 1824-ben döglött meg, tehát száztizennyolc évig élt a fogságban. Naksonál, Laaland szigetén 1881 április 15-ikén egy királysast ejtettek, amelynek nyakán érc-láncczal odafüzött kis bádogpalackot s ebben cédulát találtak, dán nyelven irt következő följegyzéssel: „Elfogták és ismét szabadon bocsátották 1792-ben Andersen R. és C. Bölö a Falsteren, Dánia. A holló is igen hosszu életü, szájhagyomány szerint elél kétszázháromszáz évig is. A kanárimadár, amely nálunk egész szobai madárrá lett, itt elél tizennégy-tizenkilenc évig, de valódi hazájában, a Kanári-szigeteken, sokkal tovább. A szabadban élő madár sokkal tovább él, mint a fogságban levő. Ez különösen azokra a madárfajokra áll, melyeknek a szabadban olyan életmódjuk van, hogy a megfelelő legszükségesebb élettöltételeket a fogságban egyáltalán nem, vagy csak fogyatékos mértékben adhatjuk meg nekik. Ilyenek például a fecskefélék, továbbá a kuszók rendébe tartozó madarak. Általában a rovarevők nehezebben élnek meg a fogságban, mint a husevők és a magevők.

*

+ **Cipőpróbáló nők.** A „Probirmamzell" hivatás kibővült. A női ruhaszalonokban, s üzletekben jól ismeretesek már szerte a világon az olyan hölgyek, akik egyébbel sem foglalkoznak, mint azzal, hogy naphosszat magukra aggattatják azokat a felöltöket, gallérokat, köpenyeket és egyéb ruhadarabokat, amelyeket a különböző rangu és rendü urinők vásárolnak, de rögtön a boltban látni akarják valakin, hogy miképpen festenek. Amerikában most már cipő„probirmamzellek" is vannak. Egyes gyárak, üzletek foglalkoztatnak ilyen hölgyeket, akiknek az a feladatuk, hogy a cipők állását az ő élő lábukon próbálják ki. E hölgyek elárusitónők is egyben, legtöljebb a nagyon szép lábformáju ilyen alkalmazottak maradnak meg a mellett a hivatás mellett, hogy egyre csak cipőket huzogassanak föl s le.

*

+ **Fizetett nyoszolyólányok.** Megint uj keresetforrás a nők számára Amerikában. Nyoszolyólányoknak mennek el a fiatal hölgyek s az erre az alkalomra szükséges ruházaton kivül még honoráriumot is kap. Nemrégiben volt egy esküvő, amelyhez tizenöt nyoszolyólányt fogadtak, s mindenik nyoszolyólány a toalettjein kivül huszdolláros ajándékot kapott. Persze ebben a hivatásban a szépség nagyon használ. Egy általános szépségnek elismert hölgy már vagy kétszáz esküvőn szerepelt és pompás ajándékokat kapott eddig.

KÖZGAZDASÁG

Ipar és kereskedelem.

Osztrák Magyar Bank. A jegybank főtanácsa ma *Bilinski* lovag kormányzó elnöklete alatt *Budapesten* ülést tartott, amelyen *Pranger* udvari tanácsos vezértitkár tüzetes jelentést tett a bank és pénzpiac helyzetéről. A főtanács tudomásul vette a jelentést és azután elhatározta, hogy a *100 koronás bankjegyek* kibocsátását október 20-án kezdi meg; ezzel egyidejüleg történik majd a 100 forintos bankjegyek bekivánása és bevonása is. Végül felhatalmazták az ügyvezetőséget, hogy a bank dijszabásának külföldi és kereskedelmi aranyérmek megvásárlására szolgáló pótlékait a külföldi váltóárfolyamok mindenkori állásához képest emelje föl vagy szállitsa le.

A bosnyák kölcsön. A Bosznia és Hercegovina ügyeinek vezetésével megbizott cs. és kir. pénzügyminisztérium értesitette az 1902. évi bosnyák vasuti kölcsön kibocsátását eszközlő intézeteket, hogy a cs. és kir. közös hadügyminisztérium e kölcsön kötvényeit alkalmasaknak minősitette arra, hogy a cs. és kir. közös hadsereg, ugyszintén a cs. kir. osztrák Landwehr kebelében ezen értékpapirok katonai házassági biztositékok gyümölcsöző elhelyezésére alkalmaztassanak. A közös pénzügyminisztérium előterjesztésére továbbá az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa megengedte, hogy ezen kölcsönkötvényekre a bank összes fő- és fiókintézetei a mindenkori árfolyam 75%-ig kölcsönöket nyujtsanak. Mint értesülünk, a *Magyar Jelzálog-Hitelbank* lépéseket tett arra nézve, hogy a bosnyák kölcsön kötvényei a m. kir. honvédségnél is elfogadtassanak házassági biztositékok gyanánt.

A borászati kongresszus. A pozsonyi országos szőlőszeti és borászati kongresszus ma folytatta tanácskozását. *Bernath* Béla elnök bejelentette, hogy *Széll* Kálmán miniszterelnök és *Darányi* Ignác földmivelési miniszter táviratban válaszoltak a hozzájuk intézett üdvözlésre. A táviratok a következők:

A szőlőszeti és borászati kongresszus nevében tolmácsolt szives üdvözlésért köszönetet mondok. *Széll.*

A kiállitás szőlészeti és borászati kongresszusának kitüntető megemlékezését hálás köszönettel veszem. A diszelnöki tisztet örömmel elfogadom, s bár akadályozva vagyok a megjelenésben, biztosithatom a tisztelt kongresszust, hogy a hazai szőlészet és borászat érdekeit, mint eddig, ugy ezentul is mindenkor szivemen fogom viselni. *Darányi* Ignác földmivelési miniszter.

A kongresszus mindakét táviratot hosszantartó éljenzéssel vette tudomásul. Bernáth Béla elnök javaslatára ezután a kongresszus a magyar szőlősgazdák országos egyesületének alakuló közgyülésévé alakult át. Előadóul dr. *Drucker* Jenőt kérték fel. Dr. *Laczay-Szabó* László inditványára a közgyülés kimondta az egyesületben való megalakulást, az elnökséget, tisztikart és választmányt következőleg választják meg:

Elnök: Gróf Zselénski Róbert. Alelnökök: Bernáth Béla, Baross Károly, báró Bohus László. Választmányi tagok: Hertelendy Ferenc, Rubinek Gyula, dr. Drucker Jenő, Czeiner Nándor, Barta Ödön, Bokor Pál, Forster Géza, Perczel Sándor, Rácz György, Rohonczy Gedeon, dr. Szabó Gyula, Vásárhelyi Béla, Laczay László, Sauerwein János, gróf Keglevich Gábor, Küszler Henrik, Molnár Lajos, Erreth János, ifj. Csillag Béla, báró Puteány Géza, Keve Zsigmond, Gyorgyek Illés, gróf Esterházy Gyula, Hirschmann Konrád, Krasznay Miklós, Vas-

---

REGÉNY

SZEGÉNY EMBEREK.

(Foma Gorgyejev).

Irta: GORKIJ MAXIM.

(86)

Tarasz tehát beszélt a szibériai aranybányákról s az üzletről. Ljuba bejött s fölszólitotta mindnyájukat, hogy menjenek át az ebédlőbe.

Mikor a két Majakin előre ment, Foma megrántotta Ljuba ruháját, aztán igy szólt:

— Örülsz?

— Nagyon.

— Minek?

— Hogy minek?

— Igen.

— Furcsa! Hát nem látod?

— Mit?

— De hát mi lelt téged?

— Oh te! — mondta Foma kicsinylő sajnálkozással. — Azt mesélted, hogy Tarasz ilyen meg amolyan. Hát a vörösrépából lehet-e himpér? Hát mi ő? Olyan, mint a többiek, kereskedő. Neki is nagy hasa van... Haha!

Ljuba elszörnyüködött ezen a beszéden.

— Te... te, Foma! — kiáltotta s a lábával toppantott. Egy szót sem többet!

A küszöbig ment s onnan visszafordulva ezt sugta még:

— Te rosszindulatu vagy!

Foma kacagott. Nem volt kedve ahhoz, hogy az asztalhoz menjen s hogy három boldog emberrel ebédeljen együtt. Megértette, hogy ilyen nehéz szivvel, nem mehet ilyen boldog emberek közé. Nem lelte helyét. Azt gondolta, hogy az emberek közt jobban fogja érezni magát. Ott állt hát a szoba közepén, gondolatokba mélyedve s aztán annélkül, hogy tudta volna miért, kiment a házból.

*

Estefelé Foma ismét Majakinékhoz ment. Az öreg nem volt otthon s az ebédlőben Ljubát találta, amint Taraszszal teázott. Mikor Foma az ajtóhoz ért, hallotta, hogy Tarasz igy szólt:

— Hát ki kényszeriti atyánkat, hogy vele vesződjék?

Mikor Fomát megpilantotta, komoly, kutató pillantást vetett rá. Ljuba nem tudta elrejteni zavarát s elégedetlenül, szinte bocsánatkérő hangon mondta Fomának:

— Oh! Te vagy...

— Rólam beszéltek — gondolta Foma, miközben az asztalhoz ült.

Tárasz most kényelmesen elhelyezkedett székében, a kényelmetlen hallgatás talán egy percig tartott még.

— Elmégy a diszebédre? — kérdezte Ljuba.

— Miféle diszebédre?

— Hát nem tudod? Kononov ma szenteli be uj hajóját.

— Nem hivtak meg.

— Senkit sem hivtak... Mindenki szivesen látott vendég.

— Nincs kedvem...

— Ugy? De hisz' nagy ivás lesz — mondta Ljuba, miközben féloldalt nézett Fomára.

— Ihatok a magam pénzén is, ha akarok.

— Tudom — mondta Ljuba s a fejével bólintott.

Tarasz a teáskanállal játszott, s e közben figyelmesen nézte mindkettőjüket.

— Hol van atyád? — kérdezte Foma.

— A bankban. Az igazgatóság ülést tart. Választás lesz.

— Meg fogják választani.

— Meg.

Ujból elhallgattak. Foma most figyelni kezdte a testvéreket. Ljuba hirtelen igy szólt:

— Az előbb mondtál valamit Tarasz, de nem értettelek. Azt kérdeztem, hogy ha mindez lehetetlen álmodozás csak, mit kell tennie az olyan embernek, akit nem elégit ki az élet?

Tarasz fáradtan nézett hugára, lehajtotta a fejét s igy szólt:

— Meg kell állapitani, hogy az ember miért nincs megelégedve az élete folyásával. En azt hiszem, hogy első sorban azért, mert nem értenek a munkához s nem tisztelik azt. A legtöbb embernek az a szerencsétlensége, nogy nagyobbra tartja magát hivatva, mint amire igazán képes... Olvastad Smilest? Olvasd csak el! Okos könyv. Olvasd el Lubbockot is, általában sohase feledd el, hogy az angol a legszorgalmasabb nép, náluk a munka: kultusz. Ott is azt tartják, amit én, hogy az ember boldogsága attól függ, hogy milyen viszony van közte és munkája közt.

Tarasz olyan lassan beszélt, mintha maga is unná azt, amit mond. Ljuba összeráncolt szemöldökkel hallgatta s szinte fölszivni látszott minden szavát.

— Nos és ha az ember mindent megutált, — mondta Foma hirtelen s szembenézett Taraszszal.

— Azaz, hogy mi az a minden? — kérdezte Foma.

— Az... Ha semmi sincs az ember szive szerint... A munka, az üzlet... Az emberek... Ha például azt látja az ember, hogy csupa csalás minden, hogy a munka csak időtöltés, amely mögé elrejtjük szivünket, hogy ne lássa senki, hogy milyen üres. Az egyik ember dolgozik, a másik csak parancsol s mégis többet kap érte. Hát miért van ez igy? Mi?

— Nem értem, amit beszél, — mondta Tarasz.

— Nem? — kérdezte Foma s mosolyogva nézett Taraszra. Nos hát majd megmondom másként: egy ember csónakon kel át a folyamon. A csónak erős ugyan, de alatta azért mégis mélység van. A csónak biztos... de ha az ember érzi, hogy alatta örvény van... nem tudja megmenteni őt a csónak.

(Folytatása következik.)

tagh János, Halmay Andor, Piukovich József, Palugyay József, Kállay Zoltán, Tóth Károly, Fülep Jónás, Koritsánszky János.

Kosinszky Viktor, *Bruckner* Mihály, *Mayer* Henrik, dr. *Kövessy* Ferenc, *Engelbrecht* Károly, *Tusch* Antal és *Czvikker* Béla előadásai, illetve hozzászólásai után a folytatólagos tanácskozást holnapra halasztották.

Gyapjuárverések. Az árverések mai második napján a kiállított 7163 zsák gyapjuból mintegy 3000 bál vásároltatott a németországi és belföldi fogyasztók részéről változatlan árak mellett. Durva gyapjut azonban ma is mellőztek. A középfinom és finom bárány-gyapjuk iránt a már tegnap jelzett élénk érdeklődés még inkább fokozódott.

A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közbirré teszi, hogy tekintettel az előrehaladott évadra, folyó évi október hó 1-étől kezdve a Kis-Dunán Budapest—Visegrád—Dömös között naponkint már csak egy hajójáratot fog fenntartani és pedig a következő menetrend szerint: Felfelé: Indulás Budapestről délután 2 óra 20 perckor, érkezés Dömösre este 6 óra 20 perckor. Lefelé: Indulás Dömösről reggel 5 óra 45 perckor, érkezés Budapestre reggel 8 óra 45 perckor.

Szeszárak. A kontingens nyersszesz ára *Budapesten* 39.— korona pénzben, 39.50 korona áruban. — Vágvölgyi állomásokon 37.— korona pénzben, 37.50 korona áruban. — Kassa-oderbergi állomásokon 36.50 korona pénzben, 37.— korona áruban. — *Bécsben* a kontingentált készáru 40.— korona pénzben, 40.40 korona áruban.

Szarvasmarhavásár. (A budapesti marhavásártéri vásári pénztár részvénytársaság tudósítása.) Felhajtás: Vágómarhák. Magyar ökör 1006 darab, magyar tehén 521 darab, szerbiai ökör 2662 darab, szerbiai tehén 202 darab, növendékmarha 44 drb, bivaly 333 drb, bika 217 darab, összesen 4985 drb. Gazdasági marhák: Igás- és hizlalni való ökör 105 darab, fejőstehén 208 darab, igás bivaly — darab, tinó — darab, bika — darab, üsző — darab. Eladási árak ezen tudósítás zártáig; vágómarhákért: Magyar hizott ökör, legjobb minőségű 66.— K.-tól 74.— K-ig, kivételesen 76.— K., 100 kilónként élő sulyban, középminőség 56.— K-tól 64.— K-ig, silányabb minőség 50.— K-tól 64.— K-ig. Magyar legelőmarha jobb minőségű 50 K-tól 58.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Silányabb minőségű 42 K-tól 48 K-ig. Tarka hizott ökör, legjobb minőségű 68.— K-tól 77.— K-ig, kivételesen — K-ig, középminőség 56 K-tól 66.— K-ig, silányabb minőség 46 K-tól 54 K.-ig. Szerb és boszniai ökör legjobb minőség 48 K-tól 64.— K-ig, kivételesen — K-ig, silányabb minőség 40.— K-tól 46.— — K.-ig. Bika jobb minőségű 58 K-tól 74.— K-ig, kivételesen —.— K-ig, silányabb minőségű 46.— K-tól 56.— K-ig. Bivaly 30 K-tól 48 K-ig, kivételesen —.— K-ig. Magyar tehén 40.— K-tól 66.— K-ig kivételesen 72.— K-ig. Tarka tehén 44.— K-tól 68.— K-ig, kivételesen —.— K-ig. Mind 100 kilónként élő sulyban. Gazdasági marhákért: Igás ökör elsőrendű — K.-tól —.— K.-ig métermázsánkint, kivételesen —.— koronától —.— K-ig páronkint, középminőségű 750.— K-tól —.— K-ig 100 kilónként 640 K-t 700 K-ig páronkint, silányabb minőség —— K-tól — K-ig 100 kilónként, — K-tól —— K-ig páronkint. Hizlalni való ökör fehér — kg.-kint 460.— K-tól 540.— K-ig. Fejőstehén keresztezett színes 160 K-tól 250 K-ig darabonkint, bonyhádi faj 240 K-tól 340 K-ig darabonkint, kivételesen — K-tól — K-ig. Igás bivaly —.— K-tól —.— K-ig páronkint.

Vágómarhából a felhajtás 400 darabbal nagyobb volt a multhetinél, habár a hetiszükséglet nagy, mégis az árak 2 K.-val mm.-kint hanyatlottak, mivel a vevők az árkövetelések miatt tartózkodóan viselkedtek. Jó minőségű hizott marhák árai szilárdak maradtak. Jármas ökrök iránt a kereslet élénk s a készlet elfogyott; a fejőstehénüzlet valamivel csöndesebb. — A jövő héten a vásár az izraelita ünnepek miatt szerdán tartatik meg.

Borjuvásár. 1902. évi szeptember hó 25-én. (A budapesti marhavásártéri vásár-pénztár részvénytársaságtól.) Felhajtás: Belföldi élő borju 675 drb, leölt borju — db, bécsi borju —— db, — db., növendékmarha 76 darab, bárány élő — darab, leölt bárány — darab. Arjegyzések. — Belföldi élő borju I. rendű 86—98 f.-ig, kivételes 110 f., II. rendű élő borjukért 74—84 f.-ig, 1 kilónkint, leölt borju I. r. —— f.-ig, II. r. —— f.-től —— f.-ig, kivét. f. kilónkint levonás nélkül. Rugott borjukért 44—62 f.-ig. Növendékmarha — f.-től — f.-ig, I. r. 56—61 f.-ig, középminőségü 48—53 f.-ig, alárendelt 40—46 f.-ig, 1 kilónkint. Bárány élő —— k., leölt bárány —— K. kivételesen ár —— k.-ig páronkint. — Az irányzat és árak változatlanok maradtak.

Sertéskonzumvásár. (A székesfővárosi sertésvásár és közvágóhid intézősége.) Szeptember 25-én. Felhajtás: Zsirsertés, ugy mint öreg I. rendű 350 kilogrammon felül — darab, II. rendű 280—350 kilogrammig —— darab, kanló — darab, silány — darab, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli — darab, közép 220—300 kilogrammig — darab, könnyü 220 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac — kilogrammig —— darab. Összesen —— darab. Hussertés ugymint: nehéz 300 kilogrammon felül — darab, könnyü 140—300 kilogrammig — darab, süldő — darab, malac 40 kilogrammig — darab. Összesen — darab. Felhajtás összege 807 darab. Előző napi maradvány 291 darab, összesen 1098 darab. Eladatott 772 darab. Maradvány 336 darab. A vásár irányzata élénk. — Következő árak jegyeztettek: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül —— fillérig, II. rendű 280—350 kilogrammig 84—90 fillérig, kanló —— fillérig, silány —— fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül 96—102 fillérig, fiatal közép 220—300 kilogrammig 99—100 fillérig, fiatal könnyü 220 kilogrammig 86—92 fillérig, süldő —— fillérig, malac —— fillérig. Hussertés: Nehéz 300 kilogrammon felül —— fillérig, könnyü 140—300 kilogrammig —— fillérig, süldő —— fillérig, malac 40 kilogrammig —— fillérig, Árak minden levonás nélkül kilogrammonkint élősulyban.

Bécsi juhvásár. Szeptember 25. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai juhvásáron a fölhajtás 7721 darab juh volt. Árak kilogrammonkint: kiviteli juh 44—48 fillér, kivételesen 50—51 fillér, primajuh —— korona páronkint. Anyajuh 50—51 korona páronkint. Árak némileg hanyatlottak.

Bécsi szurómarhavásár. Szeptember 25. (Saját tudósitónk telefonjelentése.) A mai vásárra felhoztak: 3570 darab borjut, 2839 darab élő sertést, 1260 darab levágott sertést, 1936 darab levágott juhot, 127 darab bárányt.

A vásár lanyha volt.

Eladási árak: Élő borju —80—90 fill., elsőrendü 92—100 fillér, legeleje 102—108 fillér, lev. borju 96—128 fillér, elsőrendü —— fillér, zsirsertés 96—108 fillér, fiatal sertés 72—96 fillér, kivételesen — f., levágott nehéz sertés 100—112 fillér, kivételesen — fillér, husra hizlalt —— fillér, zsirra hizlalt sertés —— f., könnyü sertés 118—118 fillér elsőrendü süldő 98—114 f., élő juh —— f., levágott juh 66—80 fillér, bosnyák silányabb sertések —— fillér, kilogrammonként. Bárány 12—20.— korona páronként.

A budapesti gabonatőzsde.

Budapest, szeptember 25.

Jobb kinálat ugyanolyan vételkedv mellett 30.000 métermázsa buza került forgalomba tartott árakon.

Rozsban és tengeriben változatlanok maradtak az árak.

Zabban tartott volt az irányzat.

Eladatott:

Buza. Tiszavidéki: 600 mm. 81 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 83 k. 7 K. 55 f., 200 mm. 82 5 k. 7 K. 60 f., 100 mm. 82 k. 7 K. 50 f. 150 mm. 81·5 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 81·5 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 81·5 k. 7 K. 60 f., 300 mm. 81·5 k. 7 K. 57½ f., 100 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 50 f., 500 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 55 f., 100 mm. 81·5 k. 7 K. 35 f., 200 mm. 81 k. 7 K. 50 f., 150 mm. 81 k. 7 K. 30 f., 300 mm. 80·5 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 40 f., 100 mm. 80·5 k. 7 K. 40 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 60 f., 200 mm. 80 k. 7 K. 30 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 55 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 35 f., 600 mm. 80·5 k. 7 K. 42½ f., 100 mm. 80 k. 7 K. 30 f., 300 mm. 60 k. 7 K. 50 f., 500 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 300 mm. 80 k. 7 K. 45 f., 200 mm. 79·2 k. 7 K. 45 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 32½ f., 100 mm. 79 k. 7 K. 32½ f., 100 mm. 79·7 k. 7 K. 25 f., 100 mm. 79·5 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 79 k. 7 K. 42½ f., 390 mm. 79 k. 7 K. 35 f.

Fejérmegyei: 2600 mm. 79 k. 7 K. 22½ f., 1000 mm. 78·5 k. 7 K. 45 f., 1260 mm. 78 k. 7 K. 10 f.

Pestmegyeviéki: 300 mm. 81 k. 7 K. 40 f., 300 mm. 81 k. 7 K. 37½ f., 300 mm. 80 k. 7 K. 30 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 10 f., 100 mm. 80 k. 7 K. 10 f., 180 mm. 79 k. 6 K. 17½ f., 20 mm. 78 k. 6 K. 17½ f., 150 mm. 79 k. 7 K. 05 f., 100 mm. 78·2 k. 7 K. 05 f., 300 mm. 79 k. 7 K. 05 f., 150 mm. 77·5 k. 7 K. — f., 3600 mm. 77 k. 7 K. 10 f.

Bácskai: 200 mm. 79·5 k. 7 K. 27½ f., 200 mm. 79·5 k. 7 K. 77½ f.

Zentai: 1800 mm. 78·2 k. 7 K. 30 f.

Szanadi: 7200 mm. 79 k. 7 K. 47½ f.

Becskereki: 4400 mm. 79 k. 7 K. 02½ f., 4000 mm. 87·5 k. 7 K. 07½ f.

T-Becsei: 2000 mm. 79 k. 7 K. 05 f.

Mind három hónapra.

Rozs: 100 mm. 6 K. 25 f., 240 mm. 6 K. 22½ f., 200 mm. 6 K. 20 f.

Árpa: 400 mm. 5 K. 40 f.

Zab: 100 mm. 6 K. 10 f., 100 mm. 5 K. 90 f., 100 mm. 5 K. 15 f., 100 mm. 5 K. 80 f., 100 mm. 5 K. 75 f.

Tengeri: 50 mm. 5 K. 75 f., 100 mm. 5 K. 75 f., 200 mm. 5 K. 72½ f., 200 mm. 5 K. 72½ f., 400 mm. 5 K. 72½ f.

Készpénzfizetés mellett.

Tegnap délután eladatott:

Karczagi: 500 mm. 80·5 k. 7 K. 55 f., három hónapra.

Bácskai: 1000 mm. 79 k. 7 K. 52½ f., három hónapra.

Ó-Becsei: 3800 mm. 77 k. 7 K. 37½ f., három hónapra.

A készáru hivatalos jegyzése a budapesti árú- és értéktőzsde szokásai szerint készpénzben 50 kilogrammonkint. — A minőség hektoliterenkint és kilogrammonkint.

Buza		Kilós	K.-tól	K.-ig	Kilós	K.-tól	K.-ig
Tiszavidéki	uj	76	0.—	0.—	80	7.15	7.45
"	"	77	0.—	0.—	81	7.15	7.60
"	"	78	7.—	7.—	82	—.—	—.—
"	"	79	7.05	7.35	—	—.—	—.—
Fehérmegye		76	0.—	0.—	80	7.10	7.40
"	"	77	0.—	0.—	81	7.20	7.5.
"	"	78	6.95	7.25	82	—.—	—.—
"	"	79	7.—	7.30	—	—.—	—.—
Pestvidéki		76	0.—	0.—	80	7.05	7.40
"	"	77	0.—	0.—	81	7.15	7.55
"	"	78	6.90	7.15	82	—.—	—.—
"	"	79	6.95	7.30	—	—.—	—.—
Bánsági		76	6.80	7.—	80	7.05	7.25
"	"	77	6.85	7.—	81	0.—	0.—
"	"	78	6.85	7.0	82	—.—	—.—
"	"	79	6.95	7.10	—	—.—	—.—
Bácska		76	6.85	7.10	80	0.—	0.—
"	"	77	6.90	7.20	81	—.—	—.—
"	"	78	7.—	7.25	82	—.—	—.—
"	"	79	7.05	7.30	—	—.—	—.—

Egyéb gabonanemüek		Kilós	K.-tól	K.-ig
			A kilogramm árra	
Rozs	uj elsőrendü	70—75	6.10	6.25
"	" másodrendü	—	5.90	6.—
Árpa	" takarmány	60—62	5.25	5.40
"	" égetni való	62—64	5.15	5.20
Zab	" sörfőzésre való	34—36	0.—	0.—
"	" —	39—41	5.65	5.75
Tengeri	ó bánsági	—	0.—	0.—
"	" másmemü	—	0.—	0.—
Repce	uj kapossza	—	9.50	10.—
"	" bánsági	—	0.—	0.—
Köles	" —	—	0.—	0.—

A határidőüzlet folyamán a következő kötések történtek:

Októberi buza 1902.	6.93—6.95—6.88	
Áprilisi buza 1903.	7.18—7.18—7.16	
Októberi rozs 1902.	6.22—6.23—6.17—6.18	
Aprilisi rozs 1903.	6.38—6.40—6.32	
Októberi zab 1902.	5.66—5.65	
Aprilisi zab 1903.	5.96—5.95	
Májusi tengeri 1903.	5.60—5.63—5.58	
Augusztusi repce 1902.	—.—.—	

Déli egy órakor a következő záróárakat állapitották meg hivatalosan a tőzsdén:

Októberi buza 1902.	6.87— 6.88
Aprilisi buza 1903.	7.15— 7.16
Októberi rozs 1902	6.18— 6.19
Aprilisi rozs 1903.	6.33— 6.34
Októberi zab 1902.	5.64— 5.65
Aprilisi zab 1903.	5.94— 5.95
Májusi tengeri 1903.	5.56— 5.57
Augusztusi repce 1902.	—.—.—

Délután fél 5 órakor zárul:

Buza októberre 1902.	6.86— 6.87
Aprilisi buza 1903.	7.15— 7.16
Októberi rozs 1902.	6.15— 6.16
Aprilisi rozs 1903.	6.30— 6.31
Októberi zab 1902.	5.64— 5.65
Aprilisi zab 1903.	5.93— 5.94
Májusi tengeri 1903.	5.55— 5.56
Augusztusi repce 1902.	—.—.—

A budapesti értéktőzsde.

A mai tőzsde változatlan külföldi jegyzésekre üzlettelenül folyt le és a forgalomba került értékek mérsékelten csökkentek.

Valuta és ércváltó változatlan.

Előtőzsde. Osztrák hitelrészvény 684.75—685.25. Magyar hitelrészvény 726.50. Államvasuti részvény 715.25—716.25. Városi Villamos Vasut 330.——329.— korona.

A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Aranyjáradék 120.——120.50 százalék. Koronajáradék 97.95—98.05 százalék. Magyar hitelbank részvény 726.—. Jelzálogbank részvény 477.50—478.50. Leszámitolóbank részvény 459.50—460.50. Osztrák hitelrészvény 684.75—685.25. Ganz-féle vasöntőde-részvény 2190—2240. Közuti Vaspálya részvény 621.50—623.—. Városi villamos vasut részvény 328.50—329. Államvasuti részvény 715.25—715.57 korona.

A 4 órai záriatkor maradt:

Osztrák hitelrészvény 685.25. Magyar hitelrészvény 726.—. Leszámitolóbank részvény 459.—. Rimamurányi vasmü részvény 495.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 715.25. Közuti vasut részvény 622.50. Villamos vasut részvény 329.— korona.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerü hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a termény-üzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapitotta meg:

Jegyzések: Heremag: lucerna magyar —.——.— korona, vörös aprószemü —.——.— korona, vörös erdélyi —.——.— korona, vörös bánsági —.——.— korona, középszemü —.——.— korona, nagyszemü ——.—.—, korona. Disznószsir: budapesti 75.——75.50 korona, vidéki —.——.— korona. Táblaszalonna: légenszáritott vidéki —.——.— korona, városi 4 darabos 62.——62.50. korona, 3 darabos 66.——66.50 korona, füstölt —.——.— korona. Szilva: bosniai, szokás szerinti minőség 11.——11.25 korona, 120 darabos —.——.— korona, 100 darabos 14.——14.25 korona, 85 darabos 18.——18.25 korona, azonnali szállitásra. Szerbiai szokás szerinti minőség 10.——10.25 korona, 100 darabos 13.75—14.— korona, 85 darabos 17.75—18.— korona. Szilvalé: slavóniai 16.——16.50 korona, szerbiai 14.——14.50 korona, azonnal való szállitásra.

A bécsi gabonatőzsde.

Bécs, szeptember 25. (A *Budapesti Napló* telefonjelentése.) A készáruk piacán csak elvétve fordult elő némi kötés, a határidő-piacon pedig még nagyobb volt az üzletcsönd. Zab és tengeri 1—2 fillért vesztett.

Buza őszre 7.14—7.15—7.13, tengeri szeptember-októberre 5.97K.

Zárlatkor: Buza tavaszra 7.37—7.38, rozs tavaszra 46.7—6.43, rozs tavaszra 6.66—6.65, zab tavaszra 6.23—6,25, tengeri szeptember—októberre 5.96—5.98 korona.

A bécsi értéktőzsde.

Az *előtőzsde* nagyon lanyha hangulatban indult meg.

A *déli tőzsde* valamivel élénkebb volt.

Zárlat nyugodt.

Bécs, szeptember 25. *(Magyar értékek zárlata.)* 4%-os aranyjáradék 119.90. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 161.40. Magyar vasuti kölcsön ezüstben —.—. Magyar keleti vasuti állami kötveny —.—. Magyar leszámitoló- és penzváltóbank 460.—. Rimamurányi vasmüreszvény 495.50. Magyar koronajáradék 97.90. 4%-os Magyar földteherm. kötvény 97.85. Magyar hitelbank részvény 745.—. Magyar nyeremény kölcsön sorsjegy 204.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank —.—. Magyar cukoripar 1310.

Bécs, szeptember 25. *(Osztrák értékek zárlata.)* 4·2%-os papirjáradék 101.—. 4%-os osztr. aranyjáradék 121.95. 1860-os sorsjegy 151.75. Osztrák hitelsorsjegy 430.—. Angol-osztrák bank —.— Bécsi bankegyesület 456.50. Osztrák-magyar bank 1593. Déli vasut 77.—. Dunagőzhajózási részvény 936.—. Dohányrészvény 320.50. Császári és királyi arany 11.36. Német bankváltók 117.10. 4·2%-os ezüst járadék 101.90. Osztrák koronajáradék 99.85. 1864-iki sorsjegy 251.—. Osztrák hitelintézeti részvény 685.—. Unionbank 540.—. Osztrák Länderbank 396.—. Osztrák-magyar államvasut 714.50. Elbavölgyi vasut 465.50. Alpesi bányarészvény 374.75. 20 frank. arany 19.07. Londoni váltóár 239.57 Bécsi Tramway Litt B. —.—. Bécsi Tramway Litt A. —.—. Lipót kohó 335.—. Az irányzat tartózkodó.

Bécs szeptember 25. (A *Budapesti Napló* tudósitójának telefonjelentése.) A *délutáni magánforgalomban* a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 684.75. Magyar hitelrészvény 726.—. Angol-Osztrák bank 275.50. Bécs bankegyesület 457.—. Union bank 540.50. Länderbank 396.50 Osztrák-magyar államvasut részvény 714.75. Déli vasut 77.25 Elbavölgyi vasut 463.50 Északnyugati vasut részvény —.— Dohányrészvény 320.50. Rimamurányi vasmü 495.50. Alpesi bányarészvény 374.75 Májusi járadék 101.— Magyar korona járadék 97.90. Török sorsjegyek 115.50 Német birodalmi márka 117.10—117.12. Napoleond'or 19.02.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, szeptember 25. *(Tőzsdei tudósitás.)* A tegnapi new-yorki tőzsde jobban tartotta magát, mint várták. Erre itt is nyugodtabb volt a hangulat. A Ruhr-szénpiac helyzetéről szóló jelentések hatás nélkül maradtak, mig a Laura-kohó kedvező évi mérlege jó hatással volt a bányapiacra. Bankok mérsékelt forgalom mellett ártartók, állampapirok változatlanok, vasutak csendesek, de többnyire ártartók. Zárlat szilárd a londoni bankkamatláb fel nem emelésére. Magánleszámitolási kamatláb 2½%.

Berlin, szeptember 25. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.30. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98.60. Osztrák-magyar államvasut 153.50. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.35. Magyar vasuti beruházási kölcsön —.—. Alpesi bányarészvény —.—. Disconto-Commandit 187.40. Általános villamossági Edison 170.25. Gelsenkircheni 172.—. Laura-kohó 204.25 4·2%-os ezüstjáradék 101.25. 4%-os magyar aranyjáradék 101.—. Osztrák hitelrészvény 215.90. Déli vasut 20.—. Károly Lajos vasut —.—. Orosz bankjegyek 216.75. 4%-os uj orosz kölcsön 97.10. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 102.25. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust 176.—. Harpeni 167.75. Az irányzat nyugodt.

Berlin, szeptember 25. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) *Esti forgalom.* 4%-os magyar aranyjáradék 101.—. Magyar koronajáradék 98.60. Osztrák hitelrészvény 316.10. Osztrák-magyar államvasut 153.50. Déli vasut 20.—. Északnyugati vasut 216.75. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buschtiehradi —.—. Orosz bankjegy —.—. (Ultimo.) Lombard —.—.

Páris, szeptember 25. *(Zárlat.)* Osztrák-magyar államvasut —.—. 4%-os osztrák aranyjáradék 104.90. Osztrák Länderbank —.— 3%-os francia járadék 100.17. Ottoman-bank 583.—. 3½%-os francia járadék 101.37. Alpesi bányarészvény —.—. Déli vasut —.—. 4%-os magyar aranyjáradék 102.90. Párisi bankrészvény 1067.— Olasz járadék 102.55. Francia törleszth. járadék 100.27. Osztrák földhitelintézeti részvény 1295.—. Török dohányrészvény 355.—. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, szeptember 25. *(Zárlat.)* 4·2%-os papirjáradék 101.40. 4%-os osztrák aranyjáradék 103.30. Magyar koronajáradék 98.75. Osztrák-magyar bank 114.80. Déli vasut 20.10. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.45. Bécsi bankegyesület 115.20 Villamos részvény 129.—. 3%-os magyar aranykölcsön 87.20. 4·2%-os ezüstjáradék 101.25. 4%-os magyar aranyjáradék 100.30. Osztrák hitelrészvény 215.90. Osztrák-magyar államvasut 153.20. Északnyugati vasut —.—. Bécsi váltóár 853.33. Párisi váltóár 811.83. Unio bank —.—. Alpesi bányarészvény 187.—. Az irányzat tartott.

Frankfurt, szeptember 25. (A *Budapesti Napló* tudósitójának távirata.) Árfolyamok januárra. *Esti forgalom.* Osztrák hitelrészvény 216.30. Német bank —.—. Disconto 187.40. Berlini kereskedelmi bank 151.75. Gelsenkircheni —.—. Harpeni 168.25 Laura-kohó —.—. Olasz járadék —.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, szeptember 25. *(Zárlat.)* 4·2%-os ezüstjáradék 101.10. 1860. sorsjegy 152.50. Déli vasut 19.75 4%-os osztrák aranyjáradék 103.—. Osztrák hitelrészvény 215.80. Osztrák-magyar államvasut 153.25. Olasz járadék 102.25. 4%-os magyar aranyjáradék 101.10. Az irányzat szilárd.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Szeptember 25. A sertésüzlet irányzata: tartott.

A) *Hizott sertések ára:* I. A) Magyar elsőrendü: Öreg nehéz (páronkint 400 kilogrammon felüli sulyban) 104—106 fillérig. Öreg közép (páronkint 300—340 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Fiatal nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 113—115 fillérig. Fiatal közép (páronkint 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 112—114 fillérig. Fiatal könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 240—280 kilogramm sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — III. Romániai: Nehéz (páronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) ——— fillérig. Közép (páronkint 250—320 kilogrammig terjedő sulyban ——— fillérig. Könnyü (páronkint 250 kilogrammig terjedő sulyban. ——— fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl), Nehéz (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) ——— fillérig. — V. Szerbiai: Nehéz (páronkint 260 kilogrammon felüli sulyban) 111——113 fillérig. Közép (páronkint 240—260 kilogrammig terjedő sulyban) 110——112 fillérig. Könnyü (páronkint 240 kilogrammig terjedő sulyban) 108—110 fillérig.

Sertéslétszám 1902. szept. 23. napján volt készlet 48.384 darab. — 1902. szept. 24. napján felhajtatott 146 darab. — 1902. szept. 24. napján elszállittatott 880 darab, 1902. szeptember 25. napjára maradt készletben 47.650 darab.

Napirend.

Naptár: Péntek, szeptember 26. — Római katholikus: Ciprián vt. — Protestáns: Jusztina. — Görög-orosz: (szeptember 13.) Fölt. temp. — Zsidó: Elul 24. — Nap kél: 5 óra 37 perckor. — Nyugszik: 5 óra 32 perckor. — Hold kél: 12 órakor éjjel. — Nyugszik: 2 óra 28 perckor délután.

A kereskedelmi miniszter fogad délután 4 órakor.

Az osztálysorsjáték huzása délelőtt 9 órakor.

Az Orvosszövetség mükiállitása a városligeti Müesarnokban reggel 9 órától délután 5 óráig. Belépődij 1 korona.

Nemzeti Muzeum. Ásványtár, nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig.

Technologiai iparmuzeum nyitva délelőtt 9—1-ig.

A Vörösmarty-szobor terveinek kiállitása a városligeti Iparcsarnokban reggel 9-től délután 6 óráig. Belépődij nincs.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva délelőtt 10—12-ig.

Muzeumi könyvtár d. e. 9—1 óráig.

Akadémiai könyvtár délután 3—7-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig d. u. 3—6-ig.

Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Muzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körut 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállitása és kereskedelemtörténet-gyüjtemény, továbbá a házi-ipari kiállitás (melyben az üzletvezetőség árusitásokat is eszközöl) a városligeti ipartcsarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V., Váci-körut 32. szám alatt.

Időjelzés.

— *Az Országos Meteorologiai Intézet hivatalos jelentése.* —

Budapest, szeptember 25.

Közép- és Kelet-Európa felett a magas levegőnyomás területe nagyobb lett és Északnyugaton is jelentékenyen emelkedett a barometer.

Európában hüvös idő uralkodik, esők Franciaországban voltak.

Nálunk az időjárásban változás nem mutatkozott.

Kilátás: A hőmérséklet némi emelkedésével száraz idő várható, nyugotról növekedő felhőzettel.

Vizállás.

		Szept. 24. méter	Szept. 25. méter			Szept. 24. méter	Szept. 25. méter
Inn	Schärding	0.86	0.84	Tisza	M.-Sziget	0.15	0.15
Duna	Passau	1.74	1.67	»	Tokeháza	0.06	0.04
»	Linz	0.90	0.97	»	V.-Namény	0.30	0.50
»	Bécs	0.94	1.—	»	Tokaj	0.14	0.01
»	Pozsony	1.18	1.16	»	Tisza-Füred	0.25	0.10
»	Komárom	1.98	1.94	»	Szolnok	0.18	0.05
»	Budapest	1.41	1.50	»	Csongrád	0.13	0.22
»	Paks	0.95	0.96	»	Szeged	0.18	0.20
»	Mohács	2.02	1.88	»	Török-Becse	0.11	0.08
»	Gombos	2.50	2.37	»	Titel	1.55	1.51
»	Ujvidék	1.80	1.7	Ondova	Bártfa	0.40	0.38
»	Pancsova	0.76	0.72	Topolya	Hoór	1.15	1.15
»	Orsova	1.44	1.42	Bodrog	Zemplén	0.38	0.32
Morva	Magyarfalva	0.28	0.27	Sajó	Zsolca	1.29	1.28
Vág	Zsolna	0.12	0.10	Hernád	H.-Németi	0.04	0.04
»	Trencsén	0.24	0.26	Berettyó	Margita	0.30	0.27
»	Szered	0.54	0.52	»	B.-Ujfalu	0.35	0.35
Rába	Sz.-Gotthárd	0.10	0.10	Körös	Csucsa	0.—	0.08
»	Sárvár	0.29	0.28	»	N.-Várad	0.20	0.21
»	Győr	1.94	1.90	»	Belényes	0.48	0.48
Dráva	Pettau	0.82	0.80	»	Tenke	0.—	0.—
»	Zákány	0.44	0.48	»	Gurahonc	0.22	0.22
»	Barcs	0.03	0.01	»	Borosjenő	0.32	0.32
»	Eszék	0.94	0.88	»	Békés	0.14	0.12
Mura	M.-Szerdah.	0.35	0.—	»	Gyoma	0.38	0.34
Száva	Zágráb	0.04	0.05	Maros	Gy.-Fehérvár	0.26	0.28
»	Sziszek	0.48	0.43	»	Branyicska	0.14	0.10
»	Mitrovica	0.92	0.86	»	Soborsin	0.—	0.—
Szamos	Deés	0.33	0.35	»	Arad	1.22	1.22
»	Szatmár	0.13	0.16	»	Makó	0.15	0.16
Kraszna	N.-Majtény	0.24	0.—	Temes	K.-Kostély	0.18	0.30
Latorca	Munkács	0.06	0.08	Béga	Kiszető	0.41	0.40
Laborca	Homonna	0.10	0.10	»	Temesvár	0.80	0.79
Ung	Ungvár	0.02	0.02	»	Becskerek	0.62	0.60

„The Gresham"
életbiztositó-társaság Londonban
Magyarországi fiók:
Budapest, V., Ferenc József-tér 5-6.
a társaság házában.

A társaság vagyona 1900. december 31-én ... kor. 184,387.703.—
Évi bevétel biztositások és kamatból 1900. évi december 31-én » 31,190.563.—
Kifizetések, biztositási és járadéki szerződések, valamint visszvásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) ... » 405,300.493.—
Az 1900. évben a társaság 5556 kötvényt állitott ki ... » 50,898.267.42
összeg értékekben. — Prospektusokkal és dijtáblázatokkal, melyek alapján a társaság kötvényeket kiállit, továbbá ajánlatokkal, dijmentesen szolgál a magyarországi- és a kelet fiókja Budapesten, valamint ennek ügynökei a fiók minden nagyobb városában.

Magy. kir. államvasutak. Üzletv. Debreczen.
Hirdetmény.
Értesitjük a t. utazó közönséget, hogy a Debreczen és Szatmár-Németi közt közlekedő 1711. sz. személy és az 1754. sz. személyszállitó tehervonatokban f. é. augusztus hó 20-ától kezdve I. oszt. kocsiszakaszszal ellátott személykocsik is fognak közlekedni, az emlitett vonatokhoz tehát ezentul elsőosztályu menetjegyek is ki fognak szolgáltatni.
Debreczen, 1902. évi szeptember hó 12-én.
Az üzletvezetőség.

Uj gyógymód Kataphorese uj gyógymód
IDEG ÉS NEMI
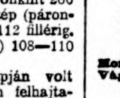
BETEGSÉGEK
radikális gyógyitására legjobban ajánljuk
Dr. MITZGER
kiváló gyógyhatásairól elismert intézet
Budapest, VI., Teréz-körut 44. I. em
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.

A nekünk bemutatott számtalan megbizható, hiteles köszönőirat folytán ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmelegebben ajánlható.
Rendelő-intézet **Budapest, Andrássy-ut 24.** az Opera mellett.
TITKOS BETEGSÉGEKET
hugycsőfolyásokat és sebeket, az önfertőztetés utóbajait, az elgyengült férfierő, magömlések, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehérfolyást, bármennyire idültek is, valamint mindazon női betegségeket, melyeknek a magtalanság egyik főokozója és börbetegségeket gyógyit uj gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan
Dr. Garai Antal
orvos, sebész, szemész- és szülész-tudor, volt császár. kir. oszt. főorvos.
RENDEL: naponta d. e. 10 órától egész délután 4 óráig, este 7 órától 8 óráig.
Dijazott levelekre legnagyobb figyelemmel válaszoltatik és gyógyszerekről is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzőnél: Dr. GARAI ANTALnál megrendelhető NÉPSZERÜ UTMUTATÓ (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségek és ezek észszerü gyógykezeléséhez cimü könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kr. utánvét mellett.

A KI
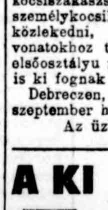
Kossuth korát
alaposan ismerni akarja, azt a kort, a melyben Kossuth lángszelleme a haza sorsát irányitotta, rendelje meg
1. Gracza György
Az 1848-49-iki magyar szabadságharcz története czimü nagy munkáját, a mely a szabadságharcz legkimeritőbb forrásmunkája. — Ára öt diszkötésben, cszernél több illusztráczióval 70 korona
2. Varga Ottó
Az Aradi Vértanuk Albuma czimü müvét a mely a tizenhárom martir megható emlék müve, számos illusztráczióval quart alaku diszkiadásban. Ára 15 korona. Mind a két munka külön-külön vagy együtt is megrendelhető csekély havi részletfizetésre a kiadónál: Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. szám.

Kipróbált ovosilag ajánlott
jó szer hólyag- és csőbajoknál és minden oly esetben, hol az orvosok Santal-olajat, Copaivát, Cubebát ajánlanak a
SANTAL EGGER
Tiszta keletindiai Santal-olaj-tartalma miatt meglepő gyors és biztos hatásu az ifjuság bántalmainál, az orvosok is kedvelik és rendelik. — 1 üveg ára 3 kor., — a pénz előzetes beküldése után bérmentve 3.40 kor. — Csak a törvényesen védett „tigris-fej" védjegygyel valódi.
Főraktár: „NÁDOR GYÓGYSZERTÁR" Budapest, VI., Váci-körut 17.

Hajójáratjegyzék.
ADRIA
magy. kir. tengerhajózási részv.-társ.
Vezérügynöksége Hoffmann S. és V.
1902. október havában a következő gőzösök indulnak:

Honnan	Hová	a gőzös neve	1902. okt.
Fiume	Rotterdam	Baross	1—10
»	Liverpool	Aleppo (C. L.)	1—10
»	London	Austria	1—10
»	Rouen*)	Szent István	5—15
»	Hamburg	Lusitania	5—15
»	Liverpool 1)	Alsatian	5—15
»	Hull, Newcastle o/T	Urbino	5—15
»	London	Nagy Lajos	10—20
»	Liverpool 1)	Athenian	15—25
»	Pernambuco, Bahia		
»	Rio de Jainero, Santos*	Balaton	20
»	Rotterdam *)	Petőfi	21—31
»	Rouen	Báthori	21—31
»	Antwerpen	Deák	21—31
»	Liverpool	Tyria (C. L.)	21—31
»	London	Genoa	21—31
»	Hamburg	Bagdad	21—31
»	Lissabon, Glasgow	Jókai	21—31
»	Hull, Newcastle o/T	Volturno	21—31
»	Bordeaux *)	Kolozsvár	25/9-5/11

Fiume-Malta-Sicilia-Marseille-Spanyolországi vonal: Fiuméből: Mátyás király 2-án, Andárssy 9-én, Rákoczy 16-án, Valenciából: Rákóczy 1-én, Szent László 8-án, Kassa 15-én, Mátyás király 22-én, Andrássy 29-én.
Fiume-Északafrikaivonal: Fiuméből: Adria 25-án Tengerből Adria 8-án, Árpád 22-én.
Tyrrheniai vonal: Az elsőosztályu gyorsgőzős „Szápáry" minden szerdán délben Marseilleből Gennába indul, még pedig 1902. október 1., 8., 15., 22., 27-én, minden csütörtök este 8 órakor Gennából Nápolyba még pedig 1902. október 4., 11., 18., 25-én, minden szombat délután 4 órakor Nápolyból direct.

Honnan	Hova	a gőzös neve	1902. okt.
Antwerpen	Fiume	Zrinyi	1—10
Liverpool	»	Tyria (C. L.)	1—10
London	»	Oria	1—10
Hull, Newcastle oT.	»	Volturno	1—10
Rotterdam	»	Duna	5—15
Bordeaux	»	Zichy	5—15
Rouen	»	Matlekovits	5—15
Liverpool 1)	»	Andalusian	5—15
London	»	Tibor	10—20
Hamburg	»	Róma	10—20
Liverpool	»	Pavia	10—20
London	»	Kálmán király	15—25
Liverpool 1)	»	Fabian	15—25
London 1)	»	Sultana	15—25
Glasgow	»	Stefánia	21—31
Rouen	»	Széchenyi	21—31
Leith	»	B. Kemény	21—31
Hull, Newcastle oT.	»	Douro	21—31
Hamburg 1)	»	Venezia	25/9-5/11
Rio de Janeiro, Santos	Triest, Fiume	Szeged	25/9-5/11

Szinházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHAZ.
Péntek, 1902. szeptember hó 26-án.
Zárva.

NEMZETI SZINHAZ.
Péntek, 1902. szeptember hó 26-án.
Fernande.
Szinmü 4 felvonásban. Irta Sardou V.
Személyek:

Clotilde	Márkus	Georgette	Alszeghi
Senechalné	Helvey	Brionne-né	Szacsvayné
Fernande	Török I.	Roqueville	Gyenes
André	Mihályfi	Anatole	Náday B.
Pomorel	Császár	De Civry	Dezső

Kezdete 7 órakor.

VIGSZINHAZ.
Péntek, 1902. szeptember hó 26-án.
A polgármester ur.
Bohózat 3 felvonásban. Irta Schönthan és Kadelburg. Forditotta Zempléni P. Gyula.
Személyek:

Kovácsházi	Hegedüs	Dr. Szeberényi	Góth
Ilona	Hunyady	Dr. Solymár	Győző
Ágota	Gazsi	Kalmár Zsófi	Hegedüsné
Piroska	Fábián	Juci	Bálint
Gyuri	Bárdi	Vince	Kassay
Gerlefalvi	Tapolczai		

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHAZ.
Péntek, 1902. szeptember hó 26-án.
Fanchon asszony lánya.
Operett 4 felvonásban. Irták A. Lierat, W. Burnach és A. Fonteny. Forditotta Jái J. Béla és Reiner Ferenc. Zenéjét szerzette Louis Varney.
Személyek:

Bellavoine	Kovács M.	Grenouillot	Ujvári
Hermin	Vizvári E.	Jacquot	Raskó
Javotte	Küry	Jules	Delli
Zephyrin	Szirmai	Justine	Harmath
Séint-Florent	Szabó	Joseph	Szerdahelyi

Kezdete 7 órakor.

MAGYAR SZINHAZ.
Péntek, 1902. szeptember hó 26-án.
Először:
A sötét kamra.
Énekes bohózat 3 felvonásban. Magyar szinre alkalmazta Heltai Jenő.
Személyek:

Adolph	Boross	Mangetonné	Sziklainé
Simone	Szelestey	Celeste	Horváth
Tonny	Ráthonyi	Maud	Kornai
Manuella	Sziklai Sz.	Lona	Nellie Perry
Consuelo	Mátrai	A vőlegény	Iványi
Gridoine	Giréth	Menyasszony	Hidvéginé

Kezdete 7½ órakor.

URANIA SZINHAZ.
Péntek, 1902. szeptember hó 26-án.
Angol élet.
Irta Ráth István.
Kezdete 7½ órakor.

FOVAROSI NYARI SZINHAZ.
Péntek, 1902. szeptember hó 26-án.
A kereszt jelében.
Történeti karrajz Nero császár korából 5 felvonásban, 9 képben zenével, énekekkel. Irta Barret Wilson. Forditotta Komor Gyula.
Kezdete 7 órakor.

VAROSLIGETI NYARI SZINHAZ.
Péntek, 1902. szeptember hó 26-án.
A vasgyáros.
Szinmü 4 felvonásban. Irta Ohnet György. Forditotta Fáy J. Béla.
Kezdete 7 órakor.

FŐVÁROSI ORFEUM
Waldmann Imre igazgató
Nagymező-utca 17.
Ma este:
Humberty
csodálatos zsonglőr-mutatványai
Lily Tiso
a graciózus sanszonett
Nizzai élet
nagy kiállitásos ballet
és az érdekes nagy programm.
Az előadás 8 órakor kezdődik.
A büfékben reggel 5 óráig Vörös Etek cigányzenekara hangversenyez.

Uj! Uj!
Kitünő találmány!
Szabadalmazott
férfi-ing,
melynek nyakbősége önmagától szükebbre vagy bővebbre szabályozódik.
Kivánatra árjegyzékkel szolgálunk.
Cs. és kir. szab. fehérnemü-készitők
Vértes és Sebestyén
Budapest, IV., Muzeum-körut 15. sz.
a kir. müegyetemmel szemben.
Uj! Uj!

Az
Angoldivatnál
Géza-kabát
Géza-kabát
Géza-kabát
Géza-kabát
Demokrata - öltöny
Demokrata - öltöny
Demokrata - öltöny
Demokrata - öltöny
10 frt **50** kr. és feljebb
Deutsch Mór és fiai
férfi-ruhagyár detail osztályában
Budapest, Károly-körut Közp. városháza 6—7—8.

Felhivás!
Mielőtt a **földbirtokos** birtokaira törlesztéses kölcsönt felvesz vagy régi kölcsönt konvertál, ugy a jutányos kamat, gyors és szakavatott lebonyolitás, valamint a lehető legmagasabb kölcsönösszeg elérése tekintetében **érdeke,** hogy alanti **bankcéget,** ajánlattételre **szólitsa fel.** Cim: **Frankl Adolf banküzlete Budapest,** VI., Eötvös-utca 19. (Eötvösudvar) saját ház. Interurban-telefon szám 25—40.

Ha
kész férfi-ruhákat
elegáns kivitelben,
uj szabásban,
jutányos árak mellett
venni óhajt
ajánljuk
Leitersdorfer D. és fia
férfi-szabó céget
BUDAPEST,
Koronaherceg-utca 6.
Külön osztály méret utáni rendelésekre.
Angol és skót különlegességek. Elismert müvészies szabás. Jutányos árak, nagy szövetraktár.
Méterenkinti eladás.
Alapittatott 1864.

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság. 140590/902. CIII.

Hirdetmény.

Központi városi menetjegyiroda szervezése és megnyitása.

A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesülésünk szerint az eddig a nemzetközi hálókocsi-társaság és a Cook Tamás és fiai cég által Budapesten fenntartott kétrendbeli városi menetjegyiroda egyidejü megszüntetése mellett a »M. kir. államvasutak központi menetjegyirodája« cim alatt Budapest, IV. Vigadó-tér 1. sz. a. uj városi menetjegyiroda nyilt meg, ahol az utazó közönség nemcsak a szükséges, bárhova szóló jegyeket megváltathatja, vagy a vidékről megrendelheti, hanem utipodgyászát is feladhatja, sőt előzetes telefon értesitésre lakásáról is élvitetheti.

Ezen irodában azonkivül bármely utazási és menetjegy ügyben, ugyszóval, mint irásban mindennemü felvilágositás dijtalanul nyerhető.

Budapest, 1902. szeptember hóban.

Az igazgatóság.

Ékszernél szebb, ha egy nő szép finom arcbőrrel és fehér kezekkel dicsekedhetik és hogy ezt elérje, használjon
„Fortuna" crémet, egy tégely ára 1 korona, és „Fortuna" szappant, 1 db ára 80 fillér.
Kapható: **Schubert Arnold** „FORTUNA" gyógyszertárában
Budapest, VII., Csengery- és Dob-utca sarok.

KOSSUTH LAJOS
születésének 100-ik évfordulója alkalmából a tisztelt közönség figyelmébe ajánljuk a következő
Kossuth-Életrajzot:
Kossuth és Kora.
Irta
Hentaller Lajos.
Ára fűzve 4 K. — Diszkötésben 5 K. 60 f.
Kapható az Athenaeum irod. és nyomdai részvény-társulatnál Budapesten, VII. ker., Kerepesi-út 54. sz. és minden könyvkereskedésben.

1223. szám 1902.

Földhaszonbéri hirdetés.

A m. kir. közalap. uradalom tulajdonát képező Temesvármegye

1. **Dragojest község** határában fekvő $672^{789}/_{1600}$ holdas birtok,
2. **Hittyiás község** határában fekvő $672^{147}/_{1600}$ holdas birtok és
3. **Liget község** határában fekvő $982^{13}/_{1600}$ holdas birtok

1903. évi október hó I-től, továbbá

4. **Hittyiás, Rakovicza, Dragojest községek** határaiban fekvő, de egy tagot képező $1043^{1609}/_{1600}$ holdas birtok

1904 évi október 1-től 12 évi időtartamra a Buziás fürdőhelyen székelő m. kir. közalap. gazd. ker. főtisztség hivatalos helyiségében **1902 évi november hó 10-én d. e. 11 órakor** tartandó zártajánlatok benyujtásával összekötött nyilvános szóbeli verseny utján bérbe fog adatni.

Ezen határnapra bérelni szándékozók azzal hivatnak meg, hogy 1 kor. bélyeggel ellátott és kellő bánatpénzzel felszerelt irásos zárt ajánlataikat, melyekben a holdankénti megajánlott évi haszonbér összege számokkal és betükkel kiirandó és kijelentendő, hogy ajánlattevő a bérbeadási feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti — boritékozva a fennti határidő előtt alulirott főtisztségnél nyujtsák be.

Bánatpénzül a birtoktest minden holdja után kettő (2) kor. csatolandó az irásos ajánlatokhoz vagy teendő le a szóbeli árverés megkezdése előtt készpénzben vagy az állam által óvadékképesnek nyilvánitott értékpapirokban.

Oly egyének, kik gyámhatalom, vagy gondnokság alatt állanak, ugyszintén, akik az uradalommal szemben hátralékos tartozatban vannak vagy bármi cimen perben állanak, az árverésből ki vannak zárva.

Elkésve érkezett vagy utóajánlatok, valamint kellően ki nem állitott vagy fel nem szereltek figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlattevők közti szabad választási jog az uradalomnak fenntartatik.

A részletes haszonbéri feltételek alulirott főtisztségnél, valamint a nagykőveresi és csákovai közalapitványi ispánságoknál is a szokásos hivatalos órák alatt betekinthetők, vagy érdeklődők költségein lemásolhatók.

Buziáson, 1902 szeptember 16-án.

A m. kir. közalap. gazd. ker. főtisztség.

Szinházak heti müsora.

	M. kir. Operaház	Nemzeti szinház	Vigszinház	Népszinház	Magyar szinház
Szombat	Hunyadi László „She"	Clemenceau	A három Gráczia	Fanchon asszony leánya	Sötét kamra
d. u. Vasárnap este	Otello	Az ember tragédiája	Rodostó A három Gráczia	Kossuth Lajos Fanchon asszony leánya	A postásfiu és a huga Sötét kamra

Értesités!

Lapunk 261. száma a cs. és kir. 7. hadtest csapatjai számára 1903. évi január hó 1-étől, illetőleg 1902. évi november 1-étől 1903. december hó 31-ig szükséges kenyér és zabnak ajánlati tárgyalás utján való biztositása iránti teljtartalmu hirdetményt foglalja magában.

A közelebbi feltételek a városi (ló) kapitányi, gazdasági egyletek, kereskedelmi és iparkamarák és a cs. és kir. katonai állomás parancsnokságokhoz több példányban küldött és ezenkivül falragaszok utján közhirré tett hirdetményekből, továbbá a temesvári, aradi, nagyváradi és szegedi katonai élelmezési raktáraknál d. e. 9—11 óráig betekinthető és ivenkint 8 fillérért kapható szállitási feltételek kivetőből kivehetők.

A cs. és kir. 7. hadtest hadbiztossága.

Minden szó egyszeri beiktatása nonpareille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre dijmentesen ad felvilágositást a kiadóhivatal: József-körut 18. szám.

Levélbeli tudakozódásra ingyen adunk felvilágositást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozódásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetéseket
központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő fiókokban lehet föladni:

Breuer nővérek
dohánytőzsdéje
Teréz-körut 54. szám alatt.

Deutsch Miksáné
Andrássy-ut 38.

Eckstein Bernát
hirdetési iroda
V. ker. Fürdő-utca 4. szám.

Engelmann Mór
gyorssajtónyomda
IV. ker., Kálvin-tér 2. szám.

Franke Pál
könyvkereskedése
IV., Gróf Cziráky-féle palota. Kossuth Lajos-utca. Kigyó-tér, (Koronaherceg-utca sarkán.)

Fischer J. D.
hirdetési iroda
IV., Gerlóczi-utca 1.

Goldberger A. V.
hirdetési iroda
V. ker., Váci-utca 17. szám.

Goldner Jozefin
Andrássy-ut 50.

Goldgruber Mór
könyvkereskedő
II. ker., Fő-utca 17. szám.

Haasenstein és Vogler
hirdetési iroda
V. ker., Dorottya-utca 9. szám.

Jambrikovits
dohánytőzsdéje
Kerepesi-ut 50. (Takarékp.épül.)

Kernberg Rozália
dohánytőzsdéje
VIII. ker., Muzeum-körut 18.

Leopold Gyula
hirdetési iroda
VII., Erzsébet-körut 54. I. em.

Mosse Rudolf
hirdetési iroda
Ferencziek-tere 3

Mezei Antal
hirdetési iroda
IV. ker. Eskü-ut 9. szám.

Nemetsek A. J.
ujság-árudája
IV. ker. Petőfi-tér 3. szám.

Ifj. Nagel Ottó
könyvkereskedő
Muzeum-körut 2. sz. (Nemzeti Szinház bérháza.)

Rohonczi Ilona
dohánytőzsdéje
VI. Andrássy-ut 48. szám.

Sikray Samu
hirdetési iroda
VI. ker., Váci-körut 33. szám.

Sopronyi V.
dohánynagyárus
VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.

Szántó Mór
dohánytőzsdéje
IV., Kecskeméti-utca 14. szám.

Schwarz József
hirdetési iroda
V. ker., Marokkói-utca 4. sz.

Schönwald Ferencné
dohánytőzsdéje
Ferenc-körut 3?. szám.

Tenczer Gyula
hirdetési iroda
IV. ker., Szervita-tér 8. szám.

Toldi Lajos
könyvkereskedése
II. ker., Fő-utca 2. szám.

Weitzenfeld Jakab
Király-utca 1.

Zipser és König
zeneműkereskedése
VI. ker., Andrássy-ut 4. szám.

Minden apróhirdetés, melyet **itt este 6 óráig föladnak, már** másnap **megjelenik a Budapesti Naplóban.**

Bélabányai! Édes Béla! kérem küldjön kabátra pénzt de ugy, hogy pénteken itt legyen. Csókolja: Rózsika. 13501

Ibolyának. Anyám kivá ságára egy éven belül élettársat keresek magamnak. Hagyjuk tehát a mult ábrándjait teljesen elaludni. Isten önnel. Mimoza. 13517

KERESLET.

Intelligens, fiatal leány, ki magyarul, németül s szerbül beszél s nagyon szépen ir, keres szerény dijazás mellett irodába vagy más hasonló alkalmazást. Szives megkeresést kér „Intelligens" jeligével e laphoz. 4248

Gazdasszony, ki jó szakácsné, helyben felvétetik. Ajánlatok lehetőleg fényképpel „Budapest" jelige alatt e lap kiadóhivatalába kéretnek. 13602

Ügyes papirkereskedő - segéd azonnal felvétetik Weissenberg papirüzletében' Muzeum-körut 21.

Teljesen árva, intelligens családból származó, fiatal leány, jó családnál vidéken gyermekek mellé alkalmazást keres. Szives megkereséseket „Árva" jeligével e laphoz kér. 4276

Különbejáratu szobát keresek az V. v. VI. kerületben egy fiatal ember, a hol esetleg ellátásban is részesülhetne. Ajánlatok „Siegfried" jeligével a kiadóba. 4372

Vételre keresek egy ca 3×4 imit. smyrnaszőnyeget ebédlőbe, csakis finom minőségben privátoktól. Ajánlatok „S" jelige alatt a kiadóba kéretnek.

Képezdészné izr., délutánra kerestetik egy 2-ik polgáriba járó leánykához, az illetőnek zongorázni kell tudni, a magyar, német és francia (vagy angol) nyelvet beszélje. Cim Schön Sándor, Váci-körut 74. szám. 4262

Andrássy-ut külső részének mellékutcáiban (Bulyovszky, Epreskert stb.) tiszta, csendes, különbejáratu szobát keres okt 15-től hivatalnok. Levél „L. Gy." cimen a kiadóhivatalba kéretik. 4289

Polgári iskolát végzett intelligens fiatal leány, szép irással, bankűzletbe vagy hivatalba vagy üzletbe szerény fizetéssel azonnali belépésre állást keres. Szives megkereséseket „S. A." jelige alatt a kiadóba kér. 4285

Szegény öreg 72 éves cseléd, ki már nem tud dolgozni, arra kéri a nemes és jószivü embereket, segitsenek nyomorán és küldjenek egy kis segitséget, hogy öreg napjaira ne kelljen koldulni. Szalkay Eszter VI. Szondy-utca 12. I. 14. 4 64

Fiatal, tisztességes izr. özvegyasszony gazdasszonyi, házvezetőnői, elárusitónői vagy más megfelelő állást azonnali belépésre keres. Szives megkereséseket „B. F." jelige alatt a kiadóhivatal továbbit.

Nevelőnő okl. kerestetik 11 éves leánykához. Magyar és német nyelv birása kivántatik. Teljes ellátás és 20 frt havifizetés. Ajánlatok intézendők: **Weiss Zsigmond O-Pázua** cimre. 4286

Egy olcsó zongorát esetleg pianinot készpénzzel veszek. Ajánlatokat „H. J." jeligével a kiadóba.

Egy tanulóleány lap-expeditióba felvétetik.

KINÁLAT.

Fodrásznő, rendkivül ügyes, ismeretség hiányában ezuton ajánlkozik. Özv. Waldné VI., Vörösmarty-utca 48. II. 21. 4247

Szabóné ügyes, a legkomplikáltabb toiletteket is bámulatos olcsó árért elegánsan és izléssel késziti saját lakásán. Vidéki megrendelésekhez a pontos alj-mérték és egy derék beküldése után készitek mindennemü toilletteket. Átalakitásokat és gyermekruhák készitését elvállalja. Lederer Lipótné, Wesselényi-utca 54. III. 45. 4277

Eladó urilak, árnyas, a fővárostól 15 percnyi villanyos közlekedéssel, megállóhely mellett, mely áll: 2 utcai, 1 udvari, fürdő- és előszoba, konyha és minden mellékhelyiségekkel. Tehermentes. Kedvező fizetési feltételek mellett azonnal eladó. Cim: Kájel János, Kispest, Báthory-u. 12.

Egy ügyes női ruhavarrónő, ki a legjobb izlés szerint dolgozik, elvállal ruhavarrást olcsó árért. Cime: VII. Dembinszky-utca 4. II. 27. 4290

Osztálysorsjegyek adatnak a XI. játékra fő- és alelárusitóknak a legjobb feltételek mellett. Ajánlatokat „R. P." jeligével kérünk e lap kiadóhivatalába. 13380

Tanárjelölt ajánlkozik elemi, polgári, keresked. iskolai tanulók mellé, mint nevelő és correpetitor, teljes ellátásért. Megkereséseket kér: „Tanerő" jeligére e laphoz.

Nevelőnőket, tanitónőket, nevelőket, gyermekkertésznőket, bonneokat legmegbizhatóbban ajánl és elhelyez Fekete Arnoldné intézete Váci-körut 16. 1333

Ház üzlettel Felsőmagyarország egyik szabad királyi városában, melynek évi jövedelme 8000 korona, konkurencia ki van zárva, tulajdonosa ki hosszu évek óta vezeti, vagyont szerzett rajta, családi ügy miatt sürgősen eladó esetleg az üzlet ház nélkül is. Az üzlet ára házzal 20.000 korona, ház nélkül csak 8000 korona. Bővebbet Niemetz Gyula ingatlanok és üzletek adásvételi irodájában, Budapesten József-körut 18.

Ebédlő-csillár modern, légszeszre olcsón eladó. Óvoda-utca 24., II., 16. 13511

Igen ügyes fehérvarrónő, ki szakmájában teljesen jártas mérsékelt dijazásért házakhoz ajánlkozik. Nyár-utca 6. I. em. 6.

Fütést és takaritást olcsón végez egy nyomorgó asszony. Cime: Mészáros Anna Práter-utca 32. 6. ajtó.

Intelligens gyermektelen családnál, különbejáratu kétablakos szép szoba, 1 vagy 2 uriember részére, esetleg teljes ellátással, kiadó. Ugyanott izletes, kóser ebédkoszt kapható. Sándor-utca 30b. földszint 7.

Cimbalmozni tanit kottából kitünő tanitónő, óránként 50 kr., ugyanott bármilyen dal cimbalomra 20 krjával kapható Altmann Józsefné VII. István-ut 27. II. 15. 13460

Instruktornak szerény honoráriumért ajánlkozik Honig Lajos, VII. osztályu reáliskolai tanuló. Cime: Felső-Erdősor 16—18. III. 22.

Kerékpár egészen uj, a gyárostól 2 évi jótállással, angol versenygép részletfizetésre eladó. Cim a kiadóban. 11231

Csinos utcai szoba különbejárattal fürdőszoba használattal azonnal igen olcsón kiadó. Szentkir.-utca. 22. II. em. 26.

Privát kutató. (Elismert megbizhatóság diszkréten eszközöl kutatásokat, megfigyeléseket, ugy peres, mint magánügyekben, elvállal utazási kisérleteket, legkényesebb ügyekben is biztos eredményt nyujt Thurn Sándor iroda Budapest, Dohány-utca 30. 4280

Szeszfőzde és Bornagykereskedés vidéki városban házzal együtt családi körülmények miatt kedvező föltételekkel eladó, a **szeszfőzde magában évente 16,000 koronát jövedelmez,** miről komoly vevő meggyőződhetik. Bővebb fölvilágositást ad Szilassy Nándor üzletek adásvételi ügynöksége, József-körut 47. 4279

Okleveles zongoramesternő órákat ad. Magyarul, németül, franciául és angolul beszél. Megkeresések **„Biztos siker"** alá a kiadóba kéretnek. 13487

Teljesen külön bejáratu **szobát keresek** fürdőszoba használattal, a Damjanich-utca környékén, vagy a Ferencz József hid mellett. „Hivatalnok 4526"

Boroshordók keveset használtak nagy mennyiségben jutányosan eladók cim Kiss S. Dohány-u. 26.

Első-Erdélyi görlécgyár. Weinrich Frigyes Szász-Régen, igen olcsó áron ajánlja gőzölt és jól kiszáritott fából tetszetős alakban és tisztán készitett görléceit mindennemü faiparosoknak. Kérjenek képes árjegyzéket. Diófát magas áron vesz. Egy jó karban levő 30 HP. erejü félstabil gőzgépet keresek. 2160

Készpénzkölcsönt katonatiszteknek, hivatalnokoknak, évi lakóknak vidékre is, ugyszintén I. II. helyi betáblázásra leggyorsabban kieszközöl Thurn Sándor irodája, Dohány-utca 30. 4280

Okmányszerző! eskötési ügyvivőség **jogtanácsosa** által megszerez mindennemü okmányokat, katonaházasság, kereskedelmi és magán ügyekben. **Thurn Sándor,** iroda Dohány-utca 30. 4280

Képezdésznő ajánlkozik elemi vagy polgári iskolába járó növendékek tanitására és kezdő gyermekeknek a zongorázásban való oktatására. Szives megkeresések „Képezdésznő" jeligével a kiadóba kéretnek. 4252

Szabónő kitünő gyakorlattal, ajánlja magát elegáns ruhák készitésére saját lakásán. Divatos façonok 5 frttól feljebb. Egy kisérlet elegendő. Szentkirályi-utca 22. II. 26.

Tanárjelölt, r. kath. vallásu, állást keres szerény igényekkel mint korrepetitor vagy nevelő. Cim: „S. I." VI. Uj-utca 37. III. emelet, 17. ajtó. 4287

Singer-varrógépeket, a legolcsóbb árakkal, előnyös fizetési feltételekkel szállitunk. Láng J. és fia kerékpárüzlet Budapesten, József-körut 41.

Butor legjobb minőségben, legolcsóbban, részletre és készpénzért kapható Weinberger Fülöpnél VI., Nagymező-utca 37 13840

Bécsi szabónő, elsőrangu szalonok volt müvezetőnője, ki a legelőkelőbb budapesti körök számára dolgozik, késziti elegáns ruhákat, kosztümöket, szinpadi toiletteket stb. **mérsékelt áron,** vidékre is. **Widder Gyuláné,** Budapest, VI., **Lövölde-tér** 5. I. 5. 4288

Zálogházban levő **arany** és **ezüstnemüeket,** a ki azokat ki nem akarja váltani, kiváltjuk és a legmagasabb többletet kifizetjük.

Alkalmi ajándékul eladunk **13 latos ezüst evőkészletet** 12 személyre 140 frt, 6 személyre 65 frtól kezdve és feljebb. Mindennemü finom **ezüst tárgyak** barokk és francia stylusban. Nagy raktár **arany férfi lánookból,** massiv arany-gyürük 6 forint 40 kr. arany **férfi-órák** 12 frt, arany női órák 9 frtól kezdve 12 darab massiv evőeszköz 6 frt 50 kr.

Képes árjegyzéket bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla örökösei
Budapest.n, Harisbazár. Városház-tér 9., I. em. 23. uj szám Váci-utca 30.

Magyar kir. államvasutak. Üzletvezetőség Zágráb.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak **zágrábi** üzletvezetőségének Pécs állomásán levő 1 drb 4 méter átmérőjü **és alkatrészeivel** együtt mintegy 7380 **klg.** sulyu ócska forditó korong, valamint 7 drb 1178 kg. összsulylyal biró ócska váltóállitó készülék vasanyagát eladni óhajtván, ezek eladására ezennel pályázat hirdettetik.

Pályázni kivánók felkéretnek, hogy arra vonatkozó és 1 koronás magyar bélyegjegygyel ellátott és lepecsételt ajánlatukat a boritékon a rendes cimzésen kivül még alkalmazandó következő felirattal ellátva: „Ajánlat 2815/902. Zü szhoz ócska anyag megvételére" legkésőbben folyó évi október hó 15-ig déli 12 óráig üzletvezetőségünk I. osztályánál benyujtani vagy posta utján beküldeni sziveskedjék.

Az ajánlat benyujtását megelőző nap déli 12 óráig a megvenni szándékolt alkatrészek az ajánlati árral kiszámitott értékének 5 százalék bánatpénzként teendő le gyüjtőpénztárunknál készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

Későbben érkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

Az ócsba forditó korong és váltóelzáró készülék vasanyagát bérmentve Pécs állomáson adjnk el s tartozik a vevő fél az anyagot saját költségén kocsiba rakatni és elszállittatni.

Az ajánlattételnél tehát utóbbi körülmény figyelembe vételével (100 kg-ként) állapitandó meg. Az ajánlati egységár számokban és szóban is kitüntetendő az ajánlatban.

Az ajánlattevő az ócska anyagok eladására vonatkozó és 122291/96. sz. a. fennálló feltételeket magukra nézve kötelezőknek elismerni, azt 60 filléres magyar bélyeggel saját és két tanu aláirásával ellátni és az igy kiállitott feltételek példányát ajánlataikhoz csatolni tartoznak. Ezen feltételek budapesti nyomtatványtárunkban példányonként 30 fillérért megszerezhetők, vidékieknek pedig az érte járó 30 fillér és 20 fillér postaköltség összesen 50 fillérnek a bpesti főpénztárhoz való beküldése ellenében póstával megküldetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal az azok felett hozandó határozatig visszavonhatlan kötelezettségben maradnak.

Zágráb, 1902. szept. hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem dijazt.)

Magy. kir. államvasutak. Igazgatóság. 147248/902. sz.

Hirdetmény.

Az ungvölgyi vasut Nagyberezna végállomásától kiindulólag Uzsokon át a magyar-gácsországi határszélig vezetendő 56 kmtr. hosszu vasutvonalon végrehajtandó épitő munkákra a magy. kir. államvasutak igazgatósága kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának rendeletéből előreláthatólag már a közelebbi időben nyilvános versenyt fog hirdetni mely alkalommal az ajánlatok benyujtására csak rövidebb határidő fog kitüzetni.

Ez okból a vállalkozni szándékozók felkéretnek, hogy a szóban levő vonalat most tekintsék meg.

A vonal részletes tervei a magy. kir. államvasutak épitő felügyelőségénél (Budapest, Nádor-u. 32. II. em. 15.) megtekinthetők. A tájékozást nyujtó átnézeti hosszszelvény pedig a magy. kir. államvasutak központi tervtárában (VI. Teréz-körut 56. földsz,) tizenkét koronáért megszerezhető.

A vonal vezetésére, valamint a vonalon teljesitett talajkutatások eredményére vonatkozólag a nyomjelző kirendeltségek Nagybereznán és Uzsokon adnak felvilágositást.

Budapest, 1902. szeptember hó.

A m. kir. államvasntak igazgatósága.

(Utánnyomás nem dijazt.)

Magy. kir. államvasutak. 143335/902. szám.

Pályázati hirdetmény.

(Izzólámpák és szénpálcák szállitására.)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága az 1903. évben szükséges izzólámpák és szénpálcák szállitására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként egykoronás okmánybélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve, legkésőbb 1902. évi október hó 22-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál benyujtandók, vagy postán odaküldendők. Ugyanezen időpontig átadandók, ugyanott a kötelező minőségi minták is.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott anyag évi értékének 3 százaléka legkésőbb 1902. évi október hó 21-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapesti főpénztáránál leteendő.

Szállitásra nézve mérvadók és kötelezők a 122291. 96. sz. általános szállitási feltételek és az izzólámpák szállitására vonatkozó 84223/96. sz. különleges feltételek.

A szállitásra vonatkozó egyéb részletes módozatok az ajánlati felhivásban foglaltatnak. mely az igazgatóság anyag- és leltárbeszerzési szakosztályánál, valamtnt az üzletvezotőségeknél és a hazai kereskedelmi és iparkamaráknál betekinthető.

A szállitandó anyagok és a szükséges mennyiségek a felhivás mellékletét képező két ajánlati ürlapon vannak felsorolva.

Ezen ajánlati felhivás, az ajánlatot tenni szándékozóknak, a fentnevezett anyag- és leltárbeszerzési szakosztály által ingyen adatik ki, vagy kivánságra postán megküldetik.

Budapesten, 1902. szeptember hó.

Az igazgatóság.

Utánnyomás nem dijazt.

Ferenc József kabát 3 frt
Jaquet --- --- --- --- 2 frt
Felöltő --- --- --- --- 4 frt
Nadrág --- --- --- 2 frt 50
Mellény --- --- --- —.50
Rothberger Jakab Kristóf-tér 2. I.

Mielőtt
férfi-, fiu- vagy gyermekruhát rendel vagy vesz, sziveskedjék saját érdekében **Koch testvérek Budapest, Károly-körut 26.** legnagyobb áruházából az ujonnan megjelent **nagy képes árjegyzéket kérni,** melyet rögtön bérmentve küldünk.

Detail eladásunk

feloszlatása folytán a még raktáron lévő dus kivitelü elegáns

asztalos- és kárpitos-áruk

október hó 20-ig tetemesen leszállitott árakon adatnak el, u. m. szalonberendezés ezelőtt 580 frt most 400 frt. Ebédlőberendezés ezelőtt 900 frt, most 600 frt. Hálószobák igen finom kivitelben 180 frttól feljebb. Egyszerü jó szobák 100 frttól feljebb s igy minden butorvevőnek érdekében áll e kedvező alkalmat felhasználni és butorszükségletét az elismert, jó hirnevü

SÁRKÁNY és SCHÜTZ

butorcégnél

Bpest, Erzsébet-körut 12.
a New-York kávéházzal szemben fedezni.

Gummi
és
halhólyag

valódi **francia** gyártmány **legbiztosabb** és **"nem ártalmas óvszer** tucatja 1.20, 2, 3, 4, 5, 6 frt. Megrendeléseket **titoktartás mellett** eszközöl

Radványi L.

keztyü- és kötszer-gyáros
Budapest, VI. Andrássy-ut 15. és VII., Erzsébet-körut 36.
Árjegyzék ingyen.

Veszek
zálogházi cédulát
régi arany ezüst árút brillánt és gyémánt árút a legmagasabb árak mellett

FRIED A.
órás és ékszerész
Kerepesi-ut 2. szám.

Az „ATHENAEUM" irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:

Köszöntő-könyv.

Irták
Lenkei Henrik és Roboz Andor.
Ára kötve színes borítékkal 1 korona 40 fillér.

Tartalmas verses köszöntéseket gyermekek részére, mindenféle alkalmakra, szülőkhöz nagyszülőkhöz, mindenféle rokonhoz, baráthoz, ismerőshöz, tanitóhoz stb.

Kapható a kiadó-társulatnál Budapesten, VII., Kerepesi-ut 54. szám, és minden könyvkereskedésben.

Magyar Könyvtár.

Szerkeszti: **Radó Antal.**
Egy-egy szám ára 30 fillér.
Minden füzet egyenkint is kapható:
Kiadja:
Lampel R. (Wodianer F. és fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedése
Budapest, Andrássy-ut 21.

Történet-, irodalom- és műtörténeti, bölcsészeti, természettudományi, szónoki munkák és utleirások.

Id. Ábrányi Kornél. Képek a magyar zenevilágból. (176)
Angyal Dávid. Bethlen Gábor élete. Képekkel, (133.)
Anonymus. Béla Király névtelen jegyzőjének könyve. (30)
Apor Péter. Metamorphosis. Transylvaniae. (168.)
Apponyi Albert gróf. Válogatott beszédei. (271—272.)
Aldássy Antal. Pázmány Péter élete. Képekkel (63).
Bécsi képes Krónika. (188.)
Cicero. Az öregségről. (65)
Cornelius Nepos. Híres férfiakról. (201.)
Cserei Mihály Históriája. (120.)
Esküdtek és esküdtbirák könyve. (155—156.)
Falk Miksa. Erzsébet királynéról. (64).
Faludy F. A Téli Éjtszakákból. (211).
Flammarion. Csillagos esték. (37.)
Galleotto Marzio könyve. Mátyás királyról. (259).
Gracza Gy. 1848. március 15. (32.)
Junius. Katona József élete. (199.)
Kazinczy Ferenc levelei (130) — Pályám emlékezete. (135)
Keleti Gusztáv. Markó Károly. Képekkel (97.)
Kézai. Magyar krónikája (227).
Korchmáros. Kerékpáros káté. Képekkel. (117).
Kossuth L. 1849. julius 11. beszéde (36.)
Kölcsey Ferenc vál. beszédei. (61).
Majthényi Flóra. Spanyolországi képek. (165.)
Mindszenthy G. naplója (168.)
Mikes Kelemen vál. levelei, (169.)
Nansen Fridtjof. Éjen és jégen át. Képekkel. (77—78).
Pázmány. Kempis Krisztus követéséről. (151—153.)
Peisner J. Képek a régi Pest-Budáról. (275.)
Szemer Marócy. Sakkönyv. (177—78.)
Széchenyi István gróf. Hitel, (238—239.(
Szendrey Julia naplója és levelei. (49.)
Tacitus. Germánia. (279).
Vanderheym G. Husz hónap Abessiniában. (185.)
Zrinyi. Az török áfium ellen való orvosság. (216).

Szinmüvek.

Aischylos. Prometheusz Zilahi K. (27). — Agamemnon. Váradi A. (162).
Benito Pérez Galdós. Elektra. Radó A. (233—234.)
Byron. Manfréd. Ábrányi E. (23) — Kain Mikes Lajos (123)
Bracco. Don Pietro Caruso. Radó. (80.)
Brieux. A bölcső. Gábor Ig. (203.)
A vörös talár. Lándor Tiv. (257—258).
Bródy Sándor. Hófehérke. (246).
Cavallotti, Énekek éneke. Radó A. (53.)
Dumas. A kaméliás hölgy (15).
Du Maurier-Potter. Trilby (9.)
Giacosa. Borus szerelem. Radó A. (89.)
Hauptmann-Gerhard. A takácsok (219.)
Ibsen. A népgyűlölő. Vikár B. (41.) — A társadalom támaszai. (123.)
Katona. Bánk bán Beöthy Zs. (1.)
Kisfaludy Károly. A kérők. (5.) — Szilágyi M. Mátyás diák. Hűség próbája. (202).
Murai Károly. Huszárszerelem. (51)
Murger-Barriére. Bohémélet. (29)
Racine. Phaedra. Ábrányi E. (185)
Schiller. A messinai menyasszony, (43)
Sophokles. Antigone. Kemenes Kempf József. (84)
Tell Vilmos. Váradi A. (255—256)
Tóth Ede. A falu rossza. (226)
Tolstoi. A sötétség országa. Szabó E. (264 | 265)
Tóth Kálmán. A király házasodik. (38)
Turgenyev A. Kegyelemkenyér. Barabás Ábel (276)
Verga. Parasztbecsület. Radó. (80)
— A farkas. Radó. (194).

Moliére

Dandin György. Hevesi Sándor. (31.)
A fösvény. Hevesi Sándor. (71).
A kényeskedők. Hevesi Sándor (142.)
A botcsinálta doktor. Gabányi. (114.)

A „Magyar Könyvtár" eddig megjelent számai együtt részletfizetésre is kaphatók.

Teljes jegyzék ingyen kapható minden könyvkereskedésben.

Nyomatott a „Pátria" irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körforgógépén, Budapest, IX. Üllői-ut 25.